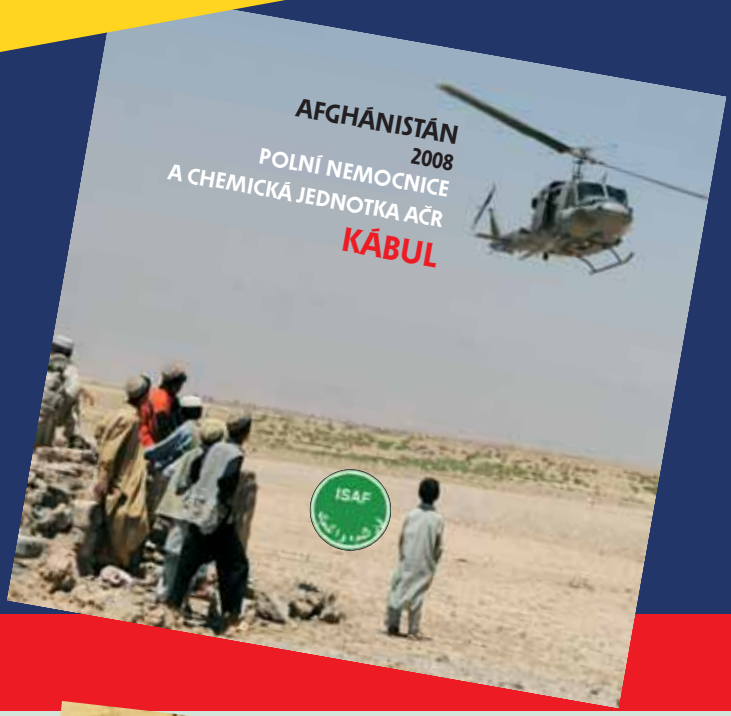
Měsíčník Ministerstva obrany České republiky 1/2010

A report



KONEC VYJEDNÁVÁNÍ, ZAČÁTEK VÝCVIKU

Potřebujete DVD o armádě?



Odbor komunikace s médii a veřejností MO připravil ve spolupráci se složkami resortu v minulých letech několik dokumentárních filmů o armádě, které byly odvysílány v České televizi. Pro potřeby celého resortu jsou určeny nosiče DVD, jež lze využít k propagaci Armády České republiky a k její prezentaci při veřejných akcích útvarů.

K dispozici máme následující tituly:



Česká mise – desetidílný cyklus z roku 2004 o zahraničních misích AČR (Afghánistán, Bosna, Kongo, Sierra Leone, Gruzie, Kosovo, Irák a Libérie). Každé DVD trvá přibližně půl hodiny. Česká verze

601. – půlhodinový dokument o 601. skupině speciálních sil z Prostějova. Česká verze

Afghánistán 2008 – Český provinční rekonstrukční tým Lógar – půlhodinový dokument o 1. kontingentu AČR v misi ISAF a o jejich společné práci s civilními experty v provinčním rekonstrukčním týmu v afghánském Lógaru. Česká a anglická verze

Afghánistán 2008 – Polní nemocnice a chemická jednotka AČR Kábul – půlhodinový dokument o působení čs. jednotek v Kábulu v rámci mise ISAF. Česká a anglická verze

Živá paměť – půlhodinový dokument o Vojenském historickém ústavu a jeho sbírkách v Armádním muzeu v Praze na Žižkově, v Leteckém muzeu v Praze-Kbelích a ve Vojenském technickém muzeu v Lešanech. Česká a anglická verze

Přehlídka 2008 – půlhodinový sestřih z přehlídky AČR, Hradní stráže, PČR, HZS ČR, Městské policie hl. m. Prahy a ZZS hl. m. Prahy k 90. výročí vzniku československého samostatného státu. Česká verze



Na letošní rok se pro potřeby útvarů připravuje další kolekce titulů na DVD – Brdy, Hradní stráž a České stopy v NATO.

V případě, že útvary mají zájem o některý z uvedených titulů, mohou se obrátit na e-mailovou adresu: zitkovae@army.cz. Tituly se neposkytují pro osobní potřebu příslušníků AČR.

Konec vyjednávání, začátek výcviku 2
Česká republika a český vojenský pilot se zapojili do aliančního systému včasné výstrahy a kontroly

Hasiči rizikových situací 6
Představujeme spojenecký sbor rychlé reakce ARRC

Pod českou ochranou 7
Příprava česko-britské brigády radiační, chemické a biologické ochrany vyvrcholila cvičením Arrcade Fusion



Bezpečnost podmiňuje rozvoj 10
Hovoříme s velvyslancem České republiky při NATO Martinem Povejšilem

Zaměřeno na VIP 13
Pátý kontingent PRT je připraven k nasazení v Afghánistánu

Krotitelé červených kohoutů 16
Na české základně Šajkovac v Kosovu působí vojenská hasičská jednotka



Studium na Liptove 18
Nahlédnutí do zákulisí slovenské Akademie ozbrojených sil generála M. R. Štefánika v Liptovském Mikuláši

Moderní odminovací systém 20
Představujeme odminovací vozidla typu Božena

Vojáci se sluncem v duši 24
Hydrometeorologická služba AČR oslavila devadesátiny

Přežití vojáka na bojišti 25
O formách psychologické přípravy příslušníků 71. mechanizovaného praporu z Hranic

Nezapomenutelný Klínovec 26
O jednom zajímavém způsobu výcviku příslušníků táborského 42. mpr

Dlouhá cesta k Baltu 27
O udržování taktických schopností radiotechnického vojska

Exkurze na plovoucí základně 30
Procházka po letadlové lodi USS Dwight D. Eisenhower CVN-69



Konference k prevenci dopravní nehodovosti 32

Personální změny 34
Představujeme nové zástupce náčelníka Generálního štábu AČR a národního představitele ČR při Vrchním velitelství spojeneckých sil v Evropě

Cesty k přežití 36
Česká armáda zvyšuje odolnost obrněné techniky

Když rozhodují minuty 38
Traumacentrum Ústřední vojenské nemocnice v Praze má velmi moderní vybavení

Zájem o pojištění roste 40
Pro příslušníky armády není jednoduché se před výjezdem do zahraničních misí komerčně pojistit

Kaleidoskop 41

Rozostření vojáci 42
O problematice polních stejnokrojů s digitálním potiskem

Rybka na jižním pólu 46
Lékař Armády ČR na čtrnáctiměsíční vědecké expedici v Antarktidě



Co je nového v jazykové přípravě? 48

Na téma drogy 49

Láska na celý život 50
Výroční setkání s jubilanty armádního sportu

První maraton pod tři hodiny 52
O solidním výkonu nrtm. Františka Zouhara v běhu na královské trati

Kondice profesionála 54
Fyzická zdatnost vojáka hraje stále klíčovou roli

Škola s bohatou tradicí 56
Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola v Moravské Třebové letos oslaví 75 let

Zapomenutý voják a malíř 58
Vzpomínka na Karla Molnára, veterána 2. světové války

Amatér-profesionál 60
O úspěchu prap. Daniela Hlaváče v prestižní fotografické soutěži

Nové přírůstky v Knihovně VHÚ 61

Military English 62
Jazykový koutek

Z redakční pošty 64
Kurz třetího věku

A spoj 64



Konec vyjednávání, začátek výcviku

Text: Pavel LANG a Jan PROCHÁZKA
Foto: Jan KOUBA a www.e3a.nato.int

Alianční letecké cvičení v Česku s nasazením letounu včasné výstrahy NATO E-3A AWACS. Za „kniplem" sedí český pilot a z paluby monitorují zájmový prostor specialisté vzdušných sil Armády ČR. O pár hodin později se na Ministerstvu obrany České republiky setkávají vrcholní představitelé resortu, velení NAEW&C (NATO Airborne Early Warning and Control) a organizace pro modernizační, finanční, programovou a logistickou podporu vzdušného systému včasné výstrahy a kontroly (NAPMO), aby zhodnotili zapojení ČR do programu NAEW&C. To nejsou vidiny, ale již brzká realita.

Do vzdušného systému včasné výstrahy a kontroly NAEW&C je v současné době zapojeno šestnáct členských států Severoatlantické aliance. Program NATO Airborne Early Warning and Control z pohledu operačního využití velmi účinně doplňuje nepřetržitý přehled o situaci v zájmovém vzdušném prostoru získaný stacionárními radary. Rovněž umožňuje řízení leteckých operací v případě nepřítomnosti pozemního místa velení vzdušných sil NATO na daném teritoriu. Není tajemstvím, že NAEW&C je využíván také pro plnění úkolů v době míru, a to v návaznosti na ochranu vzdušného prostoru při akcích velké



Jiří Bednář, zástupce České republiky pro zapojení do aliančního systému včasné výstrahy a kontroly NAEW&C

Reportáž z Brunssumu a Geilenkirchenu o zapojení České republiky do aliančního systému včasné výstrahy a kontroly i o výcviku českého pilota v kokpitu letounu E-3A AWACS

důležitosti nebo v souvislosti s řešením vzniklých krizí po celém světě.

PLNÉ ČLENSTVÍ NA DOHLED

Pohled do kalendáře Jiřího Bednáře je naprosto výstižný. V lednu 2010 tam nelze přehlédnout nápis – plné členství! „Věřím, že přístupová dohoda České republiky do aliančního programu NAEW&C bude v tomto měsíci podepsána," dodává rezolutně. Od srpna loňského roku, kdy byl ze sekce obranné politiky a strategie MO ČR vyslán do nizozemského Brunssumu jako styčný „důstojník" České republiky pro zapojení do výše uvedeného projektu, na tomto cíli intenzivně pracuje. „Na rozdíl od dalších dvou složek neboli komponent, jež reprezentují velitelskou a výkonnou část programu, je moje činnost zaměřena především na podporu programové a logistické stránky členství. Kromě toho se podílím na pomoci při takzvané přípravě půdy pro následné obsazování pozic v systému NAEW&C pracovníky českého ministerstva obrany a příslušníky vzdušných sil AČR."



Major Milan Vojáček, první pilot AČR ve výcviku na letoun včasné výstrahy NATO E-3A AWACS



Česká republika má doposud statut pozorovatele, který jí byl přidělen v červnu 2008. Od té doby se snažili její zástupci vyjednat optimální podmínky, které by vedly k přínosu jak pro stát, tak ozbrojené síly. Rozhodnutí o přistoupení k programu má mimo vojenských aspektů také politickou, ekonomickou a průmyslovou dimenzi. Nicméně ten nejdůležitější motiv představuje zájem Česka o další zapojení do kolektivní obrany Aliance.

„Jde o rozhodnutí dávat náš odpovídající díl na výstavbu aliančních schopností a prokázat, že nejsme pouze konzumenty. Zapojujeme se do programu, který jsme v minulosti již několikrát využili. Nelze se však schovávat pod deštník a spoléhat na ostatní. Musíme ukázat, že jsme schopni jej i držet. Úroveň českého obranného průmyslu a profesionálů Armády ČR mě vede k přesvědčení, že se plnohodnotně do programu NAEW&C zapojíme," konstatuje J. Bednář.

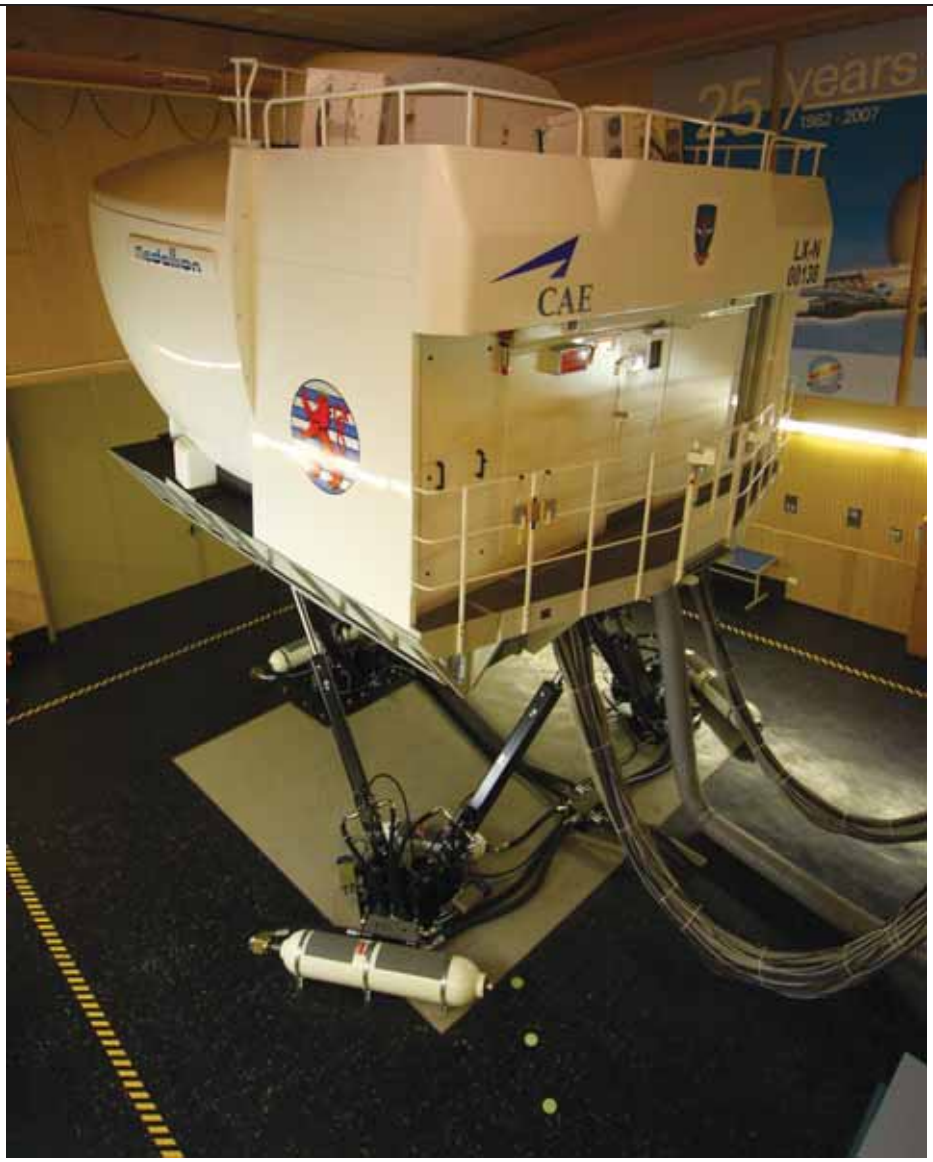
Co konkrétního má na mysli? Platné zásady umožňují každému členskému státu na základě jeho finančního příspěvku získat vysoké procento vynaložených nákladů zpět, a to cestou přímé, nebo nepřímé průmyslové spolupráce v oblasti modernizace letounů AWACS a jejich údržby. Od letošního roku plánuje NAPMO zahájit novou etapu modernizačního procesu všech sedmnácti kusů letounů E-3A vlastněných NATO, který se bude týkat především modernizace kokpitu a rozvoje schopností NEC (Network Enabled Capability – síťová podpora operačních schopností). V následujících letech se uvažuje o novém programu údržby DLM (Depot Level Maintenance).

V personálním obsazení jednotlivých pozic již Česko registruje dílčí úspěch. Na nedávné konferenci byla pro ČR schválena zhruba desítka funkcí,

a to jak v letové posádce AWACSu (Flight Crew), tak v posádce pro plnění bojového úkolu (Mission Crew). „Kromě již se připravujícího pilota máme garantované další pozice nejenom ve Flight Crew, ale též několika specialistů, kteří budou v sestavě Mission Crew," upřesňuje J. Bednář a dodává, že bude záležet na velení armády, v jakých časových lhůtách uvedená místa obsadí. Samozřejmě že důležitou roli v tomto procesu budou sehrávat finanční zdroje. V této souvislosti je třeba oznámit, že pokrytí nákladů programu je realizováno přímo členskými státy formou pravidelných ročních příspěvků podle dohodnutého klíče.

LÉTÁNÍ V SIMULÁTORU AWACSU

Je pár minut po osmé hodině. Letoun včasné výstrahy a kontroly E-3A AWACS (Airborne Warning and Control System) s lucemburským znakem a trupovým číslem 90458 se odlepuje od vzletové a přistávací dráhy letecké základny NATO nedaleko Geilenkirchenu. Mezinárodní posádku boeingu čeká zhruba osmihodinový výcvikový let. Zajímavostí je, že po startu z německé ranveje se AWACS rázem ocitá nad nizozemským obydleným teritoriem. Hluk čtyř proudových motorů Pratt&Whitney táhnoucí létající středisko na stanovenou letovou hladinu je značný. Nedlouho poté startují další tři stroje. Dopolední odlety uzavírá americký tanker KC-135 z tamní jednotky Air National Guard, jehož úkolem bude doplnit letouny E-3A palivem.



Výcvik pilotů na letoun E-3A AWACS probíhá v počáteční fázi na leteckém simulátoru.



Prozatím ze země sleduje tuto činnost jediný Čech na NATO Air Base Geilenkirchen – major Milan Vojáček.

Od srpna loňského roku působí na hlavní operační základně sil NAEW&C ve dvojí funkci, a to staršího národního představitele České republiky (Senior National Representative of the Czech Republic) a pilota ve výcviku na letoun AWACS u složky E-3A Component.

První dva měsíce byly pro M. Vojáčka „zahřívacím kolem", v nichž zvládal úkoly organizačního a logistického rázu. Od poloviny října má zařazený nejvyšší rychlostní stupeň a jede na maximální otáčky. O nějakém chvilkovém podřazení nemůže být řeč. „Je to hektické období. Na vlastní kůži poznávám, že cesta do kokpitu AWACSu je dlouhá a mimořádně náročná," přiznává český vojenský pilot, jehož posledním typem byla „andula" neboli transportní letoun An-26 na kbelské letecké základně. Aktuální výzvou je však Boeing B-707/320 s kruhovou rotační radarovou anténou.

První metu přípravy má na dohled. Půlroční „dril" u výcvikové jednotky tzv. Training Wing (TW). „Společně



s německým a španělským kolegou jsem v kurzu na pozici prvního pilota. Mým instruktorem je Američan," dává nahlédnout do multinárodního prostředí TW a přibližuje systém výuky. „Zhruba šestiměsíční kurz je detailně rozplánovaný. První blok je věnován materiální části, kdy musím zvládnout všechny systémy a subsystémy na palubě. Není výjimkou, že některé z nich představují zhruba sto stran odborné literatury, kterou je třeba ze dne na den nastudovat. Ten tlak na sebevzdělávání není jednoduchý. Permanentně přijímáte velké množství nových znalostí a praktických dovedností. Veškerý volný čas věnuji samostudiu," vysvětluje M. Vojáček a popisuje další profesní krok. „Následně pilot přechází na simulátor. Začínáte jednoduchou technikou pilotáže, seznámíte se s řiditelností letounu. Potom přichází nácvik nejsložitějších fází letu, vzletu a přistání. Nechybí ani řešení nouzových situací, zejména lety s nepracujícími motory. Pravidelné a zevrubné přezkušování ze strany tamních specialistů je samozřejmostí. Na závěr této fáze výcviku provedeme zhruba deset vývozních letů přímo na letounu E-3A. Letoun TCA (Training and Cargo Aircraft), přestože má ve svém názvu výraz training, je k výcviku používán spíše výjimečně."

Za ideálních okolností by měl přeškolovací výcvik u Training Wingu zvládnout do března. To však není zdaleka konečná. „Mít za sebou TW znamená pouze dílčí úspěch. V reálu jde o základní letecký výcvik. Poté mne převelí k první operační letce, kde na mě čeká další půlrok výcviku, včetně výcviku tankování za letu. Po dosažení odpovídající bojové připravenosti, tzv. combat ready, konečně budu mít důvod k veliké radosti. Jako operační pilot AWACSu mohu být kdykoliv nasazen do jakékoliv mise po celém světě," říká major Vojáček a upřesňuje, že jeho zahraniční mise je plánována na čtyři roky, přičemž minimální roční nálet pro pilota na letce činí 200 hodin. „Vytíženost létajícího personálu je tady značná. V průměru se jejich nálet pohybuje mezi čtyřmi až pěti sty letovými hodinami za rok," dodává.

Komentovat pilotáž AWACSu nechce. „Ještě na pravém sedadle nesedím. Teprve jsem ve výcviku a stát se může cokoliv," oponuje.

Po nedlouhém přemlouvání však přece jen něco málo dává k dobru. „Zkušení piloti AWACSu mi říkají, že létat s tímto strojem není lehké. Letové vlastnosti jsou značně ovlivněny pozicí čtyř proudových motorů,protože jsou pod křídly a daleko od trupu. Když se éro správně neřídí, má tendenci značně měnit sklon při změně režimu motorů a také se kolébat vlivem šípového křídla. Radar letové vlastnosti příliš nezhoršuje, omezuje ale dovolenou složku bočního větru na přistání. Navíc se při řízení pořádně nadřete. Absence hydraulických posilovačů je znát. Je to docela makačka. Ale krásná a výjimečná," konstatuje český profesionál a připomíná „dlouhověkost" boeingu. „Sedmsetsedmička je již starší dáma, byť prošpikovaná nejmodernějšími počítačovými systémy, ke které je třeba se chovat s respektem. Nyní je mým úkolem dostat specifiku létání s B-707 do krve. Potom si budu dávat ještě vyšší cíle. Například sedadlo vlevo, což je kapitán letounu. Tam se chci dostat. Udělám pro to všechno," říká major Milan Vojáček.



HASIČI
rizikových situací



Text: Vladimír MAREK
Foto: autor a archiv ARRC

První návrh na vytvoření aliančních sil rychlého nasazení předložil v roce 1960 vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě generál Lauris Norstad. Ten samý rok byly vytvořeny alianční tzv. mobilní síly. Byly určené především k odstrašování, obraně a zajišťování operací.



Velitel spojeneckého sboru rychlé reakce ARRC generálporučík Richard Shirreff

Představujeme spojenecký sbor rychlé reakce, jehož součástí je česko-britská brigáda radiační, chemické a biologické ochrany

Po skončení studené války se čím dál častěji objevovala potřeba nasazení aliančních jednotek v krizových oblastech. Nově vytvořené síly rychlé reakce se tedy namísto posilování na vlastním území zaměřily na zasahování v krizových situacích mimo oblast působnosti Severoatlantické smlouvy. První vlaštovkou v tomto směru bylo vytvoření velitelství Spojeneckého sboru rychlé reakce (Headquarters Allied Rapid Reaction Corps – ARRC), které vzniklo na základě závěrů římského summitu NATO v roce 1991. Základem se stal první armádní sbor Velké Británie, který byl po čtyři desetiletí hlavním kontingentem této země sloužícím k ochraně Německa. ARRC se postupně stalo jedním ze sedmi aliančních velitelství vysoké připravenosti. K jeho aktivaci došlo v roce 1992 a o dva roky později bylo umístěno na základně u obce Rheindahlen v SRN. V roce 2002 získalo certifikaci. Jednalo se o mnohonárodní síly s vysokým stupněm připravenosti a expedičními schopnostmi.

Postupně bylo vytvořeno dalších šest sborů rychlé reakce. V roce 2003 se k nim přidružily ještě síly NRF (NATO Response Forces). V tomto případě se ale jednalo o jednotky vyčleněné na základě rotačního principu pouze na půl roku. Sbory rychlé reakce jsou stálá uskupení.

Velitelství ARRC řídilo v letech 1995 až 1996 operaci Firm Endeavour v Bosně a Hercegovině. Na přelomu let 1999 a 2000 operaci Joint Guardian v Kosovu a v roce 2006 operaci ISAF v Afghánistánu. Pro letošní rok se stalo vedoucím velitelstvím NRF. Příští rok by měl představovat významný mezník, velitelství se přestěhuje na území Spojeného království (které je vůdčí zemí tohoto velitelství). S tím jsou samozřejmě spojeny významné strukturální změny. Zároveň by mělo převzít velení v operaci ISAF v Afghánistánu.

Do podřízenosti velitelství ARRC spadá 1. britská obrněná divize, 3. britská mechanizovaná divize, 1. německá divize, 1. dánská divize, italská divize a další útvary. Mezi nimi je také česko-britská brigáda radiační, chemické a biologické ochrany. Na velitelství v současnosti působí i čtyři příslušníci Armády České republiky. Sbor tvoří vojáci armád patnácti zemí. Vedle České republiky je to Dánsko, Francie, Itálie, Kanada, Německo, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Řecko, Španělsko, Turecko, Velká Británie a USA.

Hlavním úkolem spojeneckého sboru je být připraven na rozkaz vrchního velitele spojeneckých sil NATO v Evropě k nasazení v prostoru odpovědnosti a provést vojenské operace silou čtyř či pěti divizí a sborového kompletu, případně podpořit zvládnutí krizových operací kdekoliv na světě. A to do dvaceti dnů od vyhlášení aktivačního rozkazu.

V čele velitelství ARRC stojí čtyřiapadesátiletý britský generálporučík Richard Shirreff, který se narodil a část dětství strávil v Keni. Později studoval moderní dějiny v Oxfordu. Absolvoval také Vojenskou akademii v Sandhurstu. Během své vojenské kariéry kromě Velké Británie sloužil i v Německu, Kanadě a Perském zálivu, na Balkáně a v Iráku. S manželkou Sarah Jeane má dceru a syna. Zajímá se o vojenskou historii. K jeho zálibám patří cestování, lyžování a lov.

Jeho zástupcem je italský generálmajor Riccardo Marchio, náčelníkem štábu britský generálmajor Tim Evans. Další významná místa ve štábu kromě Britů zastávají Němci, Dánové a Američané. ■





Pod českou OCHRANOU

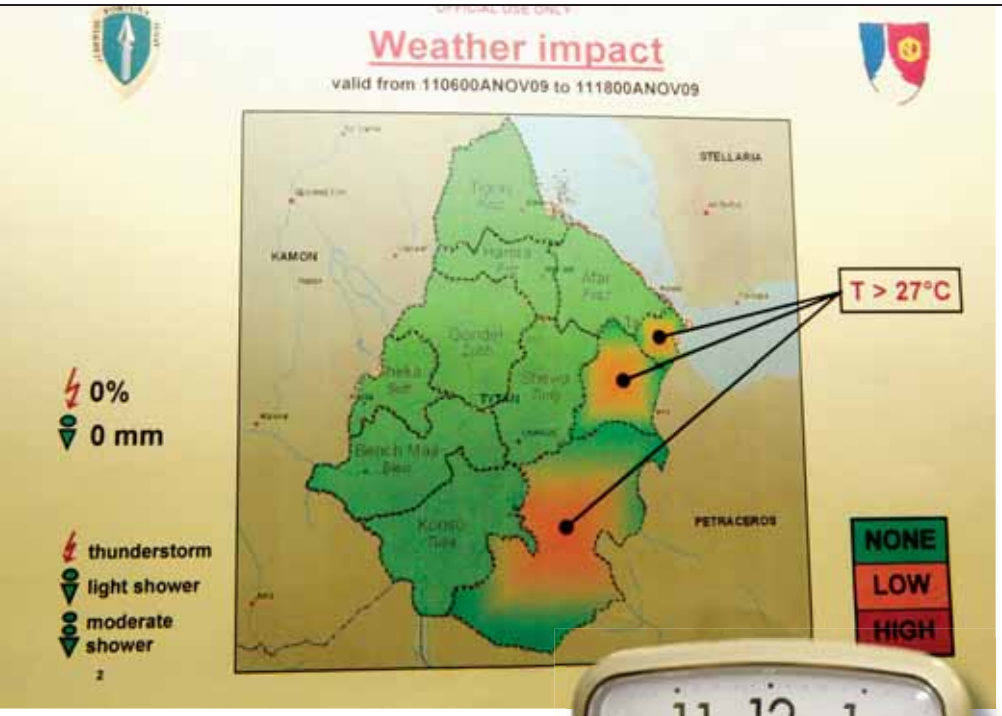
Text a foto: Vladimír MAREK

Územní celistvost Tytanu byla narušena sousedním státem Kamon. Napadený žádá prostřednictvím OSN o pomoc NATO. Na základě toho je vydána rezoluce umožňující vyslání aliančních jednotek. Prvotním úkolem je obnovení územní celistvosti, potlačení ilegálních ozbrojených skupin a zajištění stabilizace.

Takový byl námět cvičení Arrcade Fusion, kterým v listopadu v německém Sennelageru vyvrcholila příprava spojeneckého sboru rychlé reakce ARRC (Allied Rapid Reaction Corps), jehož součástí je česko-britská brigáda radiační, chemické a biologické ochrany. Jednalo se o závěrečnou prověrku dosažených schopností. Do činnosti štábu česko-britské brigády se zapojilo třicet českých vojáků doplněných čtyřmi britskými kolegy. Další příslušníci Armády České republiky působili ve strukturách velitelství sboru. Přestože Arrcade Fusion bylo štábní cvičení převážně na počítačích, celkově se ho účastnilo okolo šesti set příslušníků velitelství sboru a dalších patnáct set vojáků ho logisticky zajišťovalo.

„Fiktivně vytvořené státy pro potřeby cvičení se nacházejí v severovýchodní Africe. Většina situací, které zde byly rozehrány, odpovídá tomu, co se skutečně

Příprava česko-britské brigády radiační, chemické a biologické ochrany vyvrcholila koncem loňského roku cvičením Arrcade Fusion



může stát a také se každý den v misích stává," vysvětluje náčelník štábu brigády major Petr Vohralík. „Jedním z našich úkolů je podporovat velitelství sboru při operacích a na cvičení. Vedle toho, že plníme toto zadání, je to pro nás i určitá příležitost procvičit si naše postupy v mezinárodním prostředí. Snažíme se pochopit standardy a integrovat se do nich, abychom byli schopni spolupracovat s velitelstvím sboru. Přínosem je i to, že se zdokonalíme v používání anglického jazyka při komunikaci jak s nadřízenými, tak podřízenými."

BUDOU VELET V AFGHÁNISTÁNU

Česko-britská brigáda radiační, chemické a biologické ochrany vznikla na základě bilaterální dohody mezi Českou republikou a Spojeným královstvím počátkem ledna 2008. O rok později dosáhla počátečních operačních schopností. V mírovém stavu tvoří její štáb čtyři čeští důstojníci a jeden britský. Při aktivaci by měl šedesát devět vojáků, z toho dvacet pět Britů. Podřízené jednotky by v případě potřeby vyčleňovala 31. brigáda radiační, chemické a biologické ochrany z Liberce a obdobně zaměřený britský útvar. Certifikaci, potvrzující plné operační schopnosti, by brigáda měla získat v roce 2011.

Pohotovost pro nasazení v operaci mají čeští chemici, stejně jako ostatní příslušníci sboru, dvacet dní. Během této doby se musejí připravit a odjet do prostoru nasazení. Aby se zvládlo všechno naplánovat, drží někteří důstojníci limity pohotovosti dvanáct a sto dvacet hodin. Pokud by došlo ke skutečnému nasazení sboru, zapojuje se do řešení krizové situace nejdříve jedna brigáda a k ní se postupně přidávají další jednotky.



„Spojenecký sbor rychlé reakce by měl v příštím roce převzít velení silám ISAF v Afghánistánu. A právě tomu se přizpůsobuje celkový scénář tohoto cvičení. Ve štábu řešíme situace charakteristické především pro Afghánistán či Irák. Operace, kterou vedeme, má jednoznačně stabilizační charakter," upozorňuje velitel brigády plukovník Radek Černý. „Můžeme si nejen vyzkoušet rozhodovací procesy v situacích pro nás mnohdy neobvyklých, ale také si ověřit velení směrem k podřízeným jednotkám a naopak plnit rozkazy od nadřízených stupňů. Zapojit se do tak velkého uskupení sil, jako je sbor, by v naší armádě nebylo z pochopitelných důvodů možné."

BEZ CHEMICKÉHO POPLACHU

Po příjezdu do Sennelageru museli naši vojáci ze všeho nejdříve vybudovat velitelské stanoviště a rozvinout sítě. Na jedné z tatrovek bylo zařízení, které zabezpečovalo utajené spojení uvnitř štábu. Brigáda pojala cvičení jako taktické. Vojáci si tedy vzali veškeré vybavení, jež by měli v reálné operaci. Balistickou ochranou počínaje a ochranou proti zbraním hromadného ničení konče.

Do cvičení se zapojilo pět divizí. Naše brigáda zajišťovala z hlediska ochrany proti zbraním hromadného ničení pouze 1. a 3. britskou divizi. Podle toho, jak dostávala informace, postupně rozmísťovala prostředky. Jednalo se o stabilizační operaci, a tak nebylo do konceptu cvičení zapracováno napadení chemickými zbraněmi a průmyslovými škodlivinami. Protivník napadl velitelství pouze konvečními prostředky. Vojáci si museli obléci balistickou ochranu a přemístit se do krytů. V této fázi došlo ke „zranění" některých z nich, takže bylo potřeba poskytnout jim první pomoc.

„Čím dál častěji jsme využíváni i v humanitárních operacích, to rozšiřuje spektrum možností, při kterých je možné brigádu nasadit. Z tohoto důvodu mají být například naše prostředky ACHR 90 do budoucna vybaveny úpravnami vody," vysvětluje plukovník Černý. „Měli jsme zde za úkol zjistit, co by mohlo nastat při chemickém incidentu či havárii, a zaměřit se v této oblasti na kontroly v prostoru odpovědnosti. Jedna z patrol našla skládku chemického materiálu. Museli jsme na místo vyslat průzkum, zajistili jsme odběry a v laboratořích jsme analyzovali, o jaké chemické látky se vlastně jedná. Na základě toho se uskutečnilo varování vojsk."

Příliš typické pro chemiky není ani řešení problémů spojených s požárem. Což byla další z epizod cvičení. Jedna z továren vyhořela. Když se podařilo požár

uhasit, pokusili se chemici analyzovat, co shořelo, případně jaké nebezpečí může vzniknout. Hořely tam toxické sloučeniny, celá oblast byla zahalena dýmem. „O těchto toxických sloučeninách a karcinogenních materiálech jsme informovali v naší zprávě. Vytyčili jsme zasažený prostor a analyzovali ho. Našim nadřízeným jsme poskytli podklady pro to, jak varovat vojska a zamezit tak po určitou dobu návštěvě dané oblasti," upřesňuje náčelník operačního oddělení major Martin Ondraška. „V minulosti jsem tři roky působil ve strukturách NATO, takže mám určitý přehled. Myslím si, že ARRC je skutečně akční. Je to velitelství, které cvičí k tomu, aby v případě, že to bude potřeba, bylo v maximálně možném rozsahu a v co nejkratší době schopno nasazení."



VOJENSKÉ TELEVIZNÍ ŠTÁBY

Mezi cvičícími vojáky se pohybují televizní štáby. Dělají rozhovory, natáčejí. Každý, koho osloví, se snaží pohotově reagovat. Všechny tyto štáby jsou ale fiktivní. Sestavili je příslušníci tiskových oddělení sboru. V jednotlivých sálech jsou velkoplošné obrazovky, na kterých se vysílají jejich produkty. Události, o nichž pojednává scénář cvičení, jsou většinou sestřihané z archivu. Reakce a komentáře vojáků na ně byly ale natočené živě před pouhými několika hodinami. Vojáci se tak učí reagovat na fiktivní problémy vzniklé v průběhu cvičení. Jejich úkolem je vysvětlit události veřejnosti.

Na druhém konci obřího hangáru, daleko od štábu naší brigády, objevujeme v družném rozhovoru s dánskou kolegyní nadporučici Jaroslavu Latedovou. Nejedná se o stálého příslušníka velitelství sboru. Pracuje jako vedoucí starší důstojník na Generálním štábu v Praze. Do Sennelageru byla vyslána pouze na toto cvičení. „Sbírám informace od styčných důstojníků a vypracovávám z nich souhrnnou zprávu. Na rozdíl od Generálního štábu mám tady bezprostřední kontakt s nasazenými jednotkami. Působit v mezinárodním štábu je pro mne velká zkušenost. Je to práce v cizím jazyce, v neznámém prostředí. Arrcade Fusion je velké cvičení, kterého se účastní vojáci z celé řady zemí. Každá armáda má přitom trochu jiný přístup. Je zde velice přátelský kolektiv. Přestože jsem v Německu necelé dva týdny, seznámila jsem se tady se spoustou zajímavých lidí." ■







Na slovíčko s velvyslancem České republiky při NATO Martinem Povejšilem

Text: Pavel LANG a Jan PROCHÁZKA
Foto: Radko JANATA, Marie KŘÍŽOVÁ a Vladimír MAREK

BEZPEČNOST podmiňuje rozvoj

■ Pane velvyslanče, jednou z priorit Severoatlantické aliance a také České republiky jsou zahraniční operace, především pak mise ISAF v Afghánistánu. Jak byste popsal současnou situaci?

Naše priority jsou samozřejmě širší než jen samotné operace, ale pravdou je, že z operačního hlediska je mise v Afghánistánu největší, nejsložitější a má nejrozsáhlejší politické implikace. V rámci Aliance jsme nyní ve fázi, kdy vrchní velitel sil ISAF, americký generál Stanley McChrystal, předložil strategická zhodnocení situace a navrhl modifikaci alianční strategie v Afghánistánu. Jsme tedy v situaci, kdy jednak individuálně, každý sám ve svém hlavním městě, na svých ministerstvech obrany a zahraničí vyhodnocuje, jak s návrhy naložit. Za druhé, toto zhodnocení probíhá samozřejmě kolektivně, jak je pro NATO příznačné. Protože dialog nebo kontinuální debata o těch nejpalčivějších věcech je tím základním atributem spojeneckého utváření si názoru. Spouštěcím mechanismem pro další posun je výsledek zhodnocení na straně americké administrativy.

■ Jsou již známy nějaké kroky k předloženým dokumentům?

Dojde k navýšení spojeneckých sil v Afghánistánu a půjde o modifikaci strategie v tom smyslu, že do centra bude postavena ochrana afghánského obyvatelstva. Posílí

se výcvikový komponent mise ISAF, tedy ta část, která si klade za cíl rychleji vycvičit větší počty afghánských bezpečnostních sil. A konečně za třetí půjde o definování naprosto konkrétní strategie proti povstaleckým skupinám. To jsou základní atributy, které budou modifikovat dosavadní strategii.

■ Hovoříte o modifikované strategii. Často se však hovoří o nové…

Ano, mnozí mluví o změně strategie. Domníváme se, že jde o modifikaci a zpřesnění určitých elementů toho, co ve stávající strategii vůči Afghánistánu doposud bylo. Představa je taková, že během čtyř až pěti let by mohly být vycvičeny, samozřejmě pokud bude mise probíhat úspěšně, takové počty afghánských bezpečnostních sil, že by bylo možné důsledně začít předávat odpovědnost, zdůrazňuji primární odpovědnost, za bezpečnost afghánským bezpečnostním silám. V tuto chvíli to není možné udělat plošně, protože tamní afghánské složky nedisponují potřebnými počty osob ani schopnostmi.

■ Můžete přiblížit stanoviska České republiky a aliančních partnerů z hlediska navyšování počtů sil?

Všichni spojenci již delší dobu přemýšlejí, jak navýšit nebo zefektivnit působení v Afghánistánu. Parlament České republiky v červnu 2009 schválil mandát pro letošní rok, který počítá s určitým navýšením našich počtů v ISAF. Nutné je ovšem podtrhnout, že nejde pouze o počty vojáků, ale jde také o kvalitu, o schopnosti sil. Česká republika se v tomto směru posune výrazně dopředu. V okamžiku, kdy rozmístíme v Afghánistánu český vrtulníkový kontingent, tak dodáme schopnost, která je v Afghánistánu nedostatková. Všichni spojenci tuto skutečnost náležitě oceňují. Je nutné si uvědomit, že v již zmiňované modifikované strategii také nutně nejde o pouhé počty vojáků. To je možné kompenzovat jinou formou. Jsou země, které nebudou schopny vyslat početnější jednotky než ty, které mají již rozmístěné. Mohou ale například významně přispívat do svěřeneckých fondů, z nichž se financuje mimo jiné výcvik příslušníků Afghánské národní armády a afghánské policie. Mohou samozřejmě zvyšovat i své civilní schopnosti. V Afghánistánu více než kde jinde platí, že bez bezpečnosti není možný rozvoj, a na straně druhé, že bez rozvoje není možné trvale zvyšovat bezpečnost. Civilní schopnosti tedy hrají podstatnou roli. Právě na Afghánistánu lze jasně demonstrovat potřebu všestranného přístupu, o kterém se teď v Alianci velmi intenzivně hovoří.





■ Je tedy jednou z možností zvyšování počtů provinčních rekonstrukčních týmů?

Provinční rekonstrukční týmy již v Afghánistánu působí. Důležité je, abychom posilovali jejich civilní schopnosti. Česká republika má v tomto směru poměrně dobrý zvuk. Náš PRT na rozdíl od jiných týmů od samého počátku pracuje v úzkém kontaktu s místními afghánskými úřady a dodavateli. Jsme výjimeční v tom, že při realizaci jednotlivých projektů nepoužíváme cizí subkontraktory, ale pracujeme a jednáme přímo s afghánskými kontraktory. Snažíme se a budeme se i nadále snažit, abychom do provinčního rekonstrukčního týmu „přitáhli" příspěvky i dalších aktérů, nejen z České republiky. To, že se projekty neplatí výlučně z peněz českého rozpočtu, ale přispívají i různí jiní partneři, je jednou z cest ke zvýšení oněch civilních schopností. Snažíme se, abychom uměli „dosáhnout" i na peníze z Evropské unie a tím pádem zvýšili kapacitu PRT. Druhá věc, která je podstatná pro rozvoj, je klást zásadní a systematický důraz na spolupráci mezi civilním sektorem a vojsky, která zde působí, na oblast známou pod zkratkou CIMIC. Realizace této spolupráce má dvojí význam. Jednak přispívá přímo k rozvoji daných lokalit a také, a to je neméně podstatné, dochází ke změně vnímání jednotek afghánským obyvatelstvem. Když místní obyvatelé uvidí, že jsme schopni dělat něco pro ně, pak pochopitelně vnímání přítomnosti vojsk bude jiné. Problém Afghánistánu v současné době je, že určitá populace neví, na čí stranu se přiklonit. Spolupracují s tím, kdo jim dává perspektivnější vyhlídku do budoucna. Podstatné je, aby ta vyhlídka byla trvalá.

■ Zmínil jste čerpání fondů a přispívání na společné projekty. Jak současná ekonomická krize ovlivňuje realizaci jednotlivých projektů?

Současná ekonomická krize se samozřejmě podepisuje na národních rozpočtech všech členských států. Zatím nikde nedochází ke krácení rozpočtů k financování ať již operací nebo civilních projektů v Afghánistánu. Spojenci jsou si vědomi strategické důležitosti Afghánistánu, a to nejen s ohledem na politický význam mise pro profil a budoucnost Severoatlantické aliance jako takové, ale jsou si také vědomi strategické důležitosti Afghánistánu a celého středo- až jihoasijského prostoru pro bezpečnost Evropy. Buďme si jistí, že pokud tam zůstane jakési ochranné pásmo pro teroristy, pak to bude znamenat, že udeří znovu a stanou se ne menší, ale větší hrozbou. To není jenom snaha o nastolení blahobytu a fungující vlády a společnosti v celé této oblasti, ale zde se jedná o naši bezpečnost. Když stávající problém nedotáhneme do zdárného konce, tak budeme ohroženi více, než je tomu v současnosti.



■ Další z misí, která je pro NATO významná, je bezesporu mise KFOR v Kosovu. Zde se již delší dobu hovoří naopak o snižování počtů aliančních jednotek. Co k tomu můžete říct?

Na Kosovo je nutné pohlížet ze dvou úhlů. Na jedné straně je to pohled ryze vojenský a zde, myslím, je spíše důvod ke spokojenosti než k nespokojenosti, protože vojenské cíle jsou z velké části naplněny. Současně existuje rozumný předpoklad, že zbývající úkoly budou splněny v dohledné budoucnosti. To je pochopitelně také důvod k tomu, že v rámci Aliance diskutujeme a plánujeme, jak stávající vojenskou operaci strukturovat do nové podoby s nižšími počty a s nižšími náklady. To nám umožní určité vojenské kapacity



a schopnosti uvolnit pro případné jiné úkoly. Druhý pohled, který s tím, o němž jsem právě hovořil, nemůže být nijak protichůdný, je politický. Ten samozřejmě vychází z premisy, že vojenská přítomnost v Kosovu nesehrává roli čistě vojenskou, ale je garantem kontinuity stabilního politického vývoje v tomto regionu. Pro nás je proto obtížně představitelné, že bychom si dneska řekli, že vojenské úkoly jsou na sto procent splněny a že můžeme od zítřka, tedy ode dne D+1, stahovat vojska KFOR. Jsme přesvědčeni, že by to bylo riskantní a že by to mohlo vyvolat určitou nestabilitu nejenom v Kosovu samotném, ale také v celé oblasti.

■ Jaká tedy spatřujete východiska k uvažovanému snížení počtů?

Dohodli jsme se, že budeme postupovat po fázích. Každá z nich bude pod politickou kontrolou Severoatlantické rady, každá fáze bude znamenat snížení té robustní vojenské síly. Zároveň se ale chceme, a budeme chtít, vždy ujistit o tom, že máme v záloze disponibilní síly a prostředky, které v případě nějakého rozkývání relativní stability budou schopny okamžitého nasazení v daném místě. V žádném případě bych tedy nehovořil o překotném stahování sil z Kosova.

■ Můžete zmíněné fáze konkrétněji přiblížit?

Na začátku loňského roku bylo v Kosovu přibližně sedmnáct tisíc aliančních vojáků. Nyní se pohybujeme v takzvané „bráně jedna“ (Gate 1), jejíž cíle mají být naplněny na přelomu ledna a února 2010. Zde se předpokládá snížení na zhruba deset tisíc vojáků. Jedná se o podstatné snížení, ale přesto necháváme na místě poměrně robustní sílu, která v případě, že by k čemukoli došlo, bude schopná efektivně zasáhnout. Teprve potom budeme jednat o dalších krocích, tedy kam nastavíme takzvanou „Gate 2“, což je další cílový moment. V rámci této fáze budeme chtít snížit síly KFOR na pět až šest tisíc mužů a žen ve zbrani. Přesný čas tohoto kroku není znám, protože závisí na vývoji situace. Je nutné zdůraznit, že celý proces je a bude pod již zmiňovanou politickou kontrolou Severoatlantické rady, která si je velmi dobře vědoma právě té politické stabilizační síly KFOR. Lze očekávat, že v průběhu určité předvídatelné doby – roku a půl až dvou let – stávajících sedmnáct tisíc vojáků bude redukováno zhruba na dva tisíce profesionálů. Určit nyní, jak rychle budou uváděné kroky následovat, je otázkou diskusí a konkrétního bezpečnostního vývoje v tomto regionu.

■ Se snižováním sil v Kosovu také souvisí spolupráce mezi NATO a Evropskou unií…

Zde se jedná o dvě různé role. Mise EU je civilní a neklade si za cíl demonstrovat silnou vojenskou přítomnost. Naopak se zaměřuje na oblast nastolení vlády práva, na výstavbu kosovských institucí, na budování státu. V tomto ohledu nejsou absolutně žádné problémy a spolupráce funguje skutečně příkladným způsobem. To, co je jaksi v pozadí tohoto procesu, je budoucnost kosovských bezpečnostních sil, na jejichž budování se Severoatlantická aliance podílí a které mají postupně převzít odpovědnost za bezpečnost v Kosovu, a to nejen od sil NATO, ale také od policejního bezpečnostního komponentu mise Evropské unie. Problémy, které zde existují, se týkají Kosova jako takového. Budovaná síla – bezpečnostní kosovské sbory – má být koncipována na multietnickém základě jako příklad toho, jak by mělo v budoucnosti multietnické Kosovo fungovat. V tomto směru zde existují určité rezervy, ale ani tento proces vytváření kosovských sil nesignalizuje nic dramatického, žádná výrazná zpoždění a je realizován v návaznosti na postupnou restrukturalizaci a redukci sil KFOR. ■



ZAMĚŘENO na VIP

Text a foto: Vladimír MAREK

Několik českých civilních expertů se společně se zástupci místní šury usadilo na zemi do kruhu. Vojáci provinčního rekonstrukčního týmu zaujali strategická postavení v bezprostřední blízkosti. Vtom se atentátník ověšený výbušninami prudce rozběhl směrem k rokující skupince. Stačil však udělat jen pár kroků. Dávka ze samopalu ho zasáhla přímo do prsou.

V tomto případě se jednalo o jednu z několika desítek epizod, které v listopadu a prosinci 2009 procvičovali ve výcvikovém prostoru Libavá příslušníci pátého kontingentu českého provinčního rekonstrukčního týmu. Jednotka, jejímž základem je 72. mechanizovaný prapor z Přáslavic, se skládá z dvaatřiceti útvarů a zařízení AČR. Má 288 vojáků, mezi kterými je 12 žen.

Výcvik pátého kontingentu začal již v lednu 2009. A to podle zásady, že provinční rekonstrukční tým, který se právě vrátil z Lógaru, předá získané zkušenosti a veškeré nové informace vojákům připravujícím se na nasazení. Český kontingent bude součástí nového amerického uskupení Task Force Bayonet. A právě s jeho příslušníky se měl možnost seznámit během několikatýdenního působení na americké základně v německém Hohenfelsu. Toto zařízení je známé především svým výcvikovým areálem, který do nejmenších detailů připomíná nejen obce, ale i infrastrukturu v místech nejčastějších nasazení v Afghánistánu. Veškerá činnost jednotek je zde navíc díky rozsáhlému kamerovému systému detailně zaznamenávána. „Inspirovali jsme se a nakoupili deset kamer, na něž jsme začali natáčet veškerý výcvik. Záznam jsme pak používali při důkladném vyhodnocování. Velice se nám to osvědčilo. Ukázalo se totiž, že spoustu

Součástí přípravy pátého kontingentu provinčního rekonstrukčního týmu na nasazení v Afghánistánu byl i speciální projekt „Riders“



věcí dělají vojáci podvědomě, aniž by si uvědomovali, jakých chyb se dopouštějí," řekl nám zástupce náčelníka štábu pro operace major Petr Blecha. „Když jsme je na něco upozornili, většinou tvrdili, že tomu tak není. O to více byli překvapeni, když jsme jim to pak ukázali na videozáznamu."

VÝCVIK S OSTROU MUNICÍ

Vojáci si rozdělili výcvikový prostor na jednotlivé distrikty provincie Lógar a podle nich si je i pojmenovali. Stávajících komunikací na Libavé využili k imitaci hlavních dopravních cest v Lógaru. Vše mělo co nejvíce odpovídat realitě. K tomu jim měl napomoci i speciální projekt „Riders". Ten byl zaměřen na výcvik vojáků k ochraně velmi důležitých osob. Právě zajištění bezpečnosti civilní části provinčního rekonstrukčního týmu totiž patří k nejdůležitějším úkolům kontingentu. „Riders" byl vypracován ve spolupráci s ochranným týmem Bezpečnostní informační služby.

Mezi červenobílými kužely na nádvoří kasáren kličkuje v sedmdesátikilometrové rychlosti kolona šesti uazů. Řítí se v těsném závěsu doslova nárazník na nárazník. Na první pohled to vypadá, jako kdyby tady projížděl vlak. Každou chvíli se ozývá skřípění brzd některého z vozidel kolony. Ostatní řidiči musejí reagovat ve zlomku sekundy. Je vidět, že mají tuto činnost dokonale nadrilovanou.

Jen o okamžik později se ozve výbuch, jenž je následován staccatem střelby. Mobilní operační tým okamžitě vytváří ochranný perimetr. Jakmile to jeho příslušníkům situace dovoluje, vyvádějí chráněnou osobu mimo ohrožený prostor. Po celou dobu ji přitom kryjí vlastními těly.

Hranická brigáda při výcviku již dlouhodobě spolupracuje s Policií České republiky. Také v tomto případě se na přípravě podílelo patnáct příslušníků Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. „Jsou to lidé, kteří mají velké zkušenosti s ochranou VIP, a to jak během přepravy těchto osob, tak i při jejich pobytu v budovách," upozorňuje velitel 5. kontingentu PRT plk. gšt Rudolf Hozák.

Mobilní operační týmy si procvičovaly nejen doprovody a ochranu konvojů, ale i střelby ze všech druhů zbraní, včetně těch lafetovaných, a boje v zastavěném prostoru. Naprostou novinkou v tomto směru byla střelecká příprava na cvičišti v prostoru Čermná. Střílelo se ostrou municí v perimetru tři sta šedesát stupňů na čtyřech stanovištích s různým terčovým manévrem. Podle velitele pozemních sil brigádního generála Miroslava Žižky je takovýto způsob výcviku možný pouze u jednotky, která je již na nejvyšší úrovni přípravy na stupni četa.

„V okamžiku, kdy jsme se rozhodli pro takto koncipované zaměstnání, se někteří lidé obávali, zda bude možné při něm dodržet veškeré bezpečnostní zásady. Je potřeba si ale uvědomit, že budeme nasazeni v zemi, kde bezpečnostní situace není právě ideální. Pokud si tyto záležitosti nevyzkoušíme zde, vystavovali bychom naše vojáky nemalému riziku," upozorňuje zástupce náčelníka štábu major Blecha. „Díky úrovni výcviku a rutinní taktické činnosti týmů při střelecké přípravě se podařilo zvládnout výcvik bez sebemenších problémů."



BYSTROZRAKÝ HAVRAN

Nad hlavami se nám objevuje bezpilotní prostředek UAV RQ-11B Raven (havran, krkavec). Jeho obsluhu tvoří dva vojáci. Letoun ze země řídí pilot, operátor plánuje a připravuje let a zároveň se mu také přenášejí na obrazovku veškeré získané informace. Tento nový průzkumný stroj má posílit vybavení pátého kontingentu. Ten si do Afghánistánu veze

jeden ze dvou před nedávnem pořízených kompletů určených pro 102. průzkumný prapor z Prostějova. Každá ze souprav se skládá ze tří letadel, pozemní řídicí stanice, soupravy náhradních dílů a několika kusů IR a CCV kamer, videoterminálu, speciálních řídicích, simulačních a plánovacích softwarů a dalšího vybavení. Prostějovští průzkumníci jsou s touto technickou novinkou americké produkce naprosto spokojeni. „Zatím jsme se při jeho provozu nesetkali s žádnými většími problémy. Spolehlivost tohoto prostředku nás velice potěšila," říká velitel jednotky průzkumných prostředků poručík Ondřej Daněk. „Také jeho obsluha je jednoduchá a efektivní. Letoun o váze necelé dva kilogramy startuje odhozem z ruky a je využíván především k průzkumu vybrané oblasti a ochraně konvojů. Zároveň poskytuje určitou prevenci proti léčkám, je schopen i detekce položených nebo kladených improvizovaných výbušných zařízení. S jeho pomocí lze rovněž koordinovat palebnou podporu dělostřelectva a letectva. Dá se ale využít i při plnění jiných než bojových úkolů, například při povodních může být nepostradatelným pomocníkem."

Letouny s kevlarovým pláštěm mají autonomní nebo manuální ovládání. Jejich optické přístroje jsou schopny přenášet obraz v reálném čase, a to jak ve dne, tak i v noci. Mají zabudovanou GPS navigaci a laserový značkovač. Ten umožňuje obsluze navést pilotované letouny přímo na cíl a zajistit tak jeho zničení. Při ztrátě spojení se prostředek automaticky vrací na startovací bod, případně na místo, kde byl naposledy silný signál. Je možné si také předem zvolit koordináty, na kterých má v takovémto případě přistát. Stroj pohání tichý elektromotor napájený baterií.

Obsluha průzkumného letounu bude pravidelně vyjíždět s mobilními operačními týmy. „V praxi to má fungovat asi tak, že pokud tým někam vyjede a jeho velitel bude chtít vědět, co je za horizontem, požádá obsluhu ravenu o průzkum," vysvětluje poručík Daněk. „Vojáci pak vystoupí z auta, letadlo zkompletují a vypustí. Asi pět minut trvá, než stroj vystoupá nahoru. Může až do výšky tří tisíc metrů. Pak udělá dvacetiminutový let. Získané informace se mohou předávat veliteli průběžně anebo je zaznamenat a následně vyhodnotit. A to i v infračerveném spektru. Raven dosahuje rychlosti sto kilometrů za hodinu, takže může letět i před kolonou a průběžně tak poskytovat informace o nebezpečích a nástrahách."

Další posílení by měly představovat čtyři obrněné transportéry Pandur. Ty se ale s největší pravděpodobností stanou součástí výzbroje až šestého kontingentu.

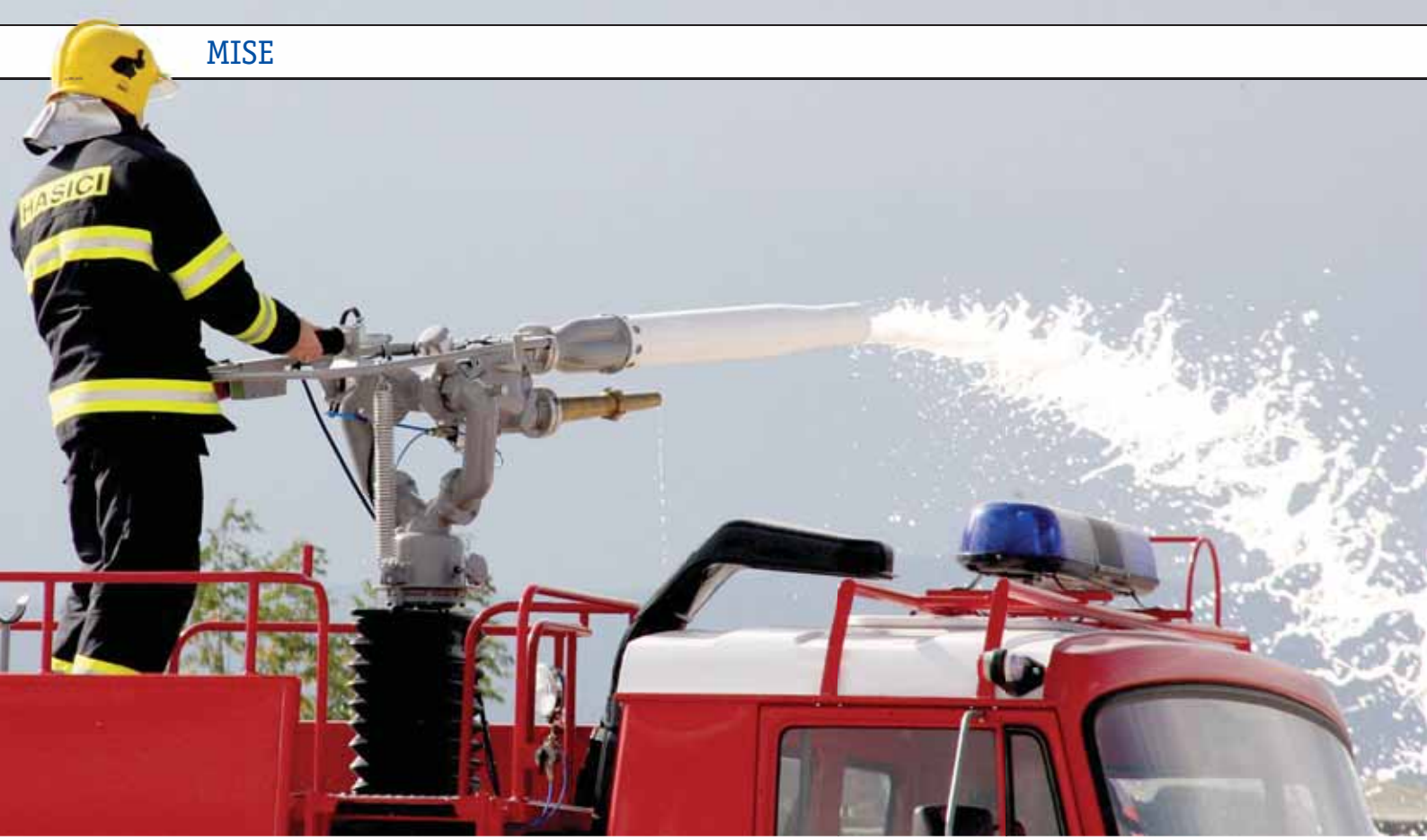
Pátý kontingent se začne přepravovat do Afghánistánu v lednu, plnění operačního úkolu pak převezme 23. února. Bezpečnostní situace v provincii Lógar je v současné době mírně zhoršená. Například jeden z nejnebezpečnějších distriktů Baraki Barak již není dostupný po silnici, vojáky sem přepravují vrtulníky. O toto strategické místo





v údolí horské oblasti na řece Lógar, které bývalo dříve hlavním městem provincie, mají povstalci velký zájem. Vede přes ně významná komunikace do provincie Paktia a dále do Pákistánu. Na druhou stranu uskupení Task Force Bayonet představuje další posilování spojeneckých jednotek v této oblasti. Základna Shank by se měla nadále rozrůstat. Postupně by se údajně mohla stát po Bagramu druhou největší v Afghánistánu.

Ke zlepšení situace v Lógaru a okolí by měli přispět i příslušníci našeho kontingentu. To ostatně potvrdil také náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Vlastimil Picek, který se osobně zúčastnil závěrečného zaměstnání. „Je zřejmé, že téměř roční výcvik přinesl své ovoce. Kontingent je na svůj úkol velmi dobře připraven." ■



KROTITELÉ *červených kohoutů*

Text a foto: Vladimír MAREK

Na okraji české základny Šajkovac v Kosovu se objevil dým. Rychle houstl a šířil se přes heliporty směrem k autoparku. Z míst, kde sídlila vojenská hasičská jednotka, se ozvalo táhlé houkání. V tomto okamžiku již nemohl být nikdo na pochybách, že objekt zachvátil požár.



Červenobílá tatrovka se blížila k jeho ohnisku. Jen několik desítek sekund stačilo na rozvinutí hadic a rozmístění příslušníků vojenské hasičské jednotky.

Na české základně Šajkovac v Kosovu je k dispozici i vojenská hasičská jednotka

Čerpadla cisterny pracovala naplno. Z proudnic začaly stříkat hektolitry vody. Teprve teď si někteří jedinci uvědomili, že se nejedná o skutečný požár, ale o velice věrohodně připravené cvičení. „Při vypalování trávy tady často dochází k požárům, které jsou sice rozsáhlé, ale mají nízkou intenzitu. Při takto malých počtech, jako máme my, se většinou používá jednoduché vedení. U každé z proudnic totiž musejí být dva až tři hasiči," vysvětluje zástupce velitele jednotky praporčík Marcel Knápek. „Chtěli jsme si vyzkoušet, zda je při plošném požáru, při kterém by nehrozilo, že by hasiče pohltil oheň, velitel schopen uřídit dva proudy. Ukazuje se, že to jde."

Vojenská hasičská jednotka působí na základně Šajkovac od roku 2007. Původně sem byla přesunuta z důvodu požární ochrany české vrtulníkové jednotky, jež tady byla dislokovaná. Sloužilo zde čtrnáct vojenských hasičů ve třech družstvech. Po odchodu vrtulníkářů ze Šajkovace byl jejich počet zredukován na deset.

„Součástí této základny je vodárna, která zásobuje Podujevo a přilehlé okolí. Je tady uloženo pět tisíc kilogramů chlóru. Hrozí tedy nejen větší nebezpečí požáru, ale i případná chemická havárie. Proto bylo rozhodnuto ponechat vojenskou hasičkou jednotku v této misi i nadále," upozorňuje velitel družstva podpraporčík Petr Říha.

Hasiče má v Kosovu kromě nás pouze finský kontingent. To je také důvod, proč poskytují své služby ve prospěch celého uskupení KFOR. Kromě hašení požárů patří k jejich úkolům pomoc při likvidaci dopravních nehod, jejichž účastníky jsou spojenečtí vojáci. Před časem připravili pro ostatní vojáky ukázku vyprošťování z havarovaných vozidel a snad je i přesvědčili, že tady nejsou zbytečně a z hořícího auta by je dostali včas.

V minulosti se čeští vojenští hasiči v několika případech podíleli i na likvidaci požárů některých místních objektů. „V současné době je nás zde málo, a tak velitel není příliš nakloněn tomu, abychom vyjížděli ze základny. Obává se, že pokud by tady k něčemu došlo, neměl by kdo zasáhnout. Jsme totiž schopni postavit pouze dvě směny. Ta, která je ve službě, musí do dvou minut opustit stanici. Druhá směna drží hotovost, její časový limit je deset minut," připomíná praporčík Marcel Knápek. „Ve skutečnosti ale naši hasiči slouží prakticky nepřetržitě. I když mají volno, jsou pořád v hotovosti. Také při planém poplachu či cvičení patří k jejich povinnostem dostavit se na stanici. Pokud by ostatní potřebovali podporu, musejí být totiž k dispozici."

Náplň práce českých vojenských hasičů tvoří ještě jeden úkol. V případě nasazení jednotek speciálně vycvičených na potlačování nepokojného davu je podporují se stříkačkou. V úkolovém uskupení Střed jsou jediní, kdo mají k dispozici tuto techniku. Součástí jejich vybavení jsou totiž dvě Tatry 815 v hasičské verzi. „Je to výborná technika, se kterou se dostaneme i do poměrně nedostupných oblastí. Navíc jsme schopni si na ní udělat většinu oprav," říká podpraporčík Petr Říha. „Předtím jsme měli mercedes, ten se ale spíš hodil k zajišťování hasičské bezpečnosti související s provozem vrtulníků na zdejší základně. Ani zdaleka neměl takovou průchodnost. Poměrně problematický byl i jeho servis."

Vybavení našich hasičů dále tvoří osm dýchacích přístrojů, plovoucí čerpadlo, vyprošťovací technika, motorová řetězová pila, rozbrušovací pila a další potřebné vybavení. Něco podobného je zatím pro místní hasiče jen nedostižný sen. „Naši kluci s nimi absolvovali dříve společný výjezd, ale neměli z toho dobrý pocit. Právě z důvodu nedostatečného technického vybavení přijeli místní k požáru až půl hodiny po nich," uzavírá praporčík Marcel Knápek. ■



Text: Pavel LANG
Foto: archiv Akademie ozbrojených sil

Vojenské vzdělávání v slovenském Liptove má již šestatřicetiletou tradici. Kromě místa, areál se stále nachází na okraji Liptovského Mikuláše při vstupu do Demänovské doliny, se zde od roku 1973 událo nespočet změn ve vysokoškolském vzdělávání. Počínaje názvem instituce a studijními programy konče. Jaká je nynější situace?

STUDIUM na Liptove



Pravdou je, že se jedná o výjimečnou školu. „Jsme jedinou vzdělávací institucí na Slovensku, která připravuje vysokoškolsky vzdělané vojenské profesionály pro službu v ozbrojených silách," konstatuje brigádní generál Miroslav Kelemen, rektor Akademie ozbrojených sil (AOS) generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovském Mikuláši a vysvětluje, že stávající model akademie funguje teprve něco málo přes rok: „Do 31. srpna 2008 zde souběžně existovaly jak AOS gen. Štefánika, tak Národní akademie obrany maršála Andreja Hadika. Z důvodu transformace resortu obrany a národního systému vojenského vzdělávání a výcviku byla provedena integrace do jediné vojenské vysoké školy univerzitního typu s bezfakultní strukturou."

Exkluzivní nahlédnutí do zákulisí Akademie ozbrojených sil generála M. R. Štefánika v Liptovském Mikuláši





NOVÝ ZPŮSOB VZDĚLÁVÁNÍ

Přeměnou prošly a procházejí také studijní programy. Stávající model čtyřletého bakalářského studia (obory: management, počítačové systémy, sítě a služby, elektronické systémy, dopravní stroje a zařízení) postupně „dobíhá“ a v roce 2011 definitivně skončí. Od příštího roku premiérově začíná tříleté bakalářské studium se zaměřením – management vojenské organizace, elektronické systémy, počítačové systémy, sítě a služby, zbraňové systémy, zbraně a jejich části. Souběžně s bakalářským studiem posluchači absolvují jak teoretickou přípravu polního výcviku, tak na konci každého semestru závěrečné cvičení s podporou simulačních technologií ve vojenském výcvikovém prostoru. „Pro úspěšné absolvování prvního stupně vysokoškolského studia na AOS je nutné také zvládnutí vojenského programu,“ říká Ján Šturmankín, vedoucí oddělení vzdělávání, a upřesňuje, že na konci tohoto studijního programu je student promovaný na bakaláře, získává titul Bc. a současně je jmenovaný do hodnosti poručíka. Po studiu jsou absolventi vysíláni do vstupních odborných důstojnických kurzů v trvání dvou až čtyř měsíců, piloti až 18 měsíců, kde se připravují na výkon profesionální služby v konkrétní vojenské odbornosti.

„Jelikož se řídíme požadavky MO SR na počty důstojníků v resortu obrany, už podruhé za sebou AOS neotevřela první ročník bakalářského studia. V akademickém roce 2009/2010 nastoupilo do školy 189 studentů denního čtyřletého bakalářského studia a 53 studentů-poručíků, kteří začínají dálkově studovat druhý stupeň vysokoškolské výuky,“ konstatuje J. Šturmankín.

Pro úplnost je třeba říci, že tzv. druhý stupeň VŠ studia (jedno- a dvouroční inženýrské studijní programy) funguje od letošního roku a je určen výhradně absolventům čtyřletého bakalářského studia AOS. Tzv. třetí stupeň (zahájení se předpokládá v roce 2010, resp. 2011) reprezentuje doktorské studium ve vlastním nebo společném studijním programu.

Armádní restrikce mají dopad na personální obsazení školy. Nenávratně pryč jsou časy, kdy do poslucháren rok co rok usedaly stovky nových studentů. V současnosti se jejich počet pohybuje okolo padesáti v ročníku. Obdobným trendem prochází i „stálý“ stav AOS. Nynějších 320 lidí také není konečným číslem, neboť se počítá se zrušením sta tabulek pro profesionální vojáky. Členové pedagogického sboru nebudou výjimkou. Krátí se i rozpočtová kapitola akademie. „Školu čeká proces dokončení transformace, což se projeví ve změně její organizační struktury, a to rektorátu a některých pracovišť, dále v redukci počtu učitelů a ve snížení administrativy a logistických služeb k 1. dubnu 2010 tak, aby počty personálu odpovídaly přibližně dvěma třetinám stavu studentů,“ prohlásil na slavnostním otevření nového akademického roku rektor AOS brig. gen. M. Kelemen.

PRVNÍ SLOVENSKÁ PILOTKA

O studium na akademii, jejíž motto zní: „Sapientia, Bonum, Patria“ neboli „Moudrost, dobro, vlast“, je permanentní zájem. „V předcházejících letech se ucházela o sto míst zhruba tisícovka adeptů. Avšak po následujících fyzických testech a lékařském vyšetření jich padesát procent vypadlo. Dnes, když přijímáme jenom polovinu lidí, můžeme se vší zodpovědností prohlásit, že jde ve skutečnosti o padesátku vyvolených. Zájemci o naši školu jsou z celé Slovenské republiky, tradičně však nejvíce z východního Slovenska,“ dodává vedoucí oddělení vzdělávání.

Skutečností je, že ne všichni studium v Liptovském Mikuláši dokončí. V počátečním stadiu školy, v roce 2004, například ze 148 přijatých posluchačů asi šedesát odešlo. Situace se postupem času stabilizovala na zhruba dvaceti procentech předčasně odcházejících.

Samozřejmostí je také studium žen, které tvoří asi třetinu stavu. Před necelými dvěma měsíci byla z AOS vyřazena první pilotka slovenských ozbrojených sil poručice Miriama Štefaničová z Michalovců. Svoji profesi, po více než 700 hodinách teoretické a 150 hodinách letové přípravy, začala vykonávat v prešovském vrtulníkovém křídle na dopravní „sedmnáctce“. Souběžně s výkonem funkce na letecké základně si ale dál zvyšuje kvalifikaci externím inženýrským studiem na AOS.

V současnosti se na akademii připravují další příslušníci létajícího personálu vzdušných sil OS SR, mezi kterými jsou i dvě ženy.

Zajímavé pro studenty jsou rovněž poskytované benefity. Vedle „samozřejmostí“, jako jsou služební měsíční plat ve výši minimální mzdy, bezplatné ubytování, celodenní stravování, studijní pomůcky, učebnice, skripta, sportovní a kulturní vyžití, stojí za zmínku stipendium. „Na škole máme zavedené prospěchové a motivační stipendium. To první dostává deset procent studentů podle dosahovaného prospěchu, přičemž minimální hranicí je průměr dva nula. Motivační stipendium je jednorázovou odměnou za mimořádné úspěchy,“ vysvětluje Ján Šturmankín. ■



MODERNÍ *odminovací systém*

Text: Martin KOLLER
Foto: autor a archiv autora

Naši ženisté jsou schopni plnit jak bojové, tak humanitární úkoly. K tomu jim slouží, mimo jiné, dálkově řízená odminovací vozidla Božena 5.

Hned na počátku je třeba uvést, že vozidla Božena vyráběná na Slovensku mají vztah i k naší části bývalé Československé republiky. Boženy v současné době sjíždějí z výrobní linky společnosti Way Industry v Krupině. Tamní strojírna původně vyráběla drobné zboží. Ke změně došlo roku 1966. V rámci delimitace firmy Roudnické strojírny byla z Roudnice nad Labem převedena



Božena 1 z výzbroje naší armády na akci Bahna 2005



Božena 4 na výstavě EUROSATORY 2006

část výroby do podniku Podpoljanské strojárne ZŤS Detva, závod Krupina. Hlavním výrobním programem byly vysokozdvižné vozíky Locust. Roku 1990 se tento podnik osamostatnil a pomalu se rozběhl program směřující k odminovacím vozidlům. Koncem devadesátých let se stala hlavním akcionářem společnost Way Industry.

DOBRÝ NÁPAD

Konstruktéři v Krupině přemýšleli opravdu ekonomicky. Podařilo se jim realizovat vývoj odminovacího vozidla za zlomek nákladů ve srovnání s konkurencí. Každý, kdo zná jiné cepové odminovací stroje, si všimne, že se jedná o celkově nové konstrukce. Slováci vtipně použili známý systém cepů a vysokozdvižné vozíky pocházející z vlastní výroby.

Všechna vozidla Božena vyvinutá od roku 1995 mají jednu důležitou vlastnost. Jsou malá a lehká ve srovnání se standardními odminovacími tanky. To jim zajišťuje lepší mobilitu a nižší provozní náklady. Vejdou se do běžného transportního kontejneru a větších transportních letounů. Nezanedbatelné jsou rovněž hmotnost a rozměry náhradních dílů, počínaje pásy. Jednoduchá přeprava znamená vysokou operativnost použití, a ta může v důsledcích zachraňovat lidské životy.

PRVNÍ VÝVOJOVÁ ŘADA

U vozidel Božena existuje oficiálně pět základních verzí. První tři jsou si velmi podobné. Božena označovaná později jako Božena 1 byla vyrobena v polovině devadesátých let minulého století. Tehdy ještě zadavatelé předpokládali možnost nasazení vozidla v klasickém konfliktu. Proto tvoří součást konstrukce pancéřová karoserie a hybridní řízení. Strojník může buď sedět uvnitř vozidla, nebo ho řídit na dálku vysílačkou. Při dálkovém řízení lze použít klimatizovanou, lehce pancéřovanou budku umístěnou v terénu.

Od vysokozdvižných vozíků převzaly Boženy způsob řízení. Nemají totiž stranově pohyblivá kola, a proto se řídí přibrzďováním kol na jedné straně podvozku. Zatáčku tedy provádějí smykem jako tank.

Přepravu na místo nasazení zajišťuje terénní nákladní automobil Tatra 815. Božena 1 je vezena na přívěsu. Odminovací zařízení se v takovém případě demontuje a vozidlo se naloží na korbu automobilu. Umístí se tam rovněž budka operátora. Pohyb při práci zajišťují čtyři kola poháněná hydromotory.



Řídicí skříňka s vysílačkou



Starší strojník rtm. Michael Ježek s Boženou 5



Transport Boženy 5 nákladním automobilem T 815 s přívěsem



Pohled do motorového prostoru



Pohled do prostoru hydrauliky

V případě nasazení v těžším terénu lze na každou z dvojic kol nasadit pás. Jedná se tedy o kolopásové vozidlo.

Pohon odminovacího mechanismu a otáčení válce s cepy zajišťují hydromotory. Hydraulické válce zdvíhají rám odminovacího zařízení. Pohyb rámu vzhůru zároveň zdvedá pancéřovou karoserii, která kryje pracoviště strojníka zepředu, z boků a shora.

V letech 2001 a 2002 se rozběhla výroba modernizovaných verzí Božena 2 a Božena 3. Podle informací výrobce se do výzbroje naší armády dostaly po jednom kuse Božena 1 a Božena 2.

Armáda Slovenské republiky nasadila uvedenou první verzi s úspěchem v misích. Působila především v Iráku. To umožnilo rovněž exportní realizaci do Albánie, Bosny a Hercegoviny, Eritreje, Chorvatska, Iráku, Kanady a Velké Británie.

NOVÝ TYP

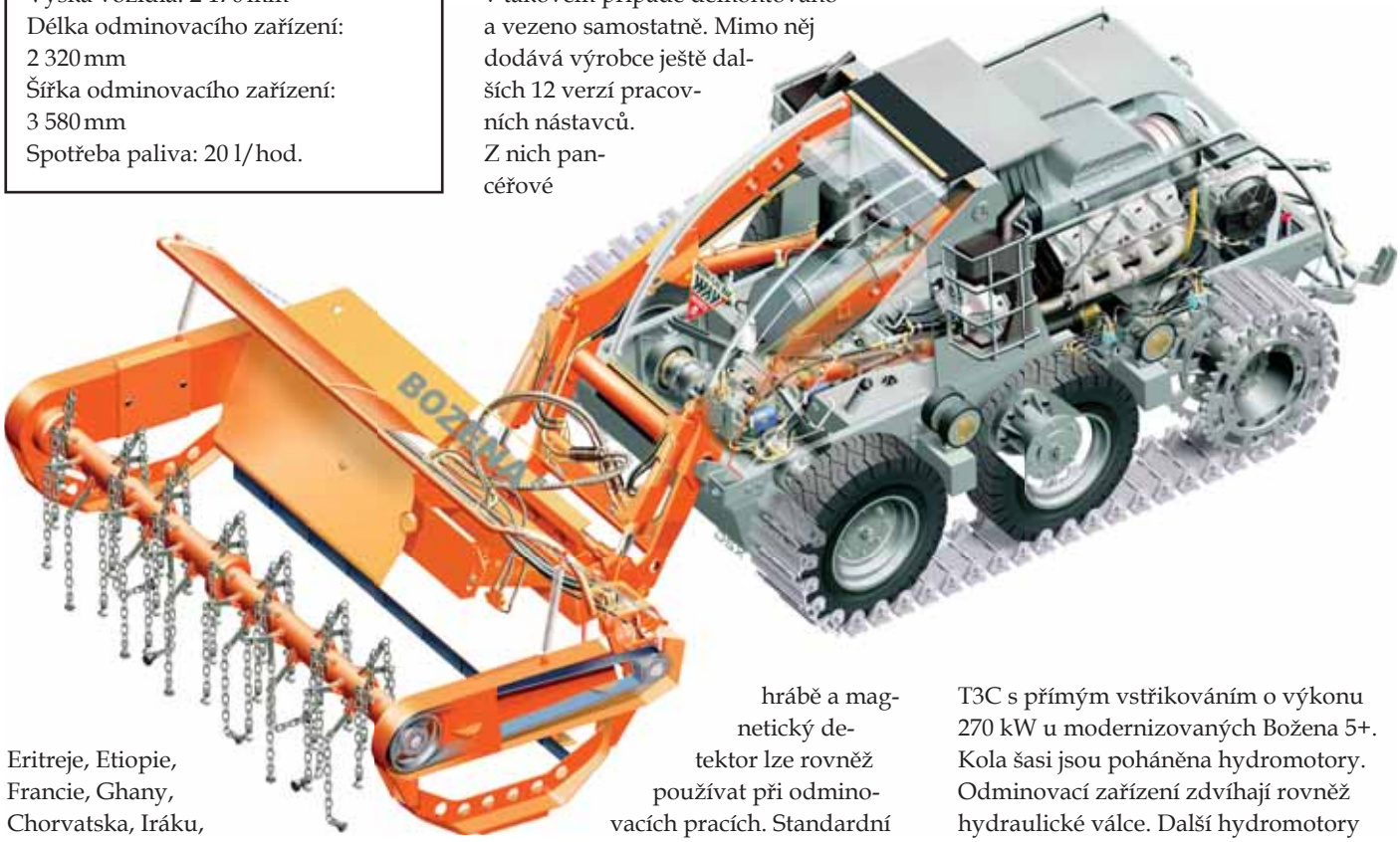
Již v průběhu výroby Božen 2 a 3 se rozběhla výroba koncepčně nového typu nesoucího označení Božena 4. Konstruktéři reagovali na změnu poptávky. Nový typ již není vybaven pancéřováním. Jeho hlavním úkolem je odminování velkých prostorů v rámci humanitárních operací. Uživateli jsou nejen armády, případně jiné ozbrojené síly, ale také civilní specialisté a odminovací týmy. Od prvopočátku se předpokládá podstatně delší životnost ve srovnání se staršími a konkurenčními typy.

Zásadní změnou je bezosádkové provedení. Řízení provádí strojník pouze vysílačkou s dosahem kolem 200 m. Ta je softwarově zajištěna proti rušení. Boženu 4 lze tedy již zařadit mezi dálkově ovládaná vozidla robotického charakteru. Toto odminovací vozidlo zaujalo mnohé zákazníky, především v rámci předvedení na prestižní výstavě EUROSATORY v Paříži roku 2006. Je třeba dodat, že Božena 4 může vykonávat s využitím různých pracovních nástavců rovněž práce v zemědělství, lesnictví a při manipulaci s materiálem.

Základ vozidla tvoří opět vysokozdvižný vozík výrobní řady Locust. Koncepce odminovacího zařízení se nezměnila. Pouze vzrostly rozměry a došlo k dílčím úpravám na základě zkušeností získaných s nasazením předešlých verzí. Výroba stále probíhá a v současné době existuje modernizovaná verze Božena 4+. Boženy 4 slouží v armádách a jiných bezpečnostních složkách Bangladéše,

A fakta

Hlavní taktico-technická data Boženy 5
Hmotnost s odminovacím zařízením: 11 720 kg
Hmotnost vozidla: 9 700 kg
Délka vozidla: 4 410 mm
Šířka vozidla: 2 415 mm
Výška vozidla: 2 170 mm
Délka odminovacího zařízení: 2 320 mm
Šířka odminovacího zařízení: 3 580 mm
Spotřeba paliva: 20 l/hod.



Eritreje, Etiopie, Francie, Ghany, Chorvatska, Iráku, Izraele, Japonska, Jihoafrické republiky, Kambodže, Kanady, Keni, Kolumbie, Kosova, Nizozemska, Nigeru, Polska, Slovenska, Srí Lanky, Súdánu, Thajska, USA a Velké Británie.

BOŽENA 5

Poslední verze odminovacího vozidla, jehož sériová výroba probíhá od roku 2006, má šestikolový podvozek. Vývoj se však opět opíral o firemní vysokozdvižný vozík. Jedná se o dálkově řízené, bezosádkové vozidlo robotického charakteru, nebo přesněji dálkově řízený manipulátor. Pásy jsou při práci stabilně nasazeny na kolech. Strojník může používat lehce pancéřovanou a klimatizovanou budku.

Tento typ je oproti dřívějším větší a těžší, avšak stabilnější a odolnější. Nová koncepce je dokladem propojení taktických požadavků a technologie. Božena 5 je určena především pro humanitární operace. Základním požadavkem se staly vysoký výkon při odminování a dlouhá životnost celého vozidla. Díky tomu může Božena 5 sloužit dny a týdny při odminování velkých prostorů. Činnost je možná i v mělkých vodách a bahně.

Transport se provádí na čtyřkolovém podvalníku za terénním nákladním automobilem nebo na návěsu za tahačem typu TIR. Odminovací zařízení, které výrobce označuje jako cepák, může být v takovém případě demontováno a vezeno samostatně. Mimo něj dodává výrobce ještě dalších 12 verzí pracovních nástavců. Z nich pancéřové hrábě a magnetický detektor lze rovněž používat při odminovacích pracích. Standardní vidlice slouží k přepravě budky strojníka a jakéhokoli paletizovaného materiálu. Obsluhu Boženy, včetně servisu, zvládnou dva vojáci. Při dálkovém transportu kontejnery snímá obsluha pásy a střední pojezdová kola vymění se zadními hnacími. Vozidlo se poté pohybuje jako čtyřkolové, avšak zatáčí smykem. V rámci dálkového transportu se v jednom kontejneru nalézá Božena a ve druhém odminovací zařízení a pásy. Toto vozidlo slouží v současné době v ozbrojených složkách Angoly, Bosny a Hercegoviny, Ghany, Chile, Chorvatska, Jihoafrické republiky, Kanady a USA. Dobré zkušenosti s Boženami 5 potvrdili i naši vojáci z Rakovníka.

TECHNICKÝ POPIS BOŽENY 5

Základem konstrukce vozidla je šasi. Tvoří je svařovaná ocelová vana s úchyty pro kola a vodicí kladky pásů. Uvnitř se nalézají pohonná soustava a systém řízení. Činnost všech mechanismů zajišťuje hydraulická soustava. Je rozdělena na čtyři samostatné okruhy, konkrétně ovládací elektrohydraulický, levý a pravý pojezdový, cepákový a výložník s navijákem. Pohon olejového čerpadla zajišťuje vznětový motor s přímým vstřikováním Tatra T3A o výkonu 170 kW u vozidel Božena 5 a přeplňovaný T3C s přímým vstřikováním o výkonu 270 kW u modernizovaných Božena 5+. Kola šasi jsou poháněna hydromotory. Odminovací zařízení zdvíhají rovněž hydraulické válce. Další hydromotory otáčejí válcem s cepy. Olejová nádrž, čerpadla a ovládání hydraulického systému jsou umístěny v přední části vozidla, zatímco motor a systém jeho chlazení vzadu. Šasi kryje shora plechová karoserie. Zdvižení jejích částí a panelů umožňuje realizovat údržbu a opravy vnitřních agregátů. V motorovém prostoru se dále nalézá řídicí skříňka s kontrolními přístroji, obsahující rovněž přijímač signálů. Ty jsou pomocí serv převáděny do mechanické podoby. Poté ovládají regulační hydrogenerátory a rozvaděče v okruzích. Strojník sleduje prostor kolem vozidla buď vizuálně nebo pomocí kamerového systému upevněného na vrchu karoserie. Obraz je v takovém případě přenášen na displej řídicí skříňky. Transfer dat lze realizovat i s využitím družice.

Mimo příslušníků obsluhy Boženy 5 napomohli zásadním způsobem při tvorbě tohoto článku náčelník štábu 152. ženijního praporu mjr. Zdeněk Hofman a tisková mluvčí pprap. Alena Hrdličková.



Hydrometeorologická služba AČR oslavila devadesát let své existence

VOJÁCI *se sluncem v duši*

Text a foto: Vladimír MAREK

„V listopadu 1953 si mě zavolal náčelník a oznámil, že počínaje lednem nadcházejícího roku je Státní povětrnostní úřad vyčleněn z působnosti MNO a že od tohoto data veškeré služby, které zajišťoval ve prospěch armády, přebíráme my," vzpomínal na konferenci k devadesátiletému výročí Hydrometeorologické služby AČR její bývalý náčelník, téměř devadesátiletý Jaroslav Červený. „Když jsem se o něco později podíval do prázdného sálu, který byl umístěn v tehdejším paláci Kotva, uvědomil jsem si, že Hlavní letecké povětrnostní ústředí jsem v tomto okamžiku vlastně jen já sám. Byla to náročná doba, hrozně rád se k ní ale v myšlenkách vracím. Nakonec se nám podařilo překonat všechny problémy."

Náměstek ministra obrany František Padělek a zástupce náčelníka Generálního štábu AČR-inspektor AČR generálmajor Čestmír Tesařík na tomto setkání současných a minulých vojenských meteorologů a jejich přátel předali vybraným příslušníkům služby Záslužné kříže ministra obrany České republiky 3. stupně a čestné odznaky Přemysla Otakara II., krále železného a zlatého.

Součástí tohoto setkání byl rovněž křest knihy „Hydrometeorologická služba Armády České republiky v období 1918–2009" vydaná Prezentačním a informačním centrem MO. Následovala autogramiáda autorů Miroslava Flajšmana a Josefa Štekla.

Odpoledne si měli možnost účastníci konference prohlédnout pracoviště Hydrometeorologické služby AČR v Praze-Ruzyni včetně mobilního kompletu Oblak rozvinutého na nádvoří objektu.

Tady se však již jen nevzpomínalo. „To výročí je pro nás svým způsobem zavazující. Musíme udržet vysokou úroveň služby i do budoucna. V tomto případě je pro nás partnerem, se kterým se porovnáváme, Český hydrometeorologický ústav. Určité závazky máme i vůči zahraničním kolegům. Náš personál a technika musejí být plně kompatibilní. Nejde přitom jen o znalost angličtiny, jako dorozumívacího jazyka, musíme dodržovat stejné standardy, postupy a metody," řekl náčelník Hydrometeorologické služby AČR plukovník Petr Kůrka. „Česká republika se sice nachází v mírném pásmu. Naši příslušníci ale poskytují také informace o oblastech tropických či subtropických. Měli by něco vědět o tvorbě a vývoji hurikánů na pobřeží, písečných bouří atd. Je to dáno tím, že jednotky AČR jsou nasazovány v misích tak vzdálených od domova, jako je v současné době například Afghánistán." ■





Přežití vojáka na bojišti

Text a foto: npor. Radek HAMPL

Příslušníci 71. mechanizovaného praporu v Hranicích se již plně věnují přípravě na své nasazení v 6. kontingentu AČR PRT Lógar v silách ISAF, které je čeká v druhé polovině letošního roku. V jejím rámci je mimo jiné věnována mimořádná pozornost i zdravotní a psychologické přípravě.

Těmto oblastem se útvar věnuje dlouhodobě. Nasazením vojáků do náročných zahraničních misí se výrazně zvyšuje možnost vzniku situací bezprostředně ohrožujících jejich život a zdraví. Podle dosavadních zkušeností přibližně patnáct procent zraněných v boji zemře dříve, než se dostanou do zdravotnického zařízení. Proto rychlá a kvalifikovaná první pomoc výrazně zvyšuje šanci na záchranu života. Díky úzké spolupráci se Střední zdravotnickou školou v Hranicích a také Texaskou národní gardou prošlo téměř 70 příslušníků útvaru odborným kurzem všeobecné první pomoci, kde se učili základní úkony pro záchranu života v boji. V dalším vzdělávání



vojáci pokračují v odborném vojenském zdravotnickém kurzu „BARTS for CLS“ (Battlefield Advanced Resuscitation Techniques and Skill for Combat Life Savers), který je speciálně zaměřen na poskytování první pomoci v polních podmínkách a bojových situacích.

Na odborné znalosti nyní navazuje vyšší stupeň – psychologická příprava. V zahraničních misích vojáky očekávají problémy s adaptací na neznámé situace. Může to být setkání s násilnou smrtí nebo nutnost poskytnout pomoc kolegovi, který utrpěl těžké devastující poranění. U vojáka, který na to není připraven, může být první setkání s podobnou událostí natolik šokující, že to ovlivní jeho schopnost správně reagovat. Díky pochopení Ústavu normální anatomie a Ústavu soudního lékařství Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci 71. mpr nedávno zahájil i tuto formu přípravy. Spočívá v účasti vojáků na soudní a patologické pitvě s odborným výkladem a dále v provedení podrobné anatomické demonstrace. Takto je většina vojáků poprvé přímo konfrontována se smrtí. Jejich chování je různé a už samotné pozorování těchto reakcí využijí jejich velitelé ke zkvalitnění přípravy či k odhadnutí, kdo se s takovou situací vyrovnává hůře. Pomoc Ústavu normální anatomie pokračuje dále v poskytnutí akademických odborníků, prostředí a pomůcek při výcviku jak specialistů zdravotnických odborností, tak ostatních vojáků předurčených k poskytování prvotní zdravotní péče na bojišti. Dva příslušníci útvaru se dokonce zúčastnili 6. ročníku celostátní konference „Medicína katastrof“, kde prezentovali tuto spolupráci.

Všechny výše uvedené kroky mají jediný cíl – udělat vše pro to, aby se maximálně zvýšila pravděpodobnost přežití vojáka na bojišti. ■



Nezapomenutelný Klínovec

Text a foto: rtn. Milan ŠTĚPÁNEK

To zaměstnání se konalo v Krušných horách koncem listopadu a účastnilo se ho 17 vojáků 42. mechanizovaného praporu z Tábora, v drtivé většině s dobrou fyzickou kondicí (s „1“ z přezkoušení). Skupinu tvořili velitel roty kpt. Augustin Popelák, jeden lezecký instruktor, dva instruktoři pro výcvik na „jakubu“, útvarový „sporťák“, specialista s kurzem přežití a zbytek pak příslušníci bez specializace z druhé a třetí mechanizované roty.

Podle zaměření instruktorů je zřejmé, za čím jsme do našich severozápadních hor zavítali. Všichni jsme už měli s lezením nějaké zkušenosti, byť někteří jen minimální. Výcvik měl sloužit ke zvýšení naší fyzické kondice, posílení při překonávání strachu a ke zdokonalení v lezeckých návycích. V neposlední řadě i ke stmelení kolektivu, což se, myslím, podařilo.

Nejatraktivnějším dnem byl bezesporu ten lezecký, kdy instruktoři připravili tři pracoviště: slaňování ze skály do volného prostoru (asi 30 m), skála volného lezení a jakási, jak to nazvat, šikmá kladková skluzavka. A že to pro některé z nás nebylo snadné, dokazuje případ kolegy, který se několik minut, samozřejmě řádně jištěn, odhodlával k otočení se zády ke skále, aby mohl slanit. Nakonec tak učinil a myslím, že s hlubokým zážitkem.

Rovněž na dvacetikilometrový pochod, který nás čekal třetí den, mnozí hned tak nezapomenou, neboť Klínovec (1 243,7 m n. m.) je nejvyšším vrcholem v oblasti. Tehdy jsme si opravdu všichni sáhli..., no, nebudu přehánět, že na dno sil, avšak když jsme až za tmy dorazili na chatu, nikomu do zpěvu nebylo. I přesto se ale všem „výlet“ líbil a povýcvikové nadávky druhý den vystřídaly vzpomínky a přání, aby takovýchto rotních akcí bylo víc. Za její naplánování a zorganizování právem patří poděkování veliteli roty, který se mimochodem zúčastňoval všech aktivit v denním režimu včetně ranního desetikilometrového běhu. ■





O udržování taktických schopností radiotechnického vojska

Dlouhá cesta k Baltu

Text: pplk. Jaroslav KALKANT
Foto: por. Petr DOSTÁL



V novodobé historii Armády ČR, a tudíž i radiotechnického vojska, nastal významný okamžik, který si zaslouží pozornost. Mobilní radiolokátor ST-68U CZ s obsluhou působil mimo území ČR v rámci taktického cvičení příslušníků 25. protiletadlové raketové brigády Strakonice „Balt 2009“ v Polsku.

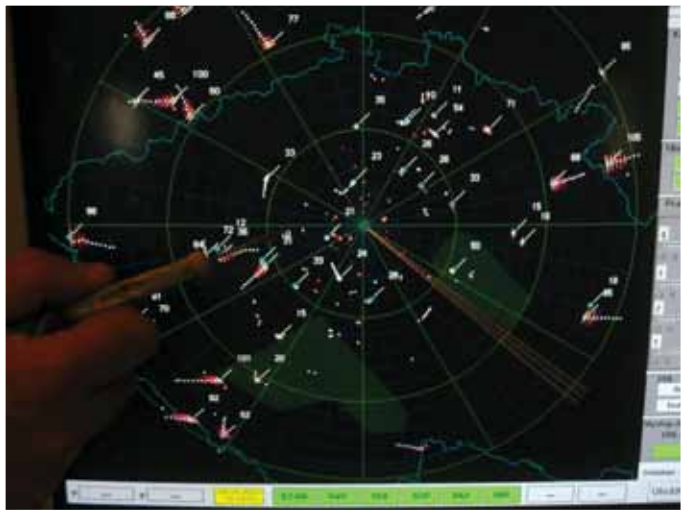
Když pohlédneme do již značně vzdálené minulosti, tedy před rok 1989, tak i radiotechnické vojsko (RTV) bylo pravidelným účastníkem výjezdů do zahraničí, například na divizní střelby v tehdejším Sovětském svazu (naposledy v roce 1986), ale především se to týkalo obsluh radiolokátorů bez vlastní techniky.

ZNEHYBNĚNÁ MOBILITA

Jak tedy k loňskému výjezdu radiolokátoru vůbec došlo? Samozřejmě že to byla dlouhá cesta bez vydlážděného chodníku. Nebudu si hrát na historika, nicméně pár mezníků musím zmínit. Pořízením radiolokátorů ST-68U do výzbroje RTV byl naplněn požadavek mobility radiolokační techniky. Ale vzhledem k reorganizacím AČR, které se nevyhnuly ani tomuto druhu vojska, málem došlo k jejich zrezivění a „zakořenění“ na jednom místě. Naštěstí se podařilo sehnat finance na to, aby mohla být provedena částečná modernizace. Tři radiolokátory ST-68U byly doplněny digitalizovaným výstupem radiolokačních dat potřebným k tomu, aby zařízení mohlo být připojeno do automatizovaného systému sběru a zpracování dat a tak příslušnými informacemi zásobovat systém velení a řízení v rámci NATINADS. Popsanou úpravou vznikly tři modernizované lokátory ST-68U CZ.

Tyto soupravy společně s přehledovými radiolokátory, dálkoměry a výškoměry převzala při svém vzniku v roce 2004 do péče 26. brigáda velení, řízení a průzkumu. Všechna provozuschopná zařízení byla začleněna do systému protivzdušné obrany ČR a vzhledem





k vybudované komunikační infrastruktuře na radiolokačních stanovištích se z mobilních staly opět téměř stacionární prostředky. S tímto „nehybným" stavem se dlouhodobě nechtěli smířit zejména déle sloužící „eRTéVáci", a tak začala znovu ožívat myšlenka jak předvést i další, zatím nevyužívané, možnosti mobilních radiolokátorů.

PRVNÍ KRŮČKY

Poprvé se mohla mimo stálé vojenské postavení s lokátorem ST-68U CZ veřejnost seznámit na ostravských Dnech NATO na letišti v Mošnově v roce 2003. Zařízení tu úspěšně představila obsluha ze stanoviště Stará Ves nad Ondřejnicí. Této akce se radiolokátor zúčastnil už třikrát.

Další, tentokrát čistě vojenskou akcí bylo cvičné zaujetí postavení radiolokátoru ve výcvikovém prostoru Libavá, jen jeho obsluhu posílili příslušníci z ostatních radiolokačních jednotek – Kříženec–Planá a Třebotovice–České Budějovice. Více hlav více ví, a tak se podařilo odhalit další nutné požadavky na bezproblémové zaujetí neznámého prostoru. Odborníky nejvíce trápila nekonektivita (nespojitelnost) do vojenských komunikačních systémů na místě vhodném z hlediska taktiky. Laicky řečeno tam, kde se radiolokátor připojit mohl, nic „neviděl", a naopak.

Dalším důvodem k výjezdu byl požadavek na radiolokační zabezpečení mezinárodního cvičení vzdušných sil Flying Rhino. Obsluhy již získávaly správné návyky, kaňkou na akci se však jevilo, že radiolokační informace nebylo možné řídícím štábem cvičení náležitě využít. I tak si ale příslušníci RTV ověřili, že jsou s to na velitelské stanoviště vzdušných sil – 261. StřŘU/CRC (středisko řízení a uvědomování/Control and Reporting Centre) předávat radiolokační informace o vzdušných objektech v dosahu radiolokátoru, a to automatizovaným (přístrojovým) i operátorským (hlasem) způsobem. Problematiku mobilního připojení zatím po malých krůčcích řeší dál.

Následující akce už mohly být pro příslušníky RTV rutinou, ale nebyly. To proto, že měly trochu jiné pozadí – přeci jen prezidenti Spojených států amerických do České republiky nelétají příliš často. V každém případě se posilování radiolokačního pole v okolí Prahy stalo úkolem i pro RTV, a to jak při návštěvě

George Bushe, tak Baracka Obamy. Pro plnění těchto úkolů bylo vybráno stanoviště na letišti Praha-Kbely.

Z ČESKA NA SEVER

Tady pak začala těsnější spolupráce RTV s aktivními prostředky PVO od 25. plrb, která vloni vyústila „eRTéVáckou" účastí na střelbách „raketáků" v Polsku. Pečlivě vybraná osádka složená tak, aby pokrývala nezbytné odbornosti z technického i z operačního pohledu, prošla soustředěnou přípravou. Radiolokátor byl rovněž připraven na absolvování dlouhé trasy po železnici. Poté, co byl objednán atypický vagon a připraven speciální přípravek k zabezpečení stability během převozu, mohlo začít nakládání. Už to představovalo oříšek, zejména proto, že „rejd" tahače KRAZ 260V je poměrně malý a radiolokátor naopak dost dlouhý a navíc těžký. Samotná cesta vlakem tam i zpět však už proběhla bez problémů.

Působení příslušníků RTV v průběhu cvičení naplnilo očekávání a úkol sledovat cíle a předávat jejich souřadnice byl splněn. Navíc se ověřilo, že ST-68U CZ je schopen detekovat a sledovat i malorozměrné cíle, jakými například byly vypálené rakety. „Když je obsluha složená z dobré party lidí a když se o radiolokátor náležitě staráte, tak je jednoduché dosáhnout požadovaných výsledků," tvrdí poručík René Struž, velitel radiolokátoru. „Upozornil bych jen na problematiku datových přenosů mezi radiolokátorem a uživatelem dat, kdy je nutné dodržet omezenou vzdálenost, která není z hlediska taktiky ideální." I přesto mohla obsluha zařízení ohlásit svému veliteli, že lokátor ST-68U CZ je schopen nasazení i mimo své stálé stanoviště, dokonce i za hranicemi ČR.

A fakta

Přehled používané radiolokační techniky u RTV:

- RL-4 AS, šest souprav, 2D radiolokační dálkoměr české produkce, rok výroby 1980–1984, maximální dosah: dálka 200 km a výška 12 km
- ST-68U CZ, tři soupravy, mobilní 3D radiolokátor sovětské produkce s českou modernizací, rok výroby 1984–1989, maximální dosah: dálka 104 km a výška 9 km
- P-37, šest souprav, 2D radiolokační dálkoměr sovětské produkce, rok výroby 1986–1989, maximální dosah: dálka 400 km a výška 25 km
- PRV-17, sedm souprav, 2D radiolokační výškoměr sovětské produkce, rok výroby 1986–1989, maximální dosah: dálka 600 km a výška 85 km

Připravovaná radiolokační technika u RTV:

- RAT-31DL, dvě soupravy, 3D radiolokátor, rok výroby 2008, maximální dosah: dálka 460 km a výška 30 km

A CO DÁL?

„ERTéVáci" stále budou zabezpečovat nedotknutelnost vzdušného prostoru České republiky a svým dílem přispívat k ostraze zemí NATO v souladu s našimi zákony i stanoveným úkolem v rámci NATINADS a Národního posilového systému PVO ČR. Bohužel stávající radiolokační technika nemládne, a tak je obměna generačně novými radiolokátory nevyhnutelná.

V první etapě jsou implementovány dva moderní radiolokátory RAT-31DL typu FADR (Fixed Air Defence Radar) na stanovištích Nepolisy a Sokolnice pořízené za výrazného přispění rozpočtu NATO. Ve druhé etapě je připravována obměna ostatních radiolokátorů moderními zařízeními typu MADR (Mobile Air Defence Radar). Do doby obměny této techniky je nutné provozovat současné prostředky a provádět úkony nutné k prodloužení jejich životnosti. Vloni se například podařilo realizovat obměnu tahačů KRAZ 260V pro ST-68U CZ za upravené sedlové tahače T 815.





EXKURZE

na plovoucí základně

Text: Věra ČERNÁ
Foto: autorka a http://upload.wikimedia.org

Letadlové lodě, jako plovoucí vojenské základny operující v mezinárodních vodách na celém světě, jsou vůbec největší existující válečná plavidla. Společně se svými palubními letouny hrají životně důležitou roli v celé škále vojenských operací.

V mírových dobách mají za úkol působit jako odstrašující a nezávislá síla, v dobách krize jsou hlavní oporou vlastním i spojeneckým námořním expedičním silám a v době války provádějí a podporují letecké útoky na nepřítele, ochraňují spřátelené síly a účastní se nezávislých operací.

Jednou z nich je letadlová loď USS Dwight D. Eisenhower CVN-69 spuštěná na vodu v roce 1975 v loděnicích Newport News Shipbuilding ve státě Virginie. Název nese po generálovi a vrchním veliteli spojeneckých vojsk v západní Evropě v období druhé světové války a pozdějším 34. americkém prezidentovi Dwightu Davidu Eisenhowerovi.

Letadlové lodě USA jsou podle rozměrů, pohonu, výtlaku či počtu nesených letounů rozděleny do tříd. USS Dwight D. Eisenhower patří do nejmodernější a největší třídy letadlových lodí – Nimitz, které jsou poháněny dvěma jadernými reaktory napojenými na čtyři lodní šrouby. Výtlak mají okolo 90 000 tun a maximální rychlost 55 km/h (30 uzlů). Délka letové paluby je takřka 333 metrů a šířka 77 metrů. Nesou až 85 letadel. Lodní personál tvoří okolo 3 200 lidí a dalších 2 480 osob představuje personál letecký. Kromě letounů jsou vyzbrojeny odpalovacími zařízeními řízených střel a dvacetimilimetrovými kanony. S palivem v reaktorech mohou plout až třináct



let, přičemž mohou urazit až milion námořních mil (1,85 milionu km). Oproti dřívějším osmi jaderným reaktorům mají plavidla třídy Nimitz už jen dva, ale mnohem výkonnější a s méně častou výměnou paliva. Životnost letadlových lodí je zhruba třicet let.

Zvláštní kapitolou je označování plavidel, které je ustáleno na jednoduchém principu. Eisenhower CVN-69 je v pořadí šedesátou devátou letadlovou lodí USA. CV (Carrier Vessel) uvádí, že jde o letadlovou loď, N (Nuclear) znamená, že má atomový pohon. Proto podle čísla na věžích a v přední části startovací plochy je možné loď velmi snadno identifikovat.

Letadlové lodě nikdy neplují po moři samy. Bývají velitelskou lodí válečné flotily, která zahrnuje řadu dalších plavidel s různými úkoly. Válečná flotila letadlové lodě (CVBG – Carrier Vessel Battle Group) je samostatná úderná bojová jednotka operující v mezinárodních vodách po celém světě. Bývá vedle letadlové lodě tvořena dvěma křižníky vybavenými řízenými střelami, protileteckým torpédoborcem, torpédoborcem a válečnou fregatou pro boj s ponorkami, dvěma útočnými ponorkami a doprovodnými logistickými plavidly, jako jsou tanker a zásobovací loď.

Hlavní údernou silou současných letadlových lodí jsou bitevníky FA-18 E/F SuperHornet, stíhačky FA-18 C/D Hornet a průzkumný a bojový letoun F-14 Tomcat. Radarovou kontrolu nad bojovým prostorem zajišťují průzkumné letouny E-2C Hawkeye se svým typickým radarovým talířem nad trupem. K rušení nepřátelských radarů slouží EA-6B Prowler. Proti ponorkám jsou nasazovány letouny S-3B Viking. K přepravě zásob se používají vrtulníky SH-60 Seahawk. Letadla jsou běžně uložena v hangárech na spodních palubách a na ranvej se vyvážejí až těsně před startem.



Paluba letadlových lodí má tři části. Hlavní a největší díl zabírá přistávací plocha vedená od zádě lodi šikmo dopředu. Vedle ní je odstavná plocha, kde se letouny řadí ke startu, a v přední třetině paluby je situována startovací plocha s katapulty. Ty jsou umístěny v přední části ranveje. Jsou to tažná zařízení, která se připojí k noze předního kola letounu a v okamžiku startu jej rychle táhnou vpřed. Zároveň se za letounem vztyčí výklopná stěna. Proud výfukových plynů mířících do stěny a síla tažného zařízení letoun doslova katapultují z paluby. Letouny tak mohou zrychlovat z 0 na 305 km/h za dvě sekundy. Tímto způsobem je možné vysílat do vzduchu jeden letoun každých 37 sekund ve dne a v noci každou minutu.

Letouny operující z letadlové lodi mají v zadní části hák, který se při přistávání zachytí za jeden ze čtyř brzdicích kabelů natažených v zadní části přistávací plochy napříč palubou. Kabel letoun zbrzdí na necelých sto metrech z přistávací rychlosti 280 km/h na nulu, aniž by záleželo na jeho velikosti či váze.

Obsluha letadlové lodi se na rozdíl od jiných bojových útvarů neobléká jen do jednotné khaki uniformy, ale typická je svými různobarevnými skupinkami. Na ohromné palubě je pak zřejmé,



ke kterému útvaru pracovník patří a jaké plní úkoly. Fialové oblečení má například tankovací četa, modrou mají spojaři, posunovači a obsluha výtahů, zelená barva patří obsluze katapultů, záchytného zařízení a naváděcímu personálu helikoptér. Do žluté se oblékají muži, kteří vydávají letounům povely ke startu. Červení pracují s výbušninami, zavěšují výzbroj pod křídla a udržují sklad zbraní. Hnědou barvu nosí piloti a bílou velitelé signalizace, obsluha kyslíkových bomb nebo zdravotníci.

Letadlovou loď USS Dwight D. Eisenhower CVN-69, kotvící v přístavním městě Norfolku, navštívil v září 2009 v rámci své cesty po USA a jednání v místním sídle Spojeneckého velitelství NATO pro transformaci místopředseda vlády a ministr obrany Martin Barták. Po lodi ho provedl kapitán a velící důstojník Dee L. Mewbourne. ■



Konference k prevenci dopravní nehodovosti

Text: pplk. Jaroslav KRÁL
Foto: prap. Petr HRUŠECKÝ

Prevence dopravní nehodovosti, efektivnost odborné přípravy vojenských řidičů a využití elektronických systémů pro bezpečné používání vozidel – to byla nosná témata na listopadové odborné konferenci, již připravil Institut dopravní výchovy AČR z Velitelství výcviku-Vojenské akademie ve Vyškově. Jednání se zúčastnili jak zástupci civilních vzdělávacích institucí a odborných pracovišť zabývajících se bezpečností silničního provozu, tak představitelé útvarů a zařízení AČR, jako například velitel 15. žb Bechyně, zástupce velitele 53. bPSEB Opava, zástupce velitele 24. zDL Praha a zástupce náčelníka štábu 22. zL Náměšť nad Oslavou.

Velitel VeV-VA plk. gšt. Jaromír Zůna v úvodním vystoupení vyzvedl význam konference pro zvýšení bezpečnosti používání vojenských i soukromých vozidel a prohloubení spolupráce mezi jejími účastníky z resortu MO a civilních škol, institucí a odborných pracovišť. Jeho slova následně podpořil náčelník služby provozu AČR plk. Petr Křížek, který mj. připomněl, že hlavní příčinou dopravní nehodovosti v AČR není technický stav vozidel, ale lidský faktor.



V jednotlivých vystoupeních byly dále představeny pokrokové přístupy k možnému řešení problematiky bezpečnosti provozu v oblasti lidského činitele, vybavení vozidel a stavu pozemních komunikací. Mezi nejzajímavější patřily příspěvky o vyšetřování dopravních nehod autobusů, simulaci překlopení vozidel a jízdních souprav, nebezpečnosti železničních přejezdů, asistenčních systémech ve vozidlech, technologickém vybavení komunikací a působení na psychomotorické vlastnosti řidičů.

Během konference byla provedena také prezentace kluzné plochy pro nácvik zvládání krizových situací na silnici. Na této ploše bude s absolventy řidičských kurzů prováděn nácvik vyhýbacího manévru na rovině a zvládání smyku v zatáčce. Účastníci tu měli možnost porovnat chování vozidla bez systému ABS a vozidla vybaveného jak tímto, tak systémem ESP. Ke sledovaným patřila též ukázka simulátoru převrácení vozidla s důrazem na význam používání bezpečnostních pásů v automobilu.

V rámci ukázky simulační techniky k modelování krizových situací při řízení vozidel byl představen řidičský trenažér AT 99 VRT. Zájemci si mohli nechat změřit svou reakční dobu k sešlápnutí pedálu brzdy při kolizní situaci, která vznikla

A fakta

Závěry a doporučení konference „Prevence dopravní nehodovosti v resortu MO“

- vytvořit celoarmádní koordinační orgán pro bezpečnost provozu vozidel s racionálním zastoupením jednotlivých součástí resortu k systematickému řešení dané problematiky,
- v souladu s Národní strategií bezpečnosti silničního provozu zpracovat resortní plán pro její implementaci na podmínky AČR a seznámit s ním všechny příslušníky resortu MO,
- zefektivnit zdokonalování odborné připravenosti řidičů formou speciálních řidičských kurzů, včetně budování odpovídající učebně-výcvikové základny,
- podporovat rozvoj a zavádění simulačních technologií a moderní výcvikové techniky pro výcvik řidičů a pokrokových technologií ve vozidlech pro vytváření bezpečného dopravního prostředí,
- vytvořit informační systém o stavu bezpečnosti provozu vozidel ozbrojených sil a dopravní kázně vojenských řidičů v rámci AČR,
- provádět účelné preventivně-osvětové a výchovné akce s tematikou bezpečnosti provozu vozidel ozbrojených sil v rámci resortu MO i spolupráce s veřejností.

vběhnutím divočáka, zřícením stromu nebo vyjetím traktoru na silnici. Další ukázky na trenažéru motocyklu Honda RT 1 umožnily simulovat vstup chodce do vozovky, nenadálé vyjetí jiného vozidla od krajnice nebo v protisměru. U obou trenažérů lze navodit podmínky jízdy v noci, na štěrku, po náledí i v mlze.

Pro monitorování efektivnosti a bezpečnosti používání vojenských vozidel bylo ve vozidle Škoda Octavia představeno elektronické zařízení, které umožňuje sběr a záznam dat o režimu jízdy automobilu a chování řidiče s využitím záznamové jednotky BlackBox a GPS.

Z jednání konference vyplynulo pro činnost resortu MO a Institut dopravní výchovy AČR několik závěrů a doporučení. K smysluplné realizaci jednotlivých aktivit je důležité provést analýzu současného stavu oblasti odborné přípravy řidičů ve spolupráci s útvary a zařízeními společných sil. Následně aktualizovat programy základní a zdokonalovací přípravy řidičů podle potřeb jednotlivých druhů vojsk.

Pro naplnění trvale zvýšených požadavků na kvalifikační a speciální přípravu řidičů je nezbytné také řešit početní stav Institutu dopravní výchovy AČR, jeho materiálně-technické zabezpečení a vybavení učebně-výcvikové základny.

Konference se stala významným východiskem pro následnou činnost Institutu dopravní výchovy AČR, který jako odborný garant bude aktivně a komplexně řešit konkrétní úkoly a projekty ke zlepšení stavu v oblasti přípravy řidičů, specialistů silniční dopravy a bezpečnosti provozu vozidel ozbrojených sil. ■







Personální ZMĚNY

Text: Vladimír MAREK
Foto: autor a Jiří HOKŮV

Počínaje 1. lednem 2010 došlo k významným personálním změnám v Armádě České republiky. Prvním zástupcem náčelníka Generálního štábu AČR se stal brigádní generál Miroslav Žižka, zástupcem náčelníka Generálního štábu AČR-ředitelem SOC MO brigádní generál Aleš Opata a národním představitelem ČR při Vrchním velitelství spojeneckých sil v Evropě brigádní generál Petr Pavel.

BRIGÁDNÍ GENERÁL MIROSLAV ŽIŽKA



Narodil se 16. září 1964 v Chomutově. Po absolvování Vojenského gymnázia Jana Žižky v Moravské Třebové a Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově zahájil svou profesní kariéru jako velitel motostřelecké čety. Přes velitele roty, náčelníka štábu praporu, zástupce velitele motostřeleckého praporu se propracoval až na zástupce velitele mechanizovaného pluku.

V prosinci 1994 se stal velitelem průzkumného praporu mechanizované brigády. Od tohoto okamžiku se dalších čtrnáct let, až na krátké přestávky, věnoval v různých funkcích průzkumu a průzkumné činnosti. Velel 11. brigádě vojenského zpravodajství a elektronického boje a základně průzkumu a elektronického boje. V roce 1997 působil jako náčelník štábu 6. mechanizovaného praporu SFOR v Bosně a Hercegovině. Od října 2001 do dubna 2002 byl vedoucím styčným důstojníkem velitele SFOR v chorvatském Záhřebu. Od srpna 2002 působil další dva roky jako asistent ředitele pro řízení operací a jeden rok jako ředitel odboru u J-5 divize na spojeneckém velitelství v nizozemském Brunssumu.

Právě nasazení v těchto dvou misích a působení ve strukturách NATO považuje brigádní generál Žižka společně s ustanovením do funkce velitele zpravodajské brigády za rozhodující období své vojenské kariéry. „První zahraniční mise mi umožnila v praxi si ověřit zkušenosti z řízení štábu úkolového uskupení podle zahraničních standardů. Pochopil jsem, že bez znalosti anglického jazyka to dál nepůjde. Zařazení u 11. brigády otevřelo zase moji zpravodajskou kariéru," upřesňuje generál Žižka. „Moje druhá mise byla úplně rozdílná. Řídil jsem padesátipětičlenný mezinárodní štáb, zodpovídal jsem veliteli SFOR za činnost jednotek tohoto mezinárodního nasazení na území Chorvatska. Jednali jsme především s chorvatskou vládou. Krátce po návratu jsem pracoval tři roky v Brunssumu. Zde jsem mohl detailně studovat i oblast operačního plánování na strategickém velitelství v době, kdy jsme v srpnu 2003 přebírali zodpovědnost za Afghánistán."

Poté působil téměř dva roky jako ředitel odboru vojskového průzkumu a elektronického boje MO. V květnu 2008 se stal zástupcem velitele společných sil AČR-velitelem pozemních sil, v říjnu téhož roku byl jmenován do hodnosti brigádního generála.

BRIGÁDNÍ GENERÁL ALEŠ OPATA



Narodil se 9. září 1964 v Hranicích. Po absolvování Vojenského gymnázia Jana Žižky z Trocnova v Opavě a Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově nastoupil do funkce velitele tankové čety v Jihlavě. V roce 1993 se účastnil mise UNPROFOR. Patřil mezi vojáky, kteří se tehdy vypravili s obrněným transportérem na pomoc francouzským kolegům. Za tento čin získal francouzský válečný kříž Za udatnost.

Po návratu do republiky se stal příslušníkem nově se tvořící 4. brigády rychlého nasazení. Od ledna 1996 velel 3. mechanizované rotě našeho praporu v misi IFOR. V blízkosti vesnice Ivanska tehdy došlo k posunutí chorvatské hranice na území Bosny. Na zabraném území operovala ozbrojená chorvatská jednotka. Kapitán Opata provedl se svými vojáky a přiděleným britským obrněným transportérem v nočních hodinách přepad, příslušníky speciální chorvatské policie odzbrojili a vymohli si plnění Daytonské mírové dohody v určené zóně separace.

V letech 1998 až 1999 absolvoval Vysokou školu velení a štábu námořní pěchoty ve Virginii v USA. Jednalo se prý o úplně jinou dimenzi myšlení profesionální armády. Učili se historii, operační umění, plánování a řízení boje na stupni brigáda až divize, ale i taktiku boje malých lehkých jednotek. V roce 1999 se stal velitelem 43. výsadkového mechanizovaného praporu.

V roce 2003 začal velet 4. brigádě rychlého nasazení. O čtyři roky později vyjel na svou prozatím poslední misi do Afghánistánu jako náčelník štábu a zástupce velitele provinčního rekonstrukčního týmu ve Fajzabádu. Od dubna 2008 zastával funkci ředitele sekce rozvoje druhů sil-operační sekce MO.

BRIGÁDNÍ GENERÁL PETR PAVEL

Narodil se 1. listopadu 1961 v rodině vojáka v Plané u Mariánských Lázní. Po absolvování Vojenského gymnázia a průzkumného oboru Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově prošel různými velitelskými funkcemi u výsadkového pluku a později u brigády speciálního určení v Prostějově.

První polovinu devadesátých let minulého století považuje ve svém životě a především ve vojenské kariéře za zlomovou. Nejenže v té době absolvoval dvouměsíční kurz strategického zpravodajství ve Washingtonu, ale zároveň byl nasazen v misi UNPROFOR na území bývalé Jugoslávie. Tehdy se zde při postupu front ztratila francouzská jednotka. Se svými vojáky nasedl do transportérů a týden v okolních kopcích a horách po ní pátrali. Nakonec ji našli v srbském obklíčení v obci Goleš. Všude kolem vybuchovaly chorvatské granáty. Přesto se jim podařilo naložit do transportérů nejen třiapadesát živých francouzských vojáků, ale i ostatky dvou mužů roztrhaných minometnou palbou. Po návratu do vlasti dostal za tento čin francouzský vojenský kříž s bronzovou hvězdou a českou medaili Za hrdinství.

V roce 1997 přichází další zlomový okamžik jeho kariéry. Na dva roky se stává velitelem elitní české jednotky – brigády speciálních sil v Prostějově. V té době právě tato jednotka procházela významnými proměnami. V prosinci 2002 byl jmenován do hodnosti brigádního generála, stal se velitelem specializovaných sil AČR a zapojil se do operace Enduring Freedom. Pracoval na štábu USCENTCOM, nejdříve v americké Tampě, později na předsunutém velitelství v Kataru.

Po ukončení studia na prestižní Královské akademii obranných studií v Londýně byl v roce 2005 jmenován do funkce ředitele operačního odboru sekce rozvoje druhů sil-operační sekce MO. Na jaře následujícího roku si doplnil své vzdělání na úroveň Master of Arts (M. A.) v oboru mezinárodní vztahy na respektované King's College v Londýně. V posledních letech působil jako zástupce vojenského představitele České republiky při Evropské unii v Bruselu.



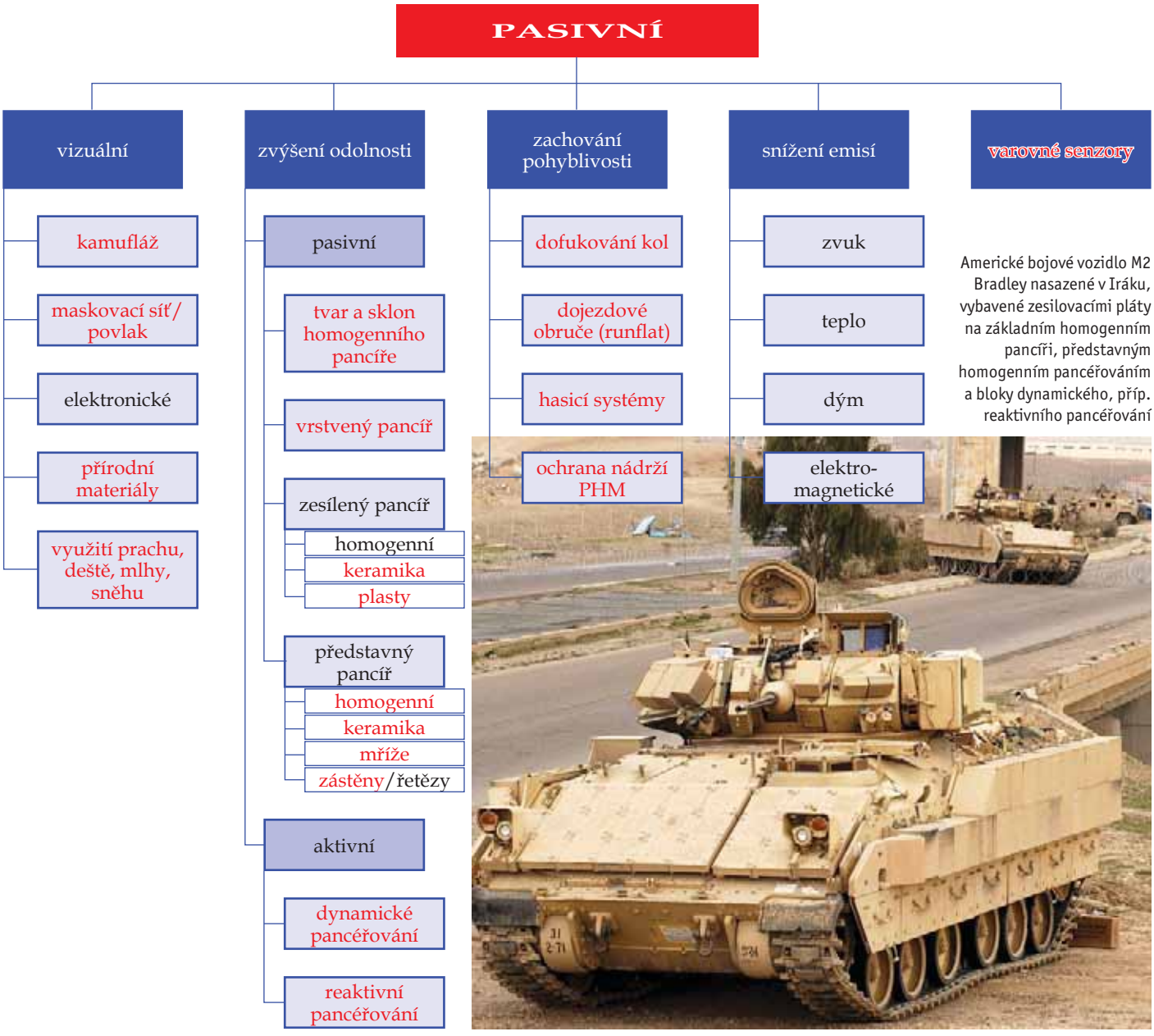
Cesty k přežití

Text: Martin KOLLER
Foto: Jan KOUBA a US ARMY

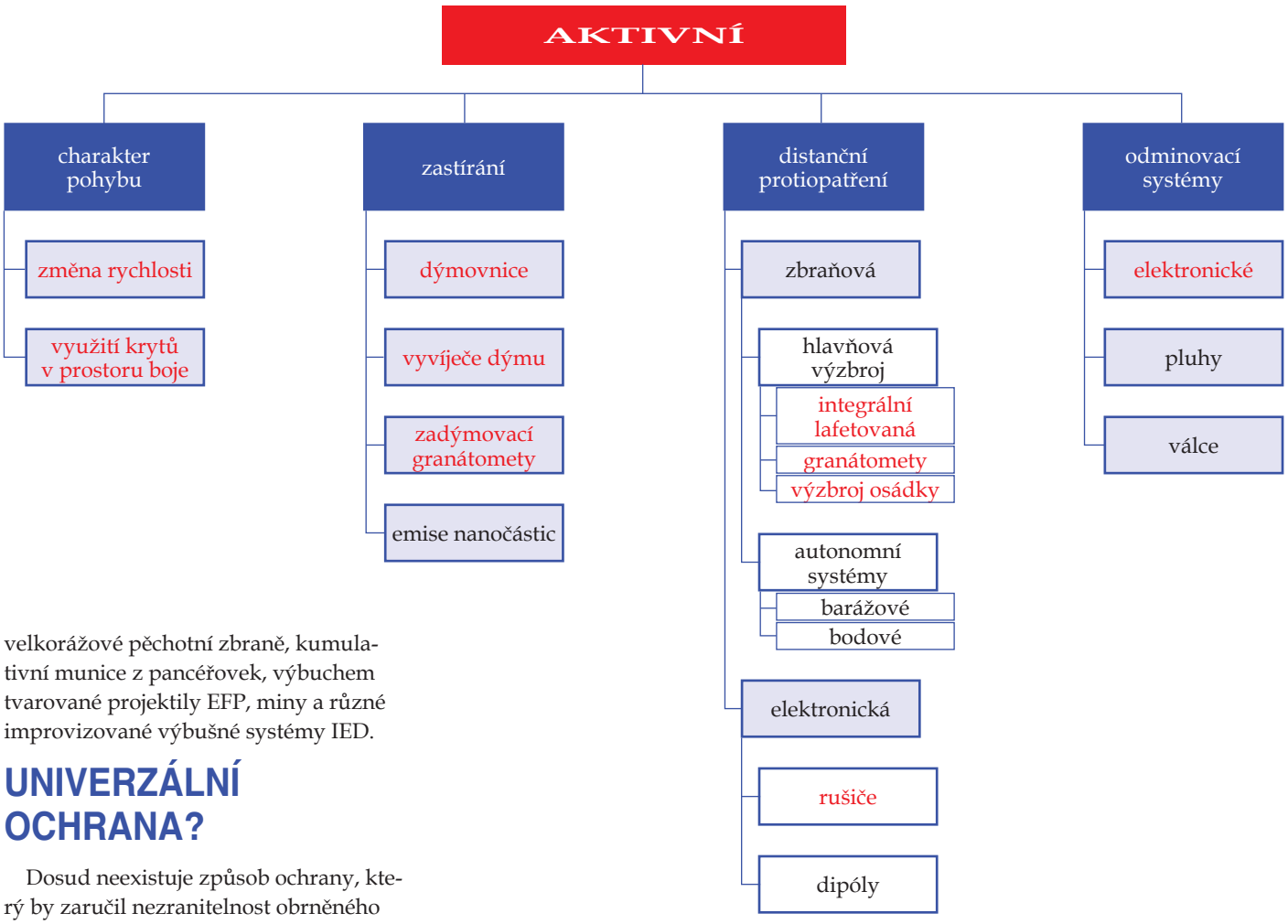
Ochrana zdraví a životů vojáků v misích je vojenskou i politickou prioritou z hlediska úspěšnosti současné bojové činnosti. Převážná většina přesunů je realizována v různých druzích obrněných vozidel. Proto se zásadním problémem stává jejich odolnost.

Není zcela jasně dokumentováno, kdy bylo poprvé zničeno či aspoň znehybněno obrněné vozidlo. Pravděpodobně se jednalo o britský obrněný vlak v búrské válce (1899–1902). V průběhu první světové války protitankové pušky, protipancéřové granáty námořnictva vypálené z polních děl a ženijní miny rychle ukončily představu o nezranitelnosti obrněných automobilů a prvních tanků. Odolnost jejich pancéřování odpovídala zhruba současným kolovým obrněným transportérům. Od té doby přibývají způsoby ničení obrněné techniky, a tak konstruktéři hledají stále nové cesty jak zvýšit její odolnost.

V současných konfliktech nízké intenzity, kde značná část bojů probíhá v urbanizovaném nebo nepřehledném prostoru, tvoří největší ohrožení



Americké bojové vozidlo M2 Bradley nasazené v Iráku, vybavené zesilovacími pláty na základním homogenním pancíři, představným homogenním pancéřováním a bloky dynamického, příp. reaktivního pancéřování



velkorážové pěchotní zbraně, kumulativní munice z pancéřovek, výbuchem tvarované projektily EFP, miny a různé improvizované výbušné systémy IED.

UNIVERZÁLNÍ OCHRANA?

Dosud neexistuje způsob ochrany, který by zaručil nezranitelnost obrněného vozidla ze všech směrů, všemi známými útočnými prostředky za všech okolností. Fyzikální zákony stále platí. Odolnost a hmotnost homogenního pancíře jsou v přímé úměře, i když změnu k lepšímu přináší využití keramických materiálů. Velikost styčné plochy s terénem, měrný tlak na půdu a adhezi podvozku nelze obejít. S odolností ochrany roste obvykle hmotnost a velikost vozidla. Větší a těžší vozidlo potřebuje k zachování pohyblivosti větší, tudíž těžší motor, a ten zase větší množství PHM. Dosažené úrovně ochrany z různých směrů tvoří kompromis. Hodnotu každé úrovně ve vztahu k ohrožení systematizuje v rámci NATO norma STANAG 4569 Annex A, B a C.

I v rámci naší armády je věnována ochraně obrněných vozidel značná pozornost. V nedávné době bylo dokončeno a úspěšnými testy na Libavé a v Bzenci prezentováno několik programů zaměřených na ochranu obrněných vozidel různých druhů. Projekty iniciovala ministerstva obrany a průmyslu a obchodu a realizovaly je české i zahraniční subjekty, např. VOP-026, VÚPCH, VTÚO, ČVUT FEL, SVS FEM, OTO Melara, GST a další.

Výsledný efekt umožňuje výrazně zvýšit odolnost kolových obrněných vozidel AČR. Ochranu uvedené techniky lze obecně rozdělit na aktivní a pasivní. V grafech jsou znázorněny jednotlivé druhy a systémy. Většinou je v praxi používána jejich kombinace. Červenou barvou jsou zdůrazněny ty, které má AČR již ve výzbroji a využívá je u některých konkrétních typů techniky nebo je jejich technologický vývoj dokončen.



Kolový obrněný transportér Pandur II je v základním provedení mimo špičkové integrální výzbroje vybaven senzorovým systémem, který umožňuje detekovat některé druhy útoku a realizovat včasná protiopatření.

Když rozhodují MINUTY

Text: Jana DECKEROVÁ
Foto: Jan KOUBA

V České republice se stane ročně kolem půl milionu úrazů a zhruba dva tisíce z nich tvoří polytraumata, kdy je člověk v bezprostředním ohrožení života a potřebuje rychlé a odborné ošetření. Statut traumacentra má v naší republice pouze 11 zdravotnických zařízení. Patří k nim i Ústřední vojenská nemocnice v Praze a v současné době poskytuje pacientům péči na jednom z nejlépe vybavených pracovišť v České republice.

„Je to snad jediné místo, které si u nás pacient nevybírá," říká Lubomír Zelenka, vedoucí lékař Traumacentra Ústřední vojenské nemocnice (ÚVN) v pražských Střešovicích. „Vstupní branou pro těžce zraněné pacienty, nejčastěji po dopravních nehodách, sportovních či pracovních úrazech, bývá urgentní příjem – emergency. Tam za normálních okolností probíhá nepřetržité ošetření lehkých úrazů, náhlých příhod břišních, zlomenin, podezření na infarkt nebo neurologických či interních stavů."

OPERACE POD HELIPORTEM

Traumacentrum jako takové nemá vlastní prostory ani speciální lékařský tým. Ten je aktivován až tehdy, pokud nastane situace, kdy záchranná služba nemocnici ohlásí, že do ní transportuje vrtulníkem nebo sanitkou těžce zraněného pacienta. Tuto práci musí někdo systematicky řídit a koordinovat. Od toho je vedoucí lékař Traumacentra ÚVN.

„Scénář příjmu při těchto úrazech je takřka vždy stejný. Pacient je ještě na cestě, ale na základě naší komunikace s rychlou záchrannou službou už je pro něj připraven tzv. traumatým, který je složen z chirurga, ortopeda, anesteziologa, radiodiagnostika, případně dalších odborníků dle charakteru poranění, např. stomatochirurga nebo neurochirurga, a dále vedoucího lékaře-vedoucího traumatologa služby, jehož úkolem je koordinovat a řídit nenadálou situaci. Vrtulník přistane na střeše, pod ní je dole u výtahu operační sál a my jsme schopni bezprostředně po vyložení pacienta v urgentních případech začít operovat," doplňuje Zdeněk Jícha, tajemník a druhý z lékařského tandemu Traumacentra ÚVN.





Zleva: Lubomír Zelenka, vedoucí lékař Traumacentra ÚVN v pražských Střešovicích, a Zdeněk Jícha, tajemník a druhý z lékařského tandemu

Traumacentrum Ústřední vojenské nemocnice vzniklo v polovině roku 2008. Ambulantně tu ročně ošetří přes devět tisíc zraněných a přibližně okolo 1 200 pacientů odtud putuje na lůžka jednotlivých klinik a oddělení. Díky novému a vylepšenému technickému i personálnímu zázemí, včetně řady změn organizačního charakteru, se nemocnici podařilo udržet mezi špičkovými pracovišti svého druhu v Evropě. ■



Toto pracoviště je ale připraveno i na mimořádné události a hromadné katastrofy, jako jsou letecká či vlaková neštěstí, nebo i na teroristický útok. „V takovém případě máme vypracovaný traumaplán, což jsou jasně dané pokyny na příjem většího množství pacientů," konstatuje Lubomír Zelenka.

ŠPIČKOVÉ VYBAVENÍ

Minulý rok v březnu bylo Ministerstvem obrany ČR vydáno rozhodnutí o dotaci na řízenou modernizaci a obnovu přístrojového vybavení Traumacentra Ústřední vojenské nemocnice v celkové výši 63 milionů korun. Z toho 41 milionů bylo spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Do provozu proto mohla být uvedena začátkem letošního roku nově zrekonstruovaná hala Emergency. „Tu předchozí jsme rozšířili na větší příjmovou kapacitu, doplnili o novou vzduchotechniku a nejmodernější přístroje," sděluje Lubomír Zelenka. „Kvalitní traumatologii by nebylo možné provádět bez dobré diagnostiky rentgenem (RTG) s přímou digitalizací, spirální výpočetní tomografií (CT), magnetickou rezonancí (MRI) nebo angiografickou linkou, která slouží k vyšetření a ošetření cév."

I PRO VOJÁKY Z MISÍ

„Nemocnice má ale díky svému specifickému postavení vojenské nemocnice i závazky k AČR i NATO a zajišťuje péči o naše a koaliční vojáky zraněné v zahraničních misích, bojových i humanitárních, kteří jsou transportováni výhradně do naší nemocnice. Přijímali jsme několik našich vojáků zraněných v Afghánistánu, kteří byli ošetřeni nejprve přímo na místě a poté přepraveni k sekundárnímu léčení k nám," informuje Zdeněk Jícha.





ZÁJEM o pojištění roste

Text: Jana DECKEROVÁ
Foto: Vladimír MAREK

S možností působit v zahraničních misích musí dnes počítat každý profesionální voják Armády ČR. Obnáší to život v extrémních podmínkách, dlouhé odloučení od rodiny, ale i nebezpečí přímých bojů. S rizikem úrazů, mnohdy s trvalými následky, nebo i úmrtím roste zájem mnohých účastníků mise o vlastní pojištění.

Dlužno předeslat, že stát příslušníky Armády ČR nebo jejich rodiny odškodňuje v případě částečné nebo plné invalidity vojáka nebo při jeho úrazu s následkem smrti, které vznikly za zvlášť nebezpečných podmínek při výkonu služby v zahraničí podle zákona 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.

Přesto roste zájem vojáků vyjíždějících do misí ještě o komerční pojištění. A report proto udělal průzkum u 16 tuzemských pojišťovacích společností s otázkou, zda nabízejí ve svých produktech pojistné plnění případů způsobených válečnými událostmi, vojenskými nebo bojovými akcemi všeho druhu pro případ, že by se voják chtěl pojistit sám. Kladných ohlasů nebylo mnoho. Některé pojišťovny tuto službu vůbec nenabízejí, jiné ji spojují s uzavřením dlouhodobějšího životního pojištění.

„V současné době přijímáme vojáky, kteří uvedou plánovaný výjezd na zahraniční misi, k životnímu pojištění na základě individuálního ocenění," říká Eva Svobodová, tisková mluvčí pojišťovny Uniqa. „Ocenění rizika vychází z úzké spolupráce se zajišťovnou a mění se v závislosti na aktuálním vývoji situace v daných lokalitách. Ve většině oblastí, kam vyjíždějí, jsou vojáci pojistitelní s příplatkem."

Podobně je na tom i Česká podnikatelská pojišťovna (ČPP). „Naše pojišťovna má sice zkušenosti s pojištěním těchto rizikových akcí, avšak nabídka tohoto typu je vždy záležitostí individuální smlouvy, s přesnou specifikací. Není součástí naší standardní nabídky," vysvětluje Renata Svobodová z odboru PR a interní komunikace ČPP.

Pojišťovna České spořitelny nabízí vojákům pojištění ve dvou rovinách. Tu první uplatní i v době, kdy se z mise vrátí. „Má to velkou výhodu v tom, že si zájemce sjedná životní pojistku, kterou v průběhu trvání upravuje podle svých potřeb," konstatuje Petr Procházka, ředitel úseku řízení produktů Pojišťovny České spořitelny (PČS). „Pokud vyjede do oblasti, kde je riziko zvýšené, upraví si výši pojištění pouze na tu dobu, po kterou bude v misi. U dlouhodobé životní pojistky je však nutné, aby přišel s dostatečným předstihem. Stalo se nám, že se voják dostavil s tím, že zítra odjíždí do mise a potřeboval by pojistit. Je nutné zdůraznit, že v případě, kdy se stane naším novým klientem, je nutné brát zřetel na to, že pojistka začne platit až první den následujícího měsíce," upozorňuje Procházka.

Tato pojišťovna však nabízí také jednorázové pojištění pro jednotlivce i skupiny vojáků, vztahující se na dobu, kdy slouží v zahraničí. Po návratu tato pojistka zaniká.

Každé pojištění něco stojí. Například pojistka na jeden milion korun pro případ smrti následkem úrazu vyjde u PČS na 19 korun denně, což za půlroku přijde asi na 3,5 tisíce korun. Pokud se klient rozhodne pro maximální pojistku 10 milionů korun, cena za ni se pochopitelně zvyšuje. Obdobné částky platí i u dalších produktů. Sazby jsou uzpůsobovány také podle velikosti pojišťované skupiny.

Kromě těchto pojišťoven se vojáci mohou obrátit i na společnosti, které se začaly otázkami pojištění vojáků v misích zabývat. Jsou to například občanské sdružení Age Navy, které založili profesionální vojáci, nebo poradenská společnost United Solution, jež nabízí své služby i příslušníkům Policie ČR. ■

Vítězství patří Univerzitě obrany Brno



„Organizačně-technické zabezpečení varování a informování obyvatelstva, vyrozumění orgánů krizového řízení v daném regionu“. To je téma vítězné diplomové práce civilní studentky Petry Pavelkové z katedry ochrany obyvatelstva Fakulty ekonomiky a managementu Univerzity obrany Brno. V práci, kterou zpracovala za odborného vedení docenta Rudolfa Horáka, zhodnotila na základě analýzy současný stav systému varování a vyrozumění v Rychnově nad Kněžnou a okolí. Díky odborným konzultacím s tamějším ředitelem Hasičského záchranného sboru a se starosty dotčených obcí navrhla autorka nejen možnosti jeho zdokonalení, ale i modernizaci včetně ekonomické rozvahy.

Celostátní soutěž diplomových prací pořádaná Ministerstvem životního prostředí ČR a nadací Envioptimum Brno přispívá k hledání nových řešení a přístupů k ochraně obyvatelstva a životního prostředí. Slouží nejen ke srovnání kvalit absolventů jednotlivých univerzit, ale také k propagaci originálních přístupů ve zpracování společensky důležitých problémů.

Text: Pavel PAZDERA, foto: Adam LAŠEK

Posilovna neslouží jen kulturistům



Armáda České republiky klade důraz na tělesnou připravenost svých příslušníků. U mnoha útvarů jsou proto k dispozici menší posilovny, kde si všichni zájemci v pracovní době i v době svého volna mohou zvyšovat svou kondici, formovat postavu, kompenzovat jednostranné zatěžování organismu nebo třeba pilovat fyzičku pro splnění norem přezkoušení. Jednou z nich je nově zrekonstruovaná posilovna na Generálním štábu v Praze. „Uvítám, když tyto prostory budou sloužit vojákům i občanským zaměstnancům Generálního štábu,“ řekl při jejím otevření náčelník GŠ armádní generál Vlastimil Picek.

Posilovnu je možné využít od pondělí do pátku mezi 6. až 23. hodinou. Je rozdělena na aerobní a posilovací část. „Začátečníkům jsou k dispozici odborní pracovníci z oddělení tělesné výchovy a záchranné a výsadkové služby sekce rozvoje druhů sil-operační sekce MO, kteří jim pomohou s odbornou i metodickou přípravou nebo sestaví individuální cvičební program ušitý přímo na tělo,“ doplnil informace brigádní generál Aleš Opata, za jehož velké podpory celá akce probíhala.

Text: Jana DECKEROVÁ, foto: pplk. Miroslav JEBAVÝ

Koncert pro dárce krve

Téměř dvě stě bezplatných dárců krve se sešlo koncem minulého roku na koncertě v Ústřední vojenské nemocnici v Praze, který pro ně již poněkolikáté připravilo oddělení hematologie, biochemie a krevní transfúze. „Vaše dárcovství je pro nás neocenitelnou pomocí a tímto adventním koncertem vám chceme vyjádřit naše poděkování,“ řekl podplukovník Miloš Bohoněk, primář oddělení.

V poslední době můžeme často slýchat nářky zdravotníků na stále se snižující počty těch, co nezištně svou krev darují. Ve střešovické nemocnici tento problém nemají. Jen za minulý rok tu zpracovali krev a další její složky od bezmála čtrnácti tisíc dárců. Ocenit všechny není možné, proto se losovali tři výherci týdenních pobytů, které jim věnovala Vojenská lázeňská a rekreační zařízení, a další desítce předal primář Miloš Bohoněk ceny od sponzorů. Relaxační pobyt ve Vojenské zotavovně Bedřichov vyhrál Pavel Rybín, do střediska Malý Šišák se podívá praporčík Martin Kulhavý, muzikant z Hradní stráže, a do stejného zařízení se o týden později vydá Miroslav Novák, který daroval krev již devětaosmdesátkrát.

Text: Václav KUPILÍK



Základní maskování, a to nejen v oblasti viditelného, ale i ultrafialového a blízkého infračerveného spektra, poskytuje vojákovi polní stejnokroj. Pro místa nasazení svých jednotek hledají jednotlivé armády již desítky let ty nejvhodnější vzory.

Rozostření VOJÁCI

Text: Vladimír MAREK
Foto: autor, archiv a US Army

V poslední době se postupuje tak, že se do počítače vloží satelitní a letecké snímky dané krajiny a z nich se pak vygeneruje odpovídající barevné složení. K aplikaci takto získaného barevného a geometrického řešení na tkaninu polního stejnokroje je třeba dále vyvíjet i speciální barvířské technologie a receptury.

Historie světového vývoje maskování je dlouhá a složitá. Za optimální se považuje použití šesti barev. Zkušenosti a poznatky z Afghánistánu a Iráku ukázaly, že například u pouštních vzorů jsou vhodné přibližně desetinásobně větší skvrny než u předchozího typu WOODLAND. To vedlo k přechodu z šestibarevného vzoru k tříbarevnému. Velikost barevných skvrn na stejnokrojích se pro pozemní síly optimalizuje tak, aby měly největší maskovací účinek na vzdálenost sto až dvě stě metrů. Většina armád vyvíjí své vlastní vzory polních stejnokrojů, existují ale i takové, které dávají přednost již osvědčeným a bojovými konflikty prověřeným.

HITEM DIGITÁLNÍ VZORY

Jakýmsi hitem posledních dvou desetiletí jsou tzv. digitální vzory. Je to vlastně nesprávné pojmenování, které je založeno na vizuální podobě s digitálním obrazem, jenž je vlastně tvořen z malých prvků – pixelů. Právě pixely čtvercového tvaru používají počítačové programy generující maskovací vzory.

Maskování založené na malých čtyřhranných elementech bylo poprvé použito koncem sedmdesátých let minulého století obrněnými jednotkami americké armády dislokovanými v Evropě. Příliš se však neujalo, a tak se na něj téměř na dvacet let zapomnělo. Na scénu se vrátilo až koncem minulého století, kdy kanadská armáda hledala nový vzor pro polní stejnokroje svých vojáků. Vyvinula zcela nový, digitální vzor CADPAT, který se záhy stal doslova revolučním počinem v oblasti vystrojování vojáků do pole. Se svým digitálním vzorem nazvaným MARPAT prakticky souběžně přišla i americká armáda. Jednalo se o stejnokroj jednotek námořní pěchoty. V roce 2005 získaly polní stejnokroje s digitálním potiskem ACU (Army Combat Uniform) po více než dvou letech testování i pozemní

Ozbrojené síly Slovenské republiky se přidaly k armádám, které si zvolily tzv. digitální potisk polních stejnokrojů

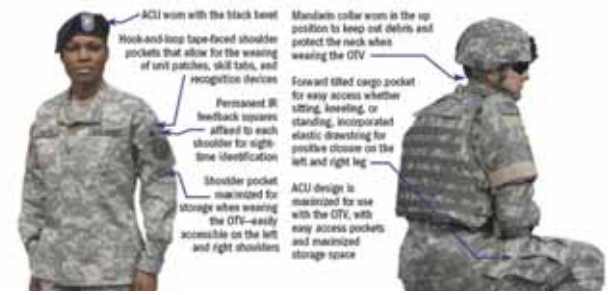


V USA měli jako první vzor MARPAT mariňáci.





Americký vzor MARPAT v provedeních pro různé klimatické oblasti



Americká pěchota používá univerzální vzor ACU.

jednotky americké armády. Na rozdíl od vzoru MARPAT došlo k odstranění černé barvy, a to z toho důvodu, že se v lesním prostředí prakticky nevyskytuje. Armádní laboratoř v Naticku se v tomto případě rozhodla pro univerzálnější řešení a výběr barev volila tak, aby vyhovovaly v poušti i v mírném pásmu. Vznikla uniforma, která se dá použít stejně dobře jak v USA, tak v Iráku či Afghánistánu.

NA ZAČÁTKU BYLA VĚDA

„Trend tzv. digitálního potisku nevznikl na základě nějaké umělecké kreativity, ale vychází z nových vědeckých poznatků. Hlavními faktory, které tvoří moderní maskování, jsou biofyzika zpracování barev, rozdíl mezi rozpoznáváním a odhalováním cíle, signálová detekční teorie, biomechanika, taktická doktrína a další teorie a poznatky," vysvětluje Jiří Plachý z VOP-026 Štemberk, s. p., divize VTÚO v Brně. „Při testování vzoru MARPAT bylo mimo jiné využito i vybraných námořních kadetů s perfektní ostrostí vidění, kteří měli za úkol najít v terénu různě maskované cíle během přesně stanovené velmi krátké doby. MARPAT při těchto testech dosáhl vynikajících výsledků, jeho odhalení a následná identifikace cíle trvala dvakrát delší dobu než u ostatních standardních maskovacích vzorů."

Samotný potisk vzniká tak, že se nejdříve připraví tzv. makrovzor. Ten je možné buďto vygenerovat na počítači, anebo se použije již užívaný. Pak se s pomocí programu vytvoří tzv. mikrovzor. Jedná se v podstatě o systém, na základě kterého se makrovzor „rozpixeluje". A právě aplikováním mikrovzoru na makrovzor vzniká tzv. digitální potisk. Pak už zbývá jen podle charakteru krajiny, ve které budou vojáci nasazeni, zvolit nejvhodnější barvy a velikost elementů.

Protože se digitální vzory skládají ze dvou částí, říká se jim také někdy dual-tex.

V současné době využívá tzv. digitální vzor i finská, ruská a italská armáda, čínská námořní pěchota a mnohé další ozbrojené složky. Před nedávnem přistoupily k výměně polních stejnokrojů za ty s digitálním potiskem i Ozbrojené síly Slovenské republiky. Zatím jsou jimi prioritně vystrojováni vojáci nastupující do misí, a to včetně jednotek zařazených

do česko-slovenského Battle Group. Kromě kompletních stejnokrojů dostávají v digitálním provedení i veškeré doplňky, bojovou vestou počínaje a potahem na přilbu konče. Nový digitální vzor byl dokonce nastříkán i na vrtulníky. „Na toto téma jsem psal diplomovou práci na Vojenské akademii M. R. Štefánika v Liptovském Mikuláši. Pokud se týče odstínů barev, je nový vzor potisku hodně příbuzný tomu původnímu. Pouze jsme ubrali černou, které bylo příliš mnoho. Celkově jsme volili měkčí, světlejší barvy," vysvětluje poručík Michal Bona z praporu oprav z Martina. „Digitální vzor vykazuje jednoznačně mnohem lepší krycí schopnosti."

Nemalý význam pro maskovací účinky má ale i velikost jednotlivých čtyřhranných elementů. Zjednodušeně se dá říci, že malý vzor je vhodný na krátké vzdálenosti, velký pak na dlouhé.

EFEKTIVNÍ I VZOR AMÉBY

„Digitální" maskovací vzory podle Jiřího Plachého však nepřinášejí nic až tak převratného. Existuje také možnost jít cestou zlepšení maskovacích vlastností dosavadních nepravidelných maskovacích vzorů a především jejich lepšího přizpůsobení požadovanému přírodnímu okolí. „Vše podstatné bylo uvedeno do praxe už v polovině minulého



Digitální vzory potisku si zvolila i italská armáda.



Americká námořní pěchota

století, kdy došlo k představení nejdokonalejších nepravidelných maskovacích vzorů. Ty byly velice vhodné pro použití v místních podmínkách. Jednalo se například o vzor améby, který je ve spojení s volným střihem převleku velmi efektivní v rozbití siluety lidské postavy," připomíná jeden z našich nejlepších odborníků na problematiku maskování. „Zajímavý je také fakt, že nebylo použito barvy splývající s konkrétním okolním prostředím, jako například u maskovacího vzoru USA HARDWOOD, ale veškeré úsilí se soustředilo na rozbití siluety vojáka. Letní maskovací vzor například představoval černé body na trávově zeleném pozadí, podzimní pak hnědé améby (měňavky – pozn. autora) na žluto-hnědém pozadí. Dvojdílný převlek byl velmi volný a oblékal se přes uniformu, průřezy v něm umožňovaly přístup ke kapsám stejnokroje. Toto řešení použili později Němci u maskovacích převleků."

Z toho vyplývá, že je nutné mít maskovací vzor s dostatečným kontrastem mezi jednotlivými poli. V opačném případě dochází od určitých vzdáleností k jejich splývání a krycí účinnost se tak zmenšuje. Vzory musejí mít schopnost vizuálně rozbít plochu, na které se nacházejí, a snížit tak možnost její identifikace. Barvy musejí být pokud možno nekontrastní k okolnímu většinovému prostředí v dané roční dobu. „Tyto požadavky splňuje většina z dostupných maskovacích vzorů. Důležitý je ale i tvar stejnokrojů. Moderní upnuté střihy jsou sice na postavě vojáka impozantní, ale volné převleky lépe rozbijí siluetu a jsou i pohodlnější," upozorňuje Jiří Plachý. „Z trendů výzkumu a vývoje ve státech NATO také vyplývá, že není nutné zavádět do užívání univerzální maskovací potisk."

U NÁS AŽ PO ROCE 2015

Kdy se setkají čeští vojáci s polními stejnokroji s novými maskovacími potisky a jakou budou mít podobu, není zatím ještě úplně zřejmé. Tato problematika se řeší v podstatě ve všech armádách NATO. Je úzce spjata s projektem „Voják 21. století", který v AČR řídí sekce rozvoje druhů sil-operační sekce MO a nelze ji tedy posuzovat odděleně. Se zavedením nového polního stejnokroje jako součásti tohoto záměru je uvažováno v jeho druhé fázi, tedy od roku 2015. „K tomuto účelu byla zřízena komise k realizaci vývoje, inovace a modernizace polní a speciální výstroje. Pokud bude

jednoznačně rozhodnuto o zahájení vývoje nového polního stejnokroje, je třeba ho připravovat nejen z pohledu maskovacích vlastností, a to včetně zadání počtu potisků nebo jeho univerzálnosti, ale také z pohledu technické reálnosti průmyslové aplikace barviv na různé druhy textilií, vlastností stejnokrojové tkaniny ve všech aspektech, konstrukčního provedení, nástavbového modulárního řešení, ochrany proti povětrnostním vlivům, letní a zimní varianty, kombinace s prostředky balistické ochrany jednotlivce, polní obuví, rukavicemi, ochranou hlavy a očí a nosných systémů," řekl nám





Na těchto snímcích je dobře vidět rozdíl mezi původním potiskem polních stejnokrojů slovenských vojáků a digitálním vzorem již nových doplňků.



v této souvislosti náčelník výstrojní služby AČR podplukovník Josef Imrich. „Je potřeba také připomenout, že v současné době působí v rámci NATO tři pracovní skupiny, z jejichž výsledků a závěrů se bude určitě vycházet. Jde o pracovní skupiny NATO RTO/SCI-157 zabývající se problematikou maskování jednotlivce v zastavěných oblastech, NATO RTO/SCI-218 posuzující maskování jednotlivce v polozastavěných suchých oblastech a NATO RTO/SCI-219 sledující tematiku maskování jednotlivce v teplých vlhkých oblastech. A právě od toho se bude odvíjet nejen termín zavedení nových polních stejnokrojů, ale i jejich podoba." ■

Text: Pavel LANG
Foto: autor a archiv AR

Více než rok na Antarktidě. Polární oblast věčného ledu a zimy však není pro kapitána Aleše Rybku trestnicí, nýbrž místem prestižní výzkumné činnosti. Na mezinárodní stanici Concordia se zapojí do vědeckých projektů souvisejících s dlouhodobými lety do vesmíru.



RYBKA *na jižním pólu*



S nadsázkou řečeno, jednalo se o náhodu. Nejprve ho informoval kamarád, že Evropská kosmická agentura (ESA) vyhlásila konkurz na pozici lékaře-výzkumníka pro zimní období na Antarktidě. „Zaujalo mě to a řekl jsem si, proč to nezkusit," vzpomíná kapitán Rybka na červenec loňského roku.

Napsal životopis a motivační dopis, které odeslal na adresu mezinárodní agentury. O pár týdnů později mu dali vědět, že byl vybrán do užšího řízení, jež proběhne v Paříži. Po následném absolvování komplexních lékařsko-psychologických vyšetření a zátěžových testů zazněl konečný verdikt – Čech Aleš Rybka je doporučen do mise na výzkumné francouzsko-italské stanici Concordia na Antarktidě, jež se zabývá přípravou dlouhodobých letů do vesmíru. Termín? Od začátku prosince 2009 do 31. ledna 2011.

Z LÉKAŘE POLÁRNÍM VÝZKUMNÍKEM

Osmadvacetiletý Aleš Rybka je absolventem královéhradecké Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany. Po jejím ukončení v roce 2005 zde ještě nějaký čas působil coby lékař v dalším vzdělávání a poté nastoupil do těchonínského Centra biologické ochrany (CBO), jež je součástí Ústředního vojenského zdravotního ústavu (ÚVZÚ) Praha. Na oddělení transportu a karantény se zabýval především problematikou potenciálního přijímání pacientů nakažených biologickými agens do tohoto specializovaného resortního zařízení. „Telefon z ESA mě ohromil. Dával jsem tomu malou naději, že budu k lékařskému výzkumu na Antarktidě vybrán. Dali mi dva dny na rozmyšlenou. Upřímně řečeno, nebylo nad čím váhat. Taková šance se neodmítá. Získám řadu nových

Vojenský lékař z těchonínského Centra biologické ochrany se účastní mezinárodního výzkumu v drsném prostředí Antarktidy

zkušeností. Kdybych do toho nešel, litoval bych," konstatuje.

Po diskusi s nejbližšími bylo třeba „rozlousknout" tvrdší oříšek. Přerušení služebního poměru v Armádě ČR. „Žádost kapitána Rybky byla řešena služebním postupem. Ředitelství personální podpory ji schválilo a vydalo rozhodnutí o přerušení služebního poměru v souladu s § 11 odst. 3 a § 145 písm. b) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání," vysvětluje ředitel ÚVZÚ podplukovník František Bílek a přiznává, že zpočátku nebyl z odchodu resortního specialisty nadšený. „CBO čeká snižování počtu zaměstnanců a za této situace přijít o dalšího odborníka pro mě nebylo dobrou zprávou. Na druhou stranu nelze nevidět možný přínos tohoto výzkumu také ve vztahu k resortu obrany. Přeji si, aby se kapitán Rybka po misi vrátil zpět a jeho zkušenosti se realizovaly v činnosti jak CBO, tak Vojenské zdravotnické služby AČR."

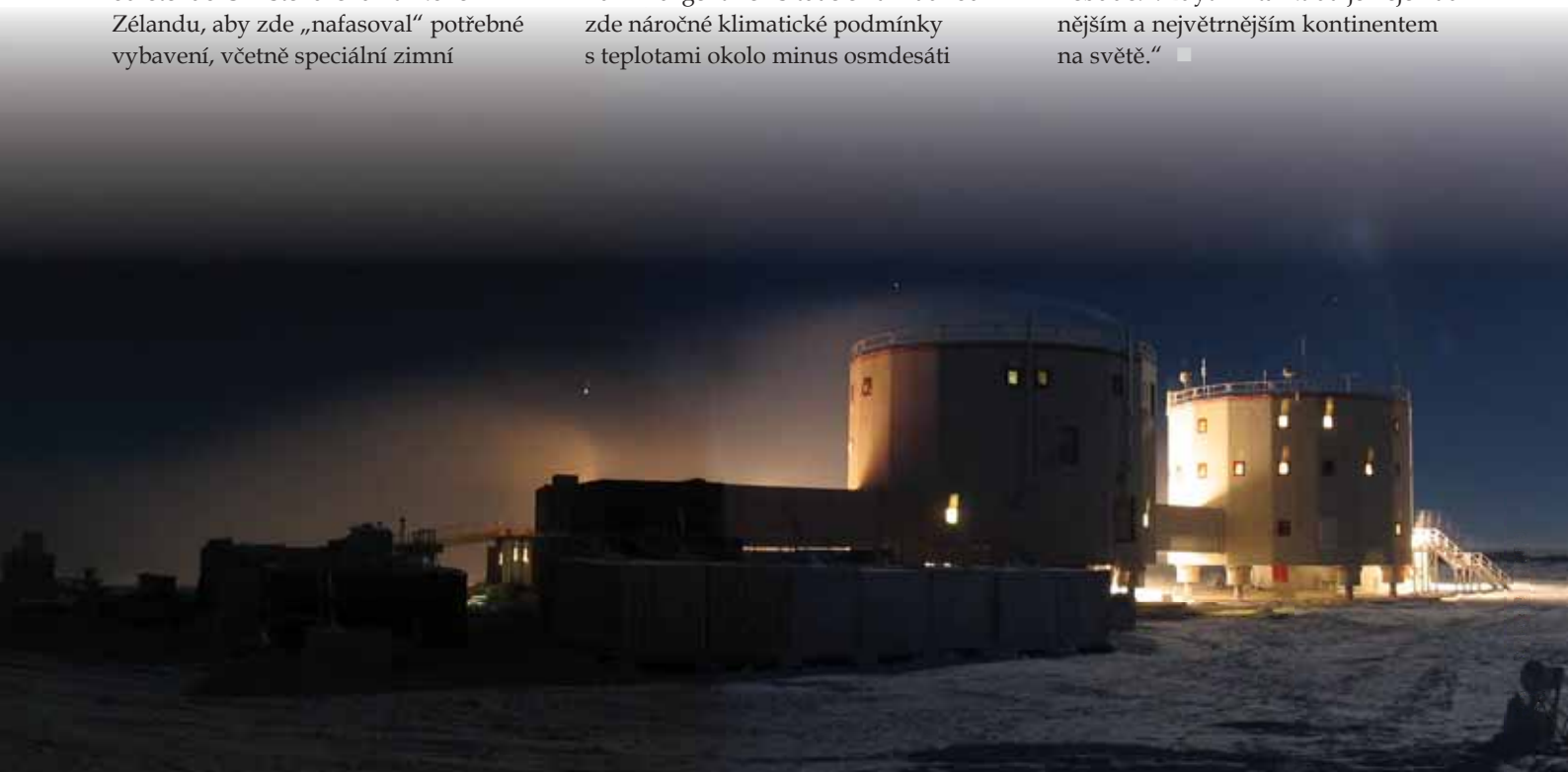
Co má podplukovník Bílek na mysli? Z vojenského hlediska Rybkův pobyt na ledovém kontinentu skýtá jedinečnou možnost zkoumání vlivu dlouhodobé izolace a nepříznivých klimatických podmínek na lidský organismus a psychiku. Takto získané poznatky jsou aplikovatelné v přípravě i při nasazení jednotek Armády České republiky do zahraničních operací.



V ZAJETÍ LEDU A ZIMY

V těchto dnech má Aleš Rybka první týdny svojí mise na jižním pólu Země za sebou. První prosincový den odletěl do Christchurchu na Novém Zélandu, aby zde „nafasoval" potřebné vybavení, včetně speciální zimní výstroje, a následně se přesunul na stanici Concordia. Ve společnosti sedmi francouzských a šesti italských vědeckých pracovníků zde začal pracovat na pěti projektech. „K simulaci podmínek izolace za vesmírného pobytu je zde optimální prostředí. Na Concordii budu zároveň lékařem-výzkumníkem i dobrovolníkem pro výzkum. Půjde například o měření EEG, diagnostiku krve, provádění resuscitace, zkoumání psychické zátěže a další expertizy. Prostředí Antarktidy ideálně splňuje podmínky k výzkumu, neboť je prakticky znemožněna evakuace lidí i v urgentních situacích a vládnou zde náročné klimatické podmínky s teplotami okolo minus osmdesáti stupňů a vysokou nadmořskou výškou," řekl nám nedlouho před odletem.

Pro zajímavost lze uvést i další skutečnosti, se kterými se Aleš Rybka svěřil. „Nejblíže od nás se nachází ruská vědecká základna Vostok, a to ve vzdálenosti přes tisíc kilometrů. Naše stanice, jež má tvar dvou válců, je adekvátně přizpůsobena k životu i k práci na výzkumných projektech. Zásobami počínaje a sociálním zázemím konče," říká český polárník a dává „do placu" intimní informaci o tamní toaletě. „Stolice se pálí pomocí elektrického proudu," usmívá se a dodává: „Na dlouhé procházky to tam nebude. Vždyť Antarktida je nejchladnějším a největrnějším kontinentem na světě."





Text: Hana HOMOLÁČOVÁ
Foto: Jaroslav SLÁVIK

Na konferenci k jazykové přípravě konané loni v říjnu byli účastníci informováni o zamýšlených změnách v oblasti jazykového vzdělávání v resortu MO, které budou řešeny novelizací RMO č. 20/2007 (Zásady tvorby systemizovaných míst) a RMO č. 1/2007 (Jazykové vzdělávání v resortu). Oba dokumenty procházejí připomínkovým řízením. Ve stadiu pracovní verze se nachází také aktualizovaná Koncepce vzdělávání a přípravy personálu v resortu MO. Úpravy mají zajistit především

Co je nového *v jazykové přípravě?*

plnění požadavku na zvýšení jazykové kvalifikace příslušníků AČR vysílaných do struktur NATO a mezinárodních operací, příslušníků nasaditelných sil, studentů a žáků vojenských škol a personálu na systemizovaných místech.

Aby systém jazykové přípravy mohl všechny požadavky reflektovat, bude nutné přistoupit k některým opatřením. Upřesní se kritéria na vyslání do kurzu, budou se přísněji posuzovat důvody odvolávání frekventantů z kurzů a bude se sledovat úspěšnost u zkoušek. Nízká úspěšnost, která je u integrovaných kurzů způsobená mimo jiné velmi nízkou, anebo dokonce nulovou vstupní znalostí frekventantů, je také jedním z důvodů, proč se uvažuje o znovuzavedení kurzů angličtiny, které posluchače připraví na stupeň SLP 1.

Odbor metodiky a testování Ústavu jazykové přípravy (ÚJP) ve Vyškově navrhl a metodická rada cizích jazyků schválila, že se rozšíří forma testu písemného projevu u zkoušek na stupeň SLP 3. Na rozdíl od dosavadní praxe se bude skládat ze dvou úloh. První bude obsahovat formální dopis (žádost, stížnost), jehož zadání bude souviset s vojenskou odborností, nebo memorandum (obdoba služebního lístku). Důvodem této změny je požadavek na přiblížení jazykových dovedností praktickým potřebám a tím také kandidátům usnadnit dosažení požadovaného stupně. Druhá část bude jako dosud vyžadovat sepsání kratšího textu (cca 250 slov) na polemické téma, přičemž si uchazeč bude moci vybrat mezi tématem vojenským a obecně společenským. Tato úprava se bude týkat nejen angličtiny, ale i ostatních jazyků, jejichž výuku zajišťují akreditovaná pracoviště v rámci resortu.



Další novinkou je postupné zavádění testování na počítačích. Zkoušení budou mít možnost vybrat si, zda využijí možnost vykonat písemnou zkoušku prostřednictvím počítače nebo zda si zvolí tradiční, tedy „papírovou“ formu. Později by však mělo být testování na počítačích plošné. Tato forma testování byla zvolena proto, že je efektivnější a rychlejší, což je při množství zkoušených osob nezanedbatelné kritérium.

Učitelé jazyků z resortu MO byli s tímto rozhodnutím seznámeni na semináři pořádaném odborem metodiky a testování ÚJP, kde se dověděli další podrobnosti a technické detaily. Bližší informace k novinkám týkajícím se jazykových zkoušek budou postupně zveřejňovány na webových stránkách Ústavu – www.ujp-acr.cz. ■

Text: Jana DECKEROVÁ
Foto: archiv PČR



Médea Security, s. r. o. – Antidrogová agentura
Mikuleckého 1311/8, Praha 4
Kontaktní osoba: JUDr. Rudolf Souček, telefon: 241 004 500
e-mail: rsou@medea.cz nebo ada@medea.cz
www.medea.cz

Ztráta zaměstnání, nejbližších, poškozené zdraví, nakonec i ztráta důvěry v sebe samého. Takové mohou být důsledky pouhého experimentu nebo snaha o únik z reality prostřednictvím drog. Cena zpáteční jízdenky bývá hodně vysoká a někdo do cíle ani nedojede.

Na téma DROGY

„Vysoké nároky na povolání v Armádě ČR, účast v zahraničních misích s odloučením od rodiny, stresové situace při výkonu náročné funkce, ale také problémy v určitých životních obdobích nemusejí někteří jedinci zvládnout. Alkohol či drogy pak pro ně mohou být špatným východiskem," říká pplk. Blanka Majkusová, ředitelka odboru humanitní služby z Ředitelství personální podpory (ŘePP). „Vojáci, ale i ostatní příslušníci resortu MO nejsou separovanou komunitou bez úzkého spojení s civilním sektorem a hrozba průniku drog do jejich řad je reálná."

Vedle včasných řešení jednotlivých excesů přikládá resort MO značnou roli prevenci před takovýmito sociálně nežádoucími jevy (SNJ), kam bezesporu drogy, alkohol, ale například i extremismus, šikana, bossing nebo rasová nesnášenlivost patří. V roce 2009 realizovaly útvary a zařízení 143 projektů prevence SNJ. Jednou z priorit je problematika návykových látek. ŘePP proto ve spolupráci s antidrogovou agenturou Médea Security (A. D. A.) připravilo formou samostatného projektu kvalitní přednášky u klíčových útvarů AČR. Posluchači je přijali s velkým zájmem a ocenili profesionalitu lektorů.



„Díky naší prestiži a kontaktům na mezinárodním poli máme mimo jiné přístup k aktuálním informacím o stavu a vývoji drogové problematiky," říká Michal Kroužil, zástupce ředitele A. D. A., jejíž tým tvoří bývalí pracovníci z Národní protidrogové centrály Služby kriminální policie a vyšetřování PČR. „Cílem přednášek nejsou jen ‚suchá' slova, ale snažíme se vojákům natvrdo ukázat, že drogy skutečně patří mezi jedny z nejefektivnějších nástrojů likvidace člověka. Ale nejen to, zároveň nabízíme pomoc. Drogy totiž nenaruší jen samotného jedince, ale obvykle je zasaženo i jeho blízké okolí, které neví, jak se zachovat. Zachycení prvních varovných signálů je pro řešení drogové závislosti velmi důležité. Proto i o tyto informace byl ze strany velitelů velký zájem. Stává se nám, že po skončení přednášky chodí vojáci s konkrétními dotazy," konstatuje Michal Kroužil. „Naše agentura vznikla v rámci skupiny Médea v únoru minulého roku. O naše služby je velký zájem, proto potřebujeme náš tým rozšířit o další kvalitní pracovníky, a uvítali bychom zájemce o práci u nás rovněž z řad příslušníků Armády ČR." ■

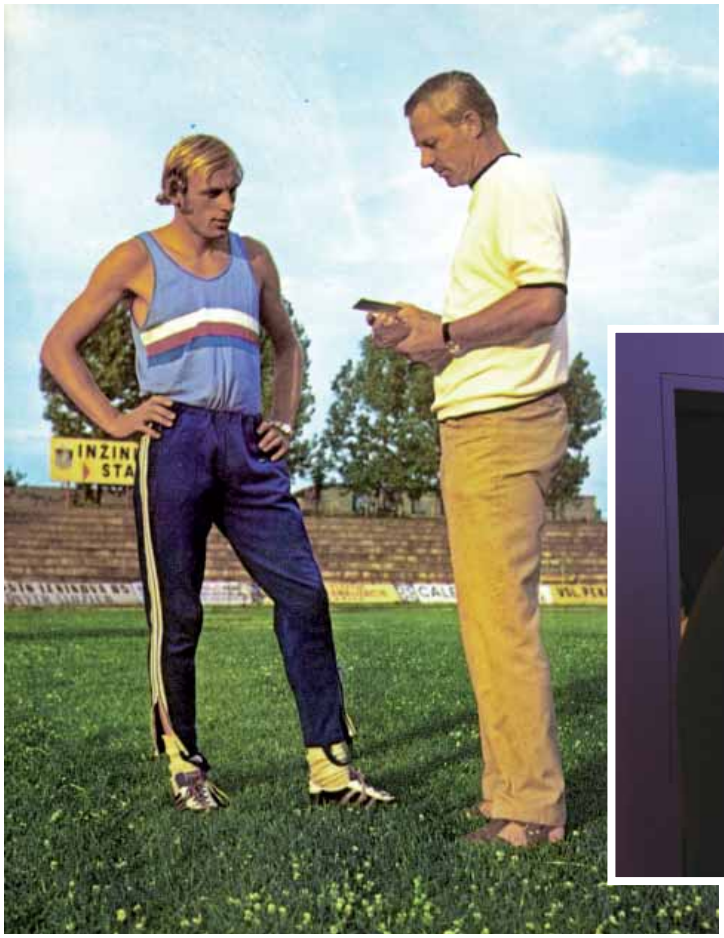
Text: Jana DECKEROVÁ
Foto: autorka a archiv PIC MO

Sportovců, kteří považují Armádní sportovní centrum DUKLA za svůj druhý domov, je nekonečná řada. Mnozí z nich hájili armádní barvy ještě pod názvem ATK či ÚDA a později už pod Duklou. Stali se sportovními legendami a jejich výkony budí respekt ještě dnes.



Koncem minulého roku převzalo deset armádních jubilantů Pamětní odznak ASC DUKLA za mimořádné sportovní výsledky a osobní podíl spojený s rozvojem armádního vrcholového sportu. Dolní řada zleva: Ferdinand Daniš, Jiří Holík, plk. Jaroslav Prišťák, ředitel ASC DUKLA, Jaroslav Kopřiva, náměstek ministra obrany, a Jaroslav Škarvan. Horní řada zleva: Milan Dvořák, Ivo Fibiger, Jaroslav Honců, Jiří Ječný, Jozef Plachý, Josef Smolka a Antonín Mareček.

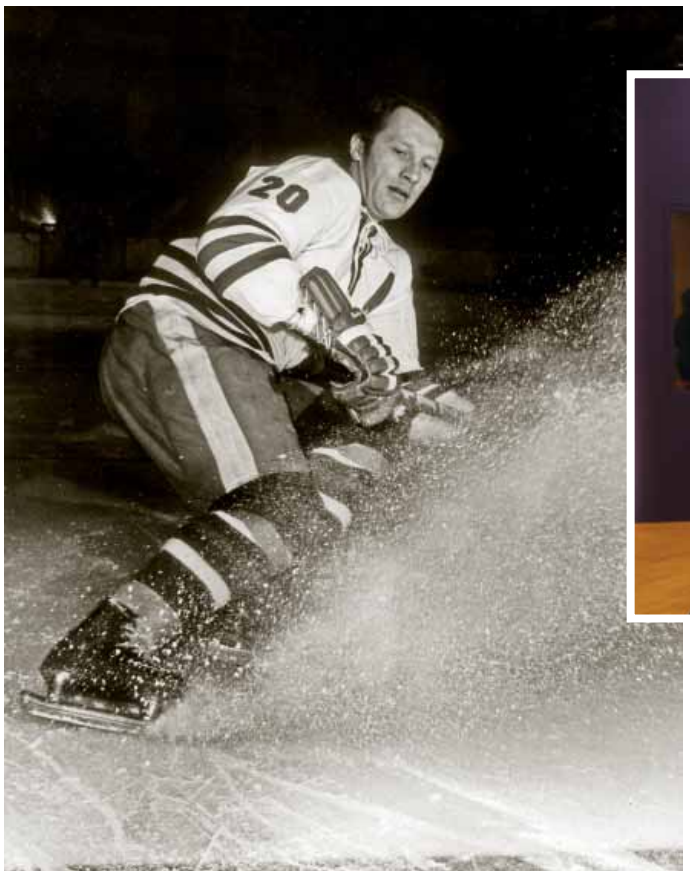
LÁSKA na celý život



„Dukla znamenala celý můj život, byla tu skvělá parta," vzpomíná Jozef Plachý, vítěz halového ME z roku 1972 v běhu na 800 metrů. „Jsou to tři roky, co jsem odešel do důchodu, ale sport jsem neopustil. Ještě pořád běhám, jen tak pro svoji kondici. Hlavně se však věnuji dvěma patnáctiletým fotbalistům ze Sparty Praha a podílím se na jejich



Jozef Plachý, atlet



Jiří Holík, hokejista



Antonín Mareček, pozemní hokejista, je autorem loga ATK a podílel se i na tvorbě značky ÚDA a posléze Dukla.

atletické tréninkové přípravě. Jsou to šikovní kluci, mají velký talent a určitě o nich ještě uslyšíme. Na Slovensku, kde jsem se narodil, mám tři velké projekty. Pro děti základních škol pořádám běžecký závod, který nese moje jméno, a minulý rok se konal už desátý ročník. V Košicích organizuji závod Atletická míle a v Bratislavě už zdomácněly zimní halové závody, kterých se pravidelně každý pátek zúčastní průměrně na pět set dětí."

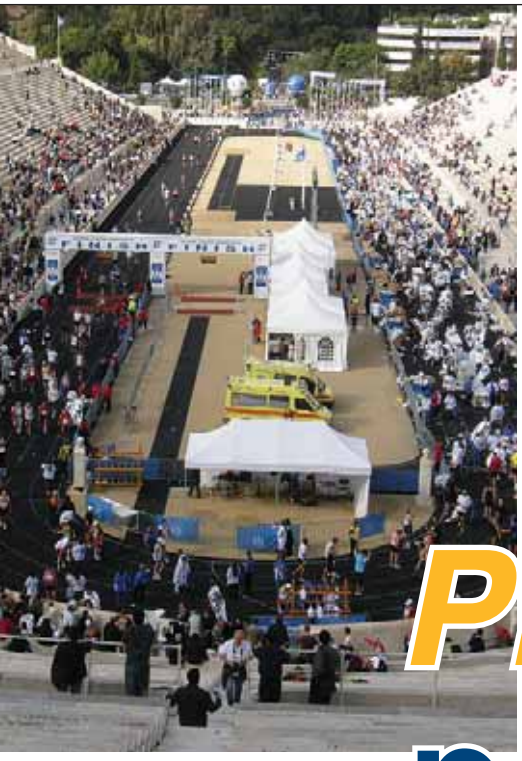
Další legenda, Jiří Holík, perfektní bránící levé křídlo jihlavské hokejové Dukly a reprezentace 60. a 70. let minulého století, ze které stále srší životní elán. V dresu Dukly sehrál v letech 1963 až 1978 pět set padesát tři zápasy a vstřelil 283 góly. Úspěšný byl i v reprezentaci, kde s bratrem Jaroslavem vytvořil jednu z nejlepších útočných řad světového hokeje. „Po skončení kariéry jsem trénoval mládež jihlavské Modety a v 90. letech jsem řediteloval Dukle Jihlava," říká Jiří Holík. „Dnes jsem na té druhé straně sportovních oválů, na straně diváků. Dobrý sport si ale nikdy nenechám ujít. Učarovala mně atletika. To jsou výkony, nad kterými zůstává rozum stát. A člověka potěší, když ti nejlepší jsou z Dukly."

Antonín Mareček reprezentuje nejstarší kategorii armádních sportovců. Narodil se v roce 1924 a do ATK (Armádního tělovýchovného klubu)



vstoupil v roce 1949 jako pozemní hokejista. Později se stal trenérem družstva. Sportovci Dukly mnohdy ani netuší, že právě jemu vděčí za vznik jejího loga. „Vlastně za to může Sparta, ostatně jako za všechno," poznamenává Antonín Mareček. „Hráli jsme proti nim a oni měli na prsou už svůj znak. My jen tři velká písmena ‚ATK'. Tak jsme přemýšleli s mým spoluhráčem Vojtou Havlíkem, jak by mělo naše logo vypadat. Přišel s tím, že by to mohly být olympijské kruhy a ratolesti. To technicky neprošlo a zvítězil pak můj návrh. Tři propojené kruhy a v každém z nich jedno písmeno. A značka ATK byla na světě." Antonín Mareček se pak podílel i na tvorbě loga ÚDA (Ústřední dům armády) a Dukla.

Stalo se již tradicí, že se každým rokem sejdou úspěšní reprezentanti armádního sportu, kteří v uplynulých dvanácti měsících dosáhli životního jubilea, s představiteli resortu Ministerstva obrany. Na sklonku toho minulého přivítali na třicet z nich v Kongresovém sále Domu armády Praha náměstek ministra obrany Jaroslav Kopřiva a ředitel ASC DUKLA plk. Jaroslav Priščák. ■



Text: Martin SINGR
Foto: autor a archiv autora

Nadrotmistr František Zouhar je členem klubu AC Praha 1890, důležité závody ale běhá za armádní klub Dukla Praha. Za sebou má i několik závodů v reprezentačním dresu. Jako voják z povolání strávil od předloňského srpna půl roku v Afghánistánu a po návratu se začal v maximální míře věnovat tréninku. Přijal totiž velkou výzvu. Účast na slavném maratonu v Aténách.

První maraton pod tři hodiny

Během vojenské mise mohl Fanda, jak mu všichni říkají, běhat pouze dlouhé tratě. Denně zdolával na písku a štěrku 20 kilometrů podél základny, za celý pobyt tak naběhal 1 852 km. Sprint používal jen při poplachu. Hodně také posiloval. Loni na jaře se vrátil a začal trénovat rychlost na atletickém stadionu. „Na Dukle mám docela dobré podmínky. Trénuji i na štěrkové dráze AC Praha 1890. Můžu také na tartan na Dukle, kde je navíc skvělá regenerace," pochvaluje si přístup armádního klubu, díky kterému získával medaile a úspěchy na závodech mistrovství ČR.

Vrásky mu však dělá trénink v souvislosti se zaměstnáním. Slouží totiž u 132. smíšeného dělostřeleckého oddílu v Jincích. „Vstávám každý den ráno v pět hodin a pak z práce jedu rovnou na trénink. Mám to 70 km. A večer už jen domů spát," říká. „Práce v armádě vyžaduje dobrou fyzičku. Spousta kolegů běhá jednou za dva dny půl hodiny a myslí si, že to stačí i mně. Já ale musím trénovat více."

Od začátku září, kdy skončily závody na dráze, Fanda všechno sportovní úsilí směřoval k maratonu v Aténách, který se konal počátkem listopadu. „Rád bych běžel tento náročný závod pod tři hodiny, protože to byl čas, který jako první na této trati zaběhl řecký voják předtím, než zvěstoval vítězství a padl vyčerpáním. Maximálně nadšený bych byl z času pod 2:30."



V den závodu naprosto nečekaně začalo pršet. „Ráno tekly po ulici potoky vody, v tom by se snad ani nedalo běžet. Nakonec déšť trochu zeslábl, ale stejně jsem byl promočený, ještě než jsme odstartovali," vzpomíná. „Pak asi v polovině závodu déšť ustal, vyšlo slunce a za chvíli jsem byl suchý. Slunečno bylo ale jen na chvíli. Pak zase začalo pršet."



Fanda rozbíhal závod v jedné z čelních skupinek, ale po pár kilometrech cítil, že tempo skupiny je na něj moc rychlé, a zvolnil. Dál běžel závod sám, což není vůbec nic příjemného. „Trať byla těžká, pořád stoupala, pak byl pár metrů prudký seběh a za ním stoupání pokračovalo. Navíc informace o trati, které jsem původně měl, se od skutečnosti dost lišily. Poslední dva kilometry jsem už běžel jen vůlí. Navíc až do poslední chvíle nebyl vidět stadion, kde se končilo. V tu chvíli si už člověk říká, jestli se nespletl, když viděl značku oznamující 41. km," popisuje svou premiéru, při níž mezi světovou konkurencí doběhl na 36. místě s časem 2:47:59. Vzhledem k prvnímu startu na královské trati je to skvělý výsledek. ■

Hervis ½maraton Praha a Volkswagen maraton Praha

2. ROČNÍK BĚŽECKÝCH ZÁVODŮ PRO SAMOSTATNOU KATEGORII „ZÁCHRANNÝCH A BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK“



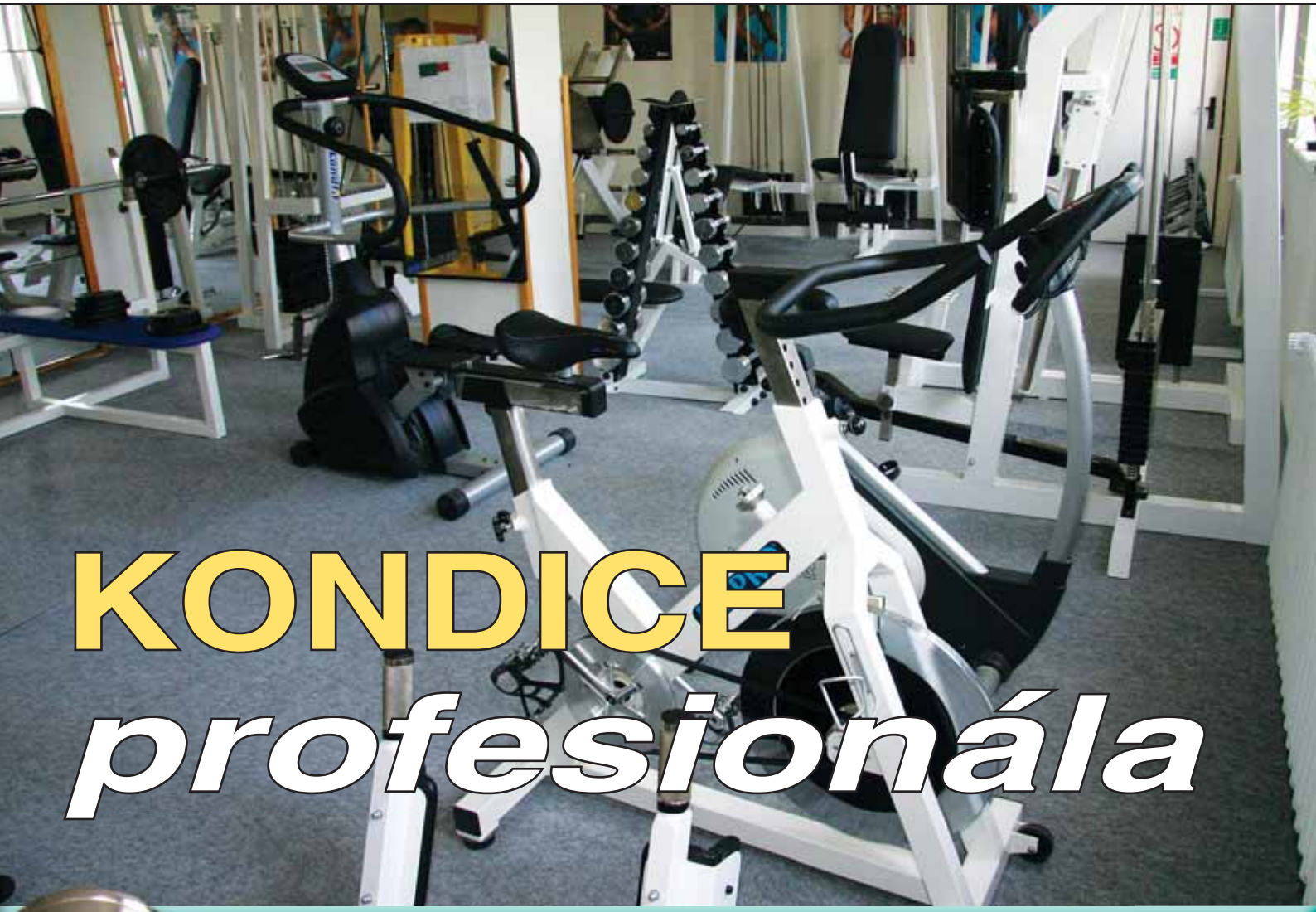
Ředitel organizačního týmu závodu „Hervis ½maraton Praha a Volkswagen Maraton Praha“ Carlo Capalbo nabízí příslušníkům AČR a dalších složek IZS možnost účasti vytrvalostních běžců na významném mezinárodním závodě v samostatné kategorii „záchranných a bezpečnostních složek“ (KZBS).
Jako vyjádření své úcty a poděkování příslušníkům armády a dalším členům IZS za práci v mezinárodním měřítku i ve prospěch občanů ČR nabízí zvýhodněné 50% startovné. Vedle toho organizátor věnuje finanční částku do nadačních fondů, které se starají o rodiny těch, již se při výkonu povolání těžce zranili anebo zemřeli.

Pořadatel:
OdTVaZVSl SRDS-OS MO
Organizátor:
PIM, Praque International Marathon, spol. s r. o.
Termín:
27. březen 2010 (½maraton)
9. květen 2010 (maraton)
Start a cíl:
Praha, Staroměstské náměstí
Účastníci:
jednotlivci (muži i ženy) a čtyřčlenné týmy (včetně smíšených)
Individuální účastník absolvuje celou trať a bude hodnocen v celkovém pořadí i v rámci KZBS. Tým absolvuje stejnou trať štafetovým způsobem a bude rovněž hodnocen jak v celkovém pořadí, tak v KZBS.
Startovné ½maratonu:
jednotlivec 400 Kč, tým 2 750 Kč
Startovné maratonu:
jednotlivec 500 Kč, tým 3 000 Kč



Přihlášky zasílejte na e-mail maraton.acr@seznam.cz do:
7. března 2010 na ½maraton
2. dubna 2010 na maraton
V přihlášce uveďte hodnost, jméno a příjmení, datum narození, adresu včetně PSČ a rovněž mobil, e-mail a případně atletický klub, pokud jste členem. Dosažené běžecké časy vám budou zasílány on-line na mobil a e-mail.
Přihlášení po 7. březnu 2010, resp. 2. dubnu 2010 ztrácejí nárok na 50% startovné!!!
Více informací na www.pim.cz

Kontaktní osoba za resort obrany: pplk. Miroslav Jebavý, 218 661, 724 692 779



KONDICE profesionála

Výroční přezkoušení – strašák, nebo prestiž?

Text: mjr. Radek VESELÝ
Foto: archiv PIC MO

Armáda a fyzická zdatnost či kondice vojáka neoddělitelně patří k sobě. Požadavky na dnešní armádu a její úkoly se soustavně mění a vyvíjejí podle cílů, které má nebo musí dosáhnout. Fyzická zdatnost spolu s využíváním moderních technologií, změnou strategie a taktiky vedení operací hraje stále klíčovou roli.





Jaký je skutečný stav fyzické zdatnosti našich vojáků? Ve většině případů výtečný až dobrý, avšak stále existuje skupina vojáků, která má velké problémy splnit byť i minimální normy výročního přezkoušení. Oddělení tělesné výchovy a záchranné a výsadkové služby sekce rozvoje druhů sil-operační sekce (SRDS-OS) MO připravilo sérii článků věnovaných problematice rozvoje a udržení přiměřené tělesné kondice.

CO JE TO KONDICE?

Zjednodušeně řečeno, kondice je fyzický, ale i zdravotní a duševní stav našeho těla. Častou chybou je, že se chápe pouze jako vyjádření fyzické zdatnosti či úrovně pohybových schopností těla. Musíme si však uvědomit, že se jedná o tělesný a duševní komplex. Přiměřená kondice je předpokladem pro kvalitní a plnohodnotný život jak osobní, tak i pracovní. Fyzická zdatnost jde ruku v ruce se zdravím. Co naplat, když má atlet excelentní trénovanost, pokud mu bolavé rameno nebo záda nedovolí předvést výkon odpovídající jeho skvělé fyzické zdatnosti. A totéž platí pro „běžného" člověka a příslušníka armády obzvlášť.

Povolání vojáka se právě ve smyslu celkové kondice hodně podobá postavení sportovce. Na jedné straně se od něj vyžaduje výkon, na straně druhé stojí zdravotní aspekty, které určují, do jaké míry je schopen dosaženou zdatnost využít v praxi. Proto je nezbytné, abychom při plánování výcviku nebo tréninku měli na mysli výkonnost, ale i zdraví. Toho dosáhneme, pokud se zaměříme na vyvážený rozvoj všech složek tělesné zdatnosti – síly, vytrvalosti, rychlosti, obratnosti a flexibility. K tomu zákonitě patří adekvátní regenerace, zahrnující nejen fyzický a duševní odpočinek, ale i stravu.

PROČ PRAVIDELNĚ CVIČIT?

Protože mě to baví. Asi nejpříjemnější důvod ze všech možných. Zahrnuje v sobě jak cílený rozvoj zdatnosti, tak i duševní aspekt uspokojování potřeb člověka a jeho regenerace.

Protože to vyžaduje mé povolání. Je zřejmé, že různá služební zařazení mají různé požadavky na úroveň tělesné zdatnosti vojáků. Nicméně od všech bez rozdílu zařazení je vyžadována alespoň základní úroveň fyzických schopností, které jsou jedenkrát ročně prověřovány známým výročním přezkoušením. Vyšší úroveň pohybových dovedností je testována v rámci profesního přezkoušení, tematických a komplexních kontrol.

Kvůli svému zdraví. Průměrná délka věku naší populace se stále zvyšuje a kvalita života lidí v postproduktivním věku je dána především jejich zdravotním stavem. Přiměřené cvičení jako prevence vzniku zdravotních potíží je tedy jedním z předpokladů pro kvalitní a plnohodnotný život i ve vyšším věku.

Dalším faktem je, že zatímco v průběhu služby je vojákovi poskytnuta komplexní a pravidelná zdravotní péče, po jejím ukončení je „odkázán" na běžnou občanskou. Proto je dobré myslet i na dobu po skončení vojenské kariéry, kdy se může projevit opotřebení organismu, ale nebude k dispozici tak snadno dostupné komplexní zabezpečení. Pokud úroveň fyzické zdatnosti stěží stačí ke splnění nejnižších norem výročního přezkoušení a současně služební zařazení vyžaduje vysokou fyzickou zdatnost, lze očekávat, že tento nesoulad se projeví větším opotřebením organismu s případnými zdravotními problémy v budoucnu.

Z hlediska své osobní prestiže. Nejde o to dosáhnout dostatečné úrovně fyzické zdatnosti či splnit normy výročního přezkoušení. Jde především o osobní prestiž vojáka-profesionála. Ani dnes stále ještě není žádným překvapením potkat vojáka v uniformě s evidentní nadváhou či dokonce obezitou, s obvodem pasu, za který by se nemusel stydět ani zápasník sumo. Žel, není nejlepší vizitkou armády, která se chce řadit mezi moderní a profesionální armády západního světa, ke kterým jinak svými úspěchy zejména v zahraničních operacích jistě patří.

Určitě bychom našli i mnoho dalších důvodů, proč pravidelně cvičit. Důležité však je, aby si každý našel tu správnou, vlastní motivaci.

STAČÍ JEN CHTÍT

Požadavky armády na výkonnost jedince jsou vysoké. Faktem ale zůstává i to, že vojákovi vytváří nadstandardní podmínky k jejímu dosažení. Vedle již zmíněné komplexní a pravidelné zdravotní péče má možnost zvyšovat svou fyzickou kondici. Bylo by škoda nevyužít takových benefitů, jako například sportování v rámci služební doby, využívání sportovních zařízení i ve chvílích svého osobního volna, možnosti zapůjčení široké škály sportovního materiálu a vybavení nebo využívání metodických, praktických a odborných znalostí tělovýchovných pracovníků armády. Nelze opomenout ani preventivní rehabilitaci. Který zaměstnavatel nabízí čtrnáctidenní pobyt „all-inclusive" v rekreačním zařízení nad rámec řádné dovolené?

Takže už víme, proč cvičit. Využít lze i odborné zázemí. Zbývá jen začít. Na otázky „Jak často?", „Jak dlouho?", „S jakou frekvencí?", „Jaké aktivity zvolit?" i „Čeho se vyvarovat?" začneme odpovídat v příštím čísle.

Dotazy, náměty i připomínky k tématu můžete zasílat na adresu oddělení tělesné výchovy a záchranné a výsadkové služby SRDS-OS MO: odtvgs@seznam.cz



ŠKOLA s bohatou tradicí

Text: Jana DECKEROVÁ
Foto: archiv VSŠ a VOŠ MO

Historie vojenského školství v Moravské Třebové sahá do první poloviny minulého století. Za datum vzniku lze považovat 1. září 1935, kdy tu začalo působit Státní vojenské reformní reálné gymnázium. Od té doby letos uplyne 75 let a dnešním studentům nabízí Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany moderní formy výuky pro budoucí profesionální vojáky.

„Prvními studenty byly výlučně děti legionářů. Měly navázat na poslání svých otců při vzniku a obraně republiky. Za zmínku stojí i tehdejší způsob otevření školy, zvlášť když si uvědomíme, že šlo o osmileté gymnázium. Žáci byli přijati do všech ročníků, a tak ze dne na den byla ve městě škola s téměř čtyřmi sty ‚chovanci'. V roce 1938 už jejich počet dosáhl bezmála sedmi set," říká plukovník Vojtěch Němeček, velitel Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy (VSŠ a VOŠ) MO v Moravské Třebové. „Podíváme-li se na tehdejší skladbu vyučovacích předmětů, zjistíme, že byla podobná té, kterou známe z dnešních gymnázií. Zajímavostí je i důraz na jazykové vybavení studentů. Povinně se učili německy, francouzsky a latinsky a mezi nepovinnými předměty byl i jazyk anglický, ruský, polský a italský."

VÝJIMEČNOST SPOČÍVÁ V ODBORNOSTECH

Areál školy se rozprostírá na necelých třiceti čtyřech hektarech plochy a obsahuje vše, co ke svému životu potřebuje. Učebny, internáty, sportoviště, ale i kulturní a logistické zázemí, kryté i venkovní střelnice, polní cvičiště a posádkovou ošetřovnu s lůžkovou částí.

„Současným mladým uchazečům, jejichž část i dnes tvoří děti z vojenských



rodin, nabízíme čtyřleté denní studium s maturitou s oborem technické lyceum a od tohoto školního roku poprvé i obor mechanik-elektronik," pokračuje Vojtěch Němeček. „Výjimečnost studia je dána vzděláváním ve dvou oblastech. V první řadě je to odbornost daná zaměřením studia podle rámcových programů schválených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, jak je tomu i na civilních školách, a vedle toho je to nezbytná příprava pro uplatnění absolventů ve vojenských odbornostech."

Studium je náročné a ne všichni ho dokončí. Na druhou stranu je potěšitelné, že skoro 80 procent absolventů si vybírá profesionální kariéru vojáka, přestože k tomu nejsou ničím vázáni. Ti nadanější mohou pokračovat ve studiu na Univerzitě obrany v Brně nebo na jiných vysokých školách.

V nabídce školy je letní vojenské soustředění, plavecký a lyžařský výcvik, putovní tábory, možnost získání řidičského oprávnění nebo i taneční kurzy.

Další možnost vzdělávání vojáků z povolání nebo občanských zaměstnanců MO a AČR nabízí tříleté dálkové studium v ekonomickém oboru podnikání a Vyšší odborná škola.

PRIORITOU JE MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

„Znalost cizího jazyka je dnes velmi důležitá," zdůrazňuje plukovník Němeček, který má zkušenosti z práce v mnohonárodním štábu NATO. „Jazyk je v komunikaci mnohdy důležitější než odbornost. Pokud člověk není schopen se vyjádřit nebo reagovat, je mu to zpočátku tolerováno, ale dlouhodobě hrozí, že bude z diskuse vyloučen."

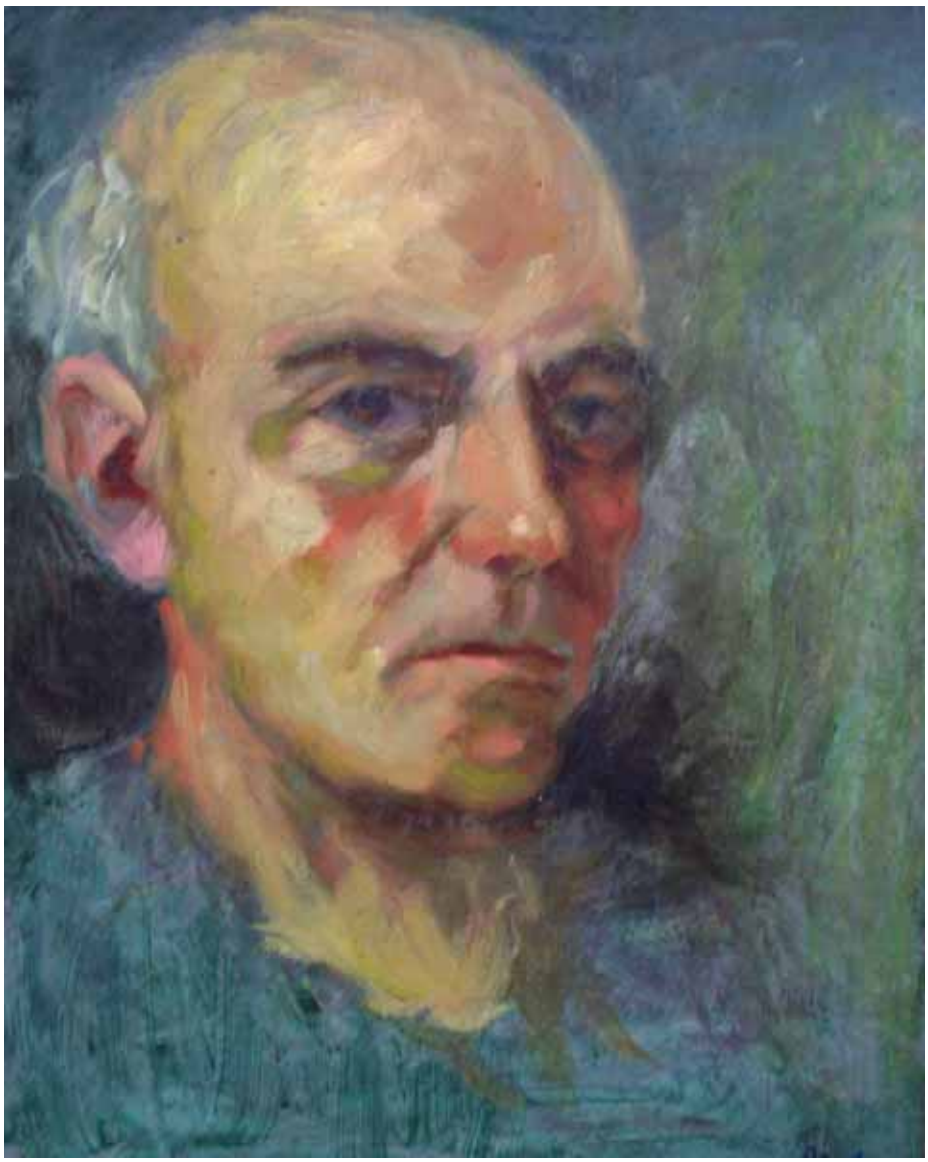
Před třemi lety navázala škola kontakty s Francií a působí zde francouzská lektorka. V jednání je i možnost výměnného pobytu studentů na francouzských vojenských školách. Slibně se také rozvíjí spolupráce se školou ve Velké Británii, zejména v oblasti speciální tělesné přípravy. Kontakty budou navázány i s Itálií a Španělskem. Návrh na spolupráci přišel z Polska.



CO S VOLNÝM ČASEM?

Život studenta není jen učení, ale i volný čas. Žáci školy ho tráví různě. Mají možnost zúčastňovat se koncertů, divadelních a filmových představení nebo třeba i tanečních. Volnočasovým aktivitám se na škole věnuje mnoho lidí. Asi nejvíce frekventované jsou školní kroužky. Mezi studenty jsou vynikající sportovci a sklízejí úspěchy nejen na místní úrovni, ale i v rámci kraje a republiky.

Žákům je k dispozici i kaplan. „Samozřejmě se snažím být mezi studenty co nejvíce, mluvit s nimi, vědět, co se děje ve škole i za školou. Dveře mám stále pro všechny otevřené. Moje hlavní role by se dala shrnout do motta ‚Získat důvěru a čekat na průšvih', který, pokud nastane, jim pomáhám řešit," říká npor. Petr Šabaka. Ale nejsou to jen rozhovory, nabízí zájemcům výuku hry na kytaru, souboj ve hře v šachy nebo dominu. „Někdy i šálek čaje vykouzlí divy," poznamenává kaplan Šabaka.



Autoportrét (1975)

Zapomenutý voják a malíř

Text: Pavel ŠMIDRKAL
Ilustrace: archiv autora

Dnes na historické výtvarné scéně ožívající malíř Karel Molnár (1903–1981) byl v nejméně vhodný čas zasažen válkou. V roce 1939 pobýval s několika dalšími studenty v pařížském ateliéru Františka Kupky, když zazněla výzva, aby se také oni zapojili do boje proti nacistickému nepříteli. Molnár neváhal a vstoupil do armády už ve Francii. Po jejím pádu sloužil jako příslušník Čs. samostatné obrněné brigády ve Velké Británii, kde se brzy stal portrétistou událostí oné temné doby a místa, portrétistou vážným a zamlklým, formovaným stínem války.

S nevídaným tvůrčím zápalem v podmínkách válečného stavu naplňoval Molnár svoji úlohu „vojenského" malíře ve svých kresbách, akvarelech a olejích zobrazujících život vojáků za dnů odpočinku i v situacích plnění vojenských povinností. Na přání maloval také portréty svých druhů v uniformě, ale i jejich britských i českých přítelkyň. Patřil totiž mimo jiné k žádaným autorům podobizen.

Nejvíce jeho času však pohltily obrazy „bolesti a zkázy". Citově založený a pracovitý malíř s obdivuhodnou přesvědčivostí zaznamenával utrpení civilních obyvatel anglických měst při bombardování. Řadu variant nese jeho příběh vyděšené matky s dítětem v náručí. Mnohokrát dramaticky zobrazil osoby v krytu či mezi sutinami domů. Opakovaně zachytil také boj o záchranu člověka na operačním sále, a to i v polních podmínkách.

Jeho rukopis rychle vyzrával. Původní blízkost s pracemi Antonína Procházky mizela, překrývaná už výrazně molnárovským stylem, pro který svědčily objemné tvary ženských i mužských postav a především jasná barevnost. Zatímco obrázky s válečnými motivy se utápěly v pochopitelných šedohnědých tónech, ostatní tvorbě vládla barevně nezkrocená paleta.

Molnár se zabýval dalšími žánry, podobu krajiny nevyjímaje. Jemně ředěné, teplé barevné tóny navozovaly pocit klidného dne. Vyzařovaly mírem, zatím ještě vzdáleným a vysněným do podoby úrodného sadu nebo vinice, louky nebo lesního zátiší, kde odpočívají muži, ženy a hrající si děti. Zde je na místě jedna poznámka – Molnár téměř vůbec nemaloval zimní krajinu. Jako by mu zima a mráz alegoricky připomínaly válečný stav, smutek a neštěstí. Miloval slunce. Svobodu a volnost vyjadřoval malováním koní v otevřené krajině. Často se uchyloval do samoty mořských zálivů, kde se v obrazech mísila zvláštní tesknota s výpovědí o touze plachetnic uvolnit se pro dalekou plavbu.

Karel Molnár vystavoval v Birminghamu v roce 1941 a tehdy

Červený kříž v Londýně zakoupil jeho plátno „Operace“, aby jím vyzdobil vlastní prostory. I v době těžkých válečných let obesílal Molnár kolektivní putovní výstavy po celé Velké Británii. Jednu výstavu jeho prací uskutečněnou v Londýně dokonce zhlédl i Jan Masaryk a Hana Benešová, manželka prezidenta.

Po návratu do vlasti pracoval Molnár jako restaurátor a stále maloval. Ztišený a zvláštním způsobem osamělý člověk odevzdaný práci a své manželce Janě. Jako účastník bojů na západní frontě neměl prostor k větší veřejné prezentaci a nedožil se ani zaslouženého uznání svého díla, které bylo mnohovrstevnaté a rozsáhlé. Dnes je svým zobrazením dávných válečných témat přiřazován ke generaci malířů, jejichž tvorba zajímavě mapuje etapu oněch pohnutých let ve Velké Británii. Letos v Praze proběhne rozsáhlá výstava jeho díla v předvečer oslav 65. výročí osvobození od fašismu. ■



Vítězství (1945)



Na cestě (Francie, 1938)



Válka (Velká Británie, 1944)



Momentka Daniela Hlaváče při vernisáži jeho výstavy „122 dní v Afghánistánu“ v prosinci 2007

Amatér--profesionál

Text: kpt. Jan ŠULC
Foto: Daniel HLAVÁČ, Jana DECKEROVÁ a Jiří HOKŮV





Vítězné snímky, ale i spoustu dalších zaslaných do soutěže Czech Press Photo 2009 je možno až do konce ledna zhlédnout v prostorách Staroměstské radnice v Praze.

V tvrdé konkurenci více než 280 převážně profesionálních fotografů žijících v České nebo Slovenské republice se v 15. ročníku soutěže Czech Press Photo 2009 znovu prosadil praporčík Daniel Hlaváč, příslušník 43. výsadkového praporu z Chrudimi.

Porota ho coby volného fotografa na sklonku loňského roku ocenila druhým místem v kategorii „Reportáž“ za sérii deseti černobílých snímků s názvem „Aeromobilní operace ISAF – provinčního rekonstrukčního týmu v Lógaru“. Kolekce fotografií určených k publikačním účelům vznikla v loňském srpnu během mise v Afghánistánu. Úspěch prap. Daniela Hlaváče je o to cennější, že již v roce 2007 „zabodoval“ mezi účastníky stejné soutěže prací „Tváře afghánských školáků“, která získala třetí cenu v kategorii „Každodenní život“.

Daniel Hlaváč se narodil v roce 1974 v Ústí nad Orlicí. Vyrůstal v České Třebové, kde se vyučil mechanikem. Armádním profesionálem se stal roku 1999. Od samého počátku své vojenské kariéry slouží u 43. výsadkového praporu v Chrudimi, kde v současné době zastává funkci zástupce velitele čety. Jeho příslušnost k útvaru 4. brigády rychlého nasazení mu dala možnost zúčastnit se jako příslušník kontingentu i několika zahraničních misí. Dvakrát již působil v Bosně a Hercegovině, v Kosovu i v Afghánistánu.

Daniel Hlaváč se intenzivně věnuje fotografování od svého prvního zahraničního nasazení v Kosovu v roce 2003. Ve své práci se soustředí na reportážní a dokumentaristickou fotografii. Je logické, že výcvik u výsadkového praporu, zahraniční operace, ale i běžný život kamarádů v uniformě jsou pro něj nejčastější témata, kterými poodkrývá krásu i náročnost služby v armádě.

Kromě výše uvedených úspěchů v Czech Press Photo obsadil prap. Daniel Hlaváč s fotoreportáží ze své druhé kosovské mise a se sérií fotografií z výcviku příslušníků 4. brn ve vojenském prostoru Hradiště první místa v Národní soutěži amatérské fotografie v letech 2006 a 2008. Mimo to publikuje ve fotografických časopisech, ve svitavských novinách, A reportu (např. reportáž „Přes vesnice duchů“, č. 14-15, 2009) a na internetových stránkách www.army.cz a www.4brn.army.cz. Z jeho fotografií bylo rovněž sestaveno několik výstav prezentovaných veřejnosti v Praze, Brně a dalších městech České republiky i v zahraničí. Oceněnou sérii fotografií naleznete na webových stránkách www.czechpressphoto.cz. ■



Nové přírůstky

v Knihovně VHÚ – referátu speciálních fondů

F 21 020
GROZEL, Marc – MOULARD, Genevieve
DRONES, MYSTÉRIEUX ROBOTS VOLANTS.
Les yeux et le feu du XXIe siecle.
(Záhadné létající roboty – bezpilotní letadla.)
Lavauzelle 2008. 447 s.

F 21 021
CHALIAND, Gérard
LE NOUVEL ART DE LA GUERRE.
(Nové válečné umění.)
Paris, L'Archipel 2008. 156 s.

F 21 022
LUCAS, Edward
THE NEW COLD WAR.
How the Kremlin Menaces both Russia and the West.
(Nová studená válka. Jak Kreml ohrožuje Rusko i Západ.)
London, Bloomsbury 2008. 350 s.

F 21 023
HAFEZ, Mohammed M.
SUICIDE BOMBERS IN IRAQ.
The Strategy and Ideology of Martyrdom. (Sebevražední atentátníci v Iráku. Strategie a ideologie mučednictví.)
Washington, D.C., US Institute of Peace Press 2007. 285 s.

F 21 024
INTELLIGENCE AND HUMAN RIGHTS IN THE ERA OF GLOBAL TERRORISM.
(Zpravodajství a lidská práva v éře globálního terorismu.)
Stanford, Stanford University Press 2008. 224 s.

F 21 025
COJOCARU, Doru
GÉOPOLITIQUE DE LA MER NOIRE.
Éléments d'approche.
(Černomořská geopolitika.)
Paris, L'Harmattan 2008. 290 s.

F 21 026
ZOURABICHVILI, Salomé
LES CICATRICES DES NATIONS.
L'Europe malade de ses frontieres. (Hranice – nemoc Evropy.)
Paris, Bourin Editeur 2008. 178 s.

F 21 027
PAGNEY, Pierre
LE CLIMAT, LA BATAILLE ET LA GUERRE: DES CONFLITS LIMITÉS AUX CONFLITS PLANÉTAIRES.
(Klima, bitva a válka: vliv fyzického prostředí na průběh konfliktu.)
Paris, L'Harmattan 2008. 314 s.

F 21 028
MCNAB, Chris – KEETER, Hunter
TOOLS OF VIOLENCE.
Guns, Tanks and Dirty Bombs.
(Nástroje války: od ručních zbraní k jaderné bombě.)
Oxford, Osprey Publishing 2008. 320 s.
F 21 029

COUNTERINSURGENCY IN MODERN WARFARE.
(Protipovstalecký boj v moderním vojenství.)
Oxford, Osprey 2008. 304 s.

F 21 019 P
VOJENSKÁ STRATEGIE.
Univerzita obrany – Ústav strategických studií.
Praha, MO ČR – PIC MO 2008. 343 s.

P 23 P
SLOWNIK JEZYKA HASEL PRZEDMIOTOWYCH PISMIENNICTWA WOJSKOWEGO.
(Polsko-angielsko-niemiecki. Stan na dzien 31 marca 2006 roku.)
(Slovník předmětových hesel z oboru vojenství. Polsko-anglicko-německý.)
Warszawa, CONIW – CBW – AON 2007. 575 s.

F 6567 P
BROCKHAUS ENZYKLOPÄDIE.
Jahrbuch 2008.
(Encyklopedie Brockhaus. Ročenka 2008.)
Leipzig – Mannheim, F. A. Brockhaus GmbH 2009. 400 s.

E 5330 P
BRITANNICA BOOK OF THE YEAR 2009.
Events of 2008.
(Britannica. Ročenka 2008. Události roku 2008.)
Chicago, Encyclopaedia Britannica, Inc. 2009. 880 s.

F 18 832 P
THE MILITARY BALANCE 2009.
The International Institute for Strategic Studies.
(Ozbrojené síly ve světě 2009.)
Abington, Routledge 2009. 488 s.

F 19 449 P
SIPRI YEARBOOK 2009.
Armaments, Disarmament and International Security.
(Ročenka SIPRI 2009. Zbrojení, odzbrojení a mezinárodní bezpečnost.)
New York, Oxford University Press 2009. 24 + 594 s.

E 5361 P
MCGRAW-HILL YEARBOOK OF SCIENCE AND TECHNOLOGY 2009.
(McGraw-Hill – Ročenka vědy a techniky 2009.)
New York, McGraw-Hill 2009. 14+473 s.

F 21 062
STEINGART, Gabor
GLOBÁLNÍ VÁLKA O BLAHOBYT.
Nové rozdělení světových finančních trhů. Přel. z něm.
Praha, Euromedia Group – Knižní klub 2008. 348 s.

F 21 063 P
OSTŘANSKÝ, Bronislav
MALÁ ENCYKLOPEDIE ISLÁMU A MUSLIMSKÉ SPOLEČNOSTI.
Praha, Libri 2009. 255 s.

F 21 064
PETRUSEK, Miloslav
ZÁKLADY SOCIOLOGIE.
Praha, Akademie veřejné správy 2009. 189 s.

F 21 065
MCLAUGHLIN, Steven
PROFESIONÁLNÍ VOJÁK.
Příběh vojáka. Přeloženo z angličtiny.
Praha, Naše vojsko 2009. 279 s.

Legenda

- Pokud je signatura (uvedena na prvním řádku záznamu) zakončena písmenem P, je kniha určena pouze k prezenčnímu studiu ve studovně.
- Pro zájemce o tyto materiály uvádíme kontakt, kde je možné je studovat nebo zapůjčit:
  Knihovna VHÚ – referát speciálních fondů
  Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
  Tel.: 973 215 546, fax: 973 215 917

II. ON THE BATTLEFIELD

II.I Crossing a Battlefield

When crossing a **battlefield**, make yourself invisible. **Cover** and **concealment** is the primary requirement for any type of movement on the battlefield.

Cover gives protection from **bullets**, **fragments** of exploding **rounds**, **flame**, **nuclear effects**, and **biological** and **chemical agents.** Cover can also **conceal** you from enemy observation. You must take advantage of every **ravine** or **depression** in the ground to protect and cover yourself. Visualize the terrain and **determine** where the enemy cannot place effective **direct fire** on your **route**. Cover is any solid object that stops the enemy seeing you. Trees, hedges and bushes **provide cover**. You can **take cover** behind a vehicle, such as a tank.

Concealment is anything that hides you from enemy observation. Consider concealment from both **air** and **ground observation**. When you conceal yourself, you place yourself where it is difficult to see you. Concealment does not protect you from enemy fire. Do not think that you are protected from enemy's fire just because you are concealed. If you are mechanized, **exhaust smoke** or dust can **reveal** your unit to the enemy.

Don't let the enemy **spot** you. **Merge** with your surroundings. **Camouflage** yourself! Camouflaging yourself starts with your battle uniform. Its colour and design make it easy for you to **blend** with the background**.** And you can put local vegetation, such as grasses and leaves onto your uniform. And you can put dark paint on your face and your hands and wrists.

While being in the field, bear in mind you must **stay alert** at all times, keep watching, and observing in all directions. Don't let the enemy see you, don't let the enemy kill you!



Glossary

• **air observation** /ɛər/ /ˌɒbzɜr'veɪʃən/ – pozorování ze vzduchu; • **battlefield** /'bætlˌfild/ – bojiště; • **biological/ chemical agent** /ˌbaɪə'lɒdʒɪkəl/ /'kɛmɪkəl/ /'eɪdʒənt/ – (bojová) biologická/chemická látka; • **blend** /blænd/ – splynout (s prostředím); • **bullet** /'bʊlɪt/ – střela u pěchotních zbraní; • **camouflage** /'kæməˌflɑʒ/ – maskovat, kamuflovat, maskování, kamufláž, maskovací materiál; • **conceal** /kən'sil/ – krýt, maskovat, (u/za)tajit; • **concealment** /kən'silmənt/ – skrytí, ochrana proti pozorování; • **cover** /'kʌvər/ – (ú)kryt, krytí; • **depression** /dɪ'prɛʃən/ – prohlubeň; • **determine** /dɪ'tɜrmɪn/ – stanovit, určit; • **direct fire** /dɪ'rɛkt/ /faɪər/ – přímá palba, přímá střelba; • **exhaust smoke** /ɪg'zɔst/ /smoʊk/ – výfukový kouř; • **flame** /fleɪm/ – plamen; • **fragment** /'frægmənt/ – úlomek, střepina; • **ground observation** /graʊnd//ˌɒbzɜr'veɪʃən/ – pozemní pozorování; • **merge** /mɜrdʒ/ – splynout (s okolím); • **nuclear effect** /'nukliər/ /ɪ'fɛkt/ – účinek jaderných zbraní; • **observation** /ˌɒbzɜr'veɪʃən/ – pozorování; • **provide cover** /prə'vaɪd/ /'kʌvər/ – poskytovat úkryt; • **ravine** /rə'vin/ – rokle, strž; • **reveal** /rɪ'vil/ – prozradit, odhalit, odkrýt; • **round** /raʊnd/ – náboj, výstřel; • **route** /rut/ – cesta, trasa; • **spot** /spɒt/ – všimnout (si), zahlédnout; • **stay alert** /steɪ/ /ə'lɜrt/ – být/ zůstat ve střehu, obezřetný; • **take cover** /teɪk/ /'kʌvər/ – krýt se.

Phonetic transcription taken from www.dictionary.com.

Phraseology and definitions

• **Camouflage** = the use of natural and man-made materials to make something blend in with the surrounding area. Materials used for camouflage, i.e. natural vegetation, camouflage net, fabric, paint; **camouflage cream** = cosmetic face-paint for camouflage; **camouflage net** = a covering of knotted cord and pieces of fabric, used to conceal a vehicle, piece of equipment or structure; • **conceal** = to hide something so it cannot be found, to cover something so that it is hidden; • **concealment** = an act of hiding something/somebody or keeping it secret; • **cover** = something that conceals or protects another object; **to take cover** = to hide or to seek protection from enemy fire; **under cover** = pretending to be someone else in order to find out secret information; **under cover of camouflage** = be camouflaged; • **round** = a bullet or a shot that is fired from a weapon.

Poznámky

• **Concealment from the air** = maskování proti letectvu, proti pozorování ze vzduchu; • **cover** = hovorově helma, s vývojem nových materiálů dnes zejm. kevlar.

EXERCISES

1. Pre-Reading task: Think how you stop the enemy seeing you when you are on the battlefield.
Now read the text. Look up the words you do not know in your dictionary or in the glossary.

2. Re-order the words to make questions and answer them. An example has been done for you:
Ex.: achieved – and – be – can – concealment – how – is – it – visual – What –?
What is visual concealment and how can it be achieved?

1. **and – among – are – camouflage – concealment – cover – differences – the – What – ?**

_____

2. **concealment – do – employ – in – need – situations – skills – to– What – you – your – ?**

_____

3. **can – cover – in – natural – of – surroundings – types – use – What – you – ?**

_____

4. **camouflage – do– employ – How – you – ?**

_____

5. **and – are – camouflage – materials – objects – people – to – used – usually – What – what – ?**

_____

3. Based on the text, glossary, phraseology and definitions, and your own experience, write down:

A *as many ways of camouflaging a soldier as your can:*
_____

B *five places where you can take cover:*
_____ _____ _____ _____ _____

C *synonyms for 'to mask':*
_____ _____ _____

D *two verbs that mean 'to make something look like its background':*
_____ _____

E *three verbs that are commonly used with the noun 'cover':*
_____ _____ _____

F *words that mean:*
o) uneasily seen: _____
p) a deep, narrow valley: _____
q) a persons, a nation, etc. that are hostile: _____
r) way or road for passage or travel: _____

Zpracoval tým ÚJP Vyškov, foto: Olga KARAFFOVÁ

4. Gap filling. Fill in the gaps with modal verbs from the box. The first modal has been done for you.

can	**cannot**(2x)	**might**	**must**(2x)	**ought**	**should**(2x)

Soldiers (1) must be able to look after themselves properly. Each individual (2)_____ master the simple survival skills that help them stay alive in the field. They (3)_____ make sure that the enemy (4)_____ see their position. In order to camouflage their shelters, they (5)_____ use, for example, cam-net, grass and tree branches. Sometimes soldiers (6)_____ light a fire to keep warm or to prepare their food. Smoke and the smell of cooking (7)_____ give their position away to the enemy.
To prevent the enemy from hearing them, soldiers (8)_____ to make as little noise as possible. They (9)_____ move quietly and carefully at all times.



5. Match the commands in column A with the instructions in column B. An example has been done for you.

1. Move carefully.	a. Soldiers should be camouflaged.
2. Let us help friendly troops.	b. You need your soldiers stay alert.
3. Action!	c. The enemy must see neither you nor your unit.
4. Conceal your weapon.	d. We must help friendly troops when necessary.
5. Cover yourself from fire. →	e. You must move in the battlefield with care.
6. Do not let the enemy see you.	f. Your weapon must not be noticed.
7. Keep them alert.	g. You must give protection from bullets.
8. Camouflage yourself.	h. You must order to start fighting.

Answer key to the exercises
Ex. 1: Reading; **Ex. 2:** 1 What are the differences among cover, concealment and camouflage? 2 What situations do you need to employ your concealment skills in? 3 What types of cover can you use in natural surroundings? 4 How do you employ camouflage? 5 What materials are usually used to camouflage people and what objects? **Ex. 3**: A camouflage net, camouflage paint, etc.; B depression, ravine, behind a car, under the trees, in the bushes, etc. C camouflage, conceal, cover; D blend, merge; E give, provide, take; F invisible, ravine, enemy, route; **Ex. 4:** 1 must, 2 must, 3 should, 4 cannot, 5 can, 6 cannot, 7 might, 8 ought, 9 should.
Ex. 5: 1e, 2.d, 3h, 4f, 5g, 6c, 7b, 8a.

Kontakt: Vaše případné dotazy, připomínky a náměty nám prosím posílejte na naši e-mailovou adresu: **a_report@ujp-acr.cz.**

KURZ TŘETÍHO VĚKU



V současné době je jedním z témat, o kterých se hovoří, celoživotní vzdělávání, jehož součástí jsou Univerzity 3. věku (U3v). Vojenské sdružení rehabilitovaných v Brně (VSR) již 19 let organizuje pravidelný cyklus přednášek pro vojenské důchodce. Při jejich přípravě vycházíme ze zájmů seniorů a zejména z našich možností, kdy jsme využívali svých osobních styků na bývalé Vojenské akademii, kde jsme získávali přednášející. Vedle toho jsme nacházeli lektory i na civilních institucích a na vysokých školách. Přes řadu obtíží se nám podařilo udržet kvalitu přednášek i zájem seniorů o toto vzdělávání. Pochopení jsme měli i u pracovníků klubu VA, kteří nám zajišťovali místnosti a potřebnou audiovizuální techniku.

Vznikem Univerzity obrany Brno se nám dostalo větší podpory při zajišťování přednášejících. V roce 2007 se zásluhou rektora-velitele Rudolfa Urbana Univerzita obrany připojila k dalším vysokým školám ve městě, které organizují tzv. „Univerzity 3. věku“. Mezi UO a VSR pak došlo k dohodě o vzájemné spolupráci při organizování tohoto vzdělávání seniorů. Specifika armády a vojenských důchodců posléze vedla k modifikaci U3v na formu „Kurzu 3. věku“. Jde o dvousemestrový cyklus přednášek, které se konají dvakrát měsíčně. Účastníci na konci každého ročníku dostávají osvědčení o jeho absolvování. Tematika přednášek je z 90 % věnována vojenské problematice, kdy lektory jsou vyučující z jednotlivých kateder UO. Zbytek témat zajišťujeme prostřednictvím civilních přednášejících přes orgány místní státní správy.

O přednášky je zájem nejen mezi vojenskými, ale i civilními seniory. Průměrná účast na akcích se pohybuje mezi 35 až 40 posluchači. Účastníci kurzu projevují živý zájem o současný život v naší armádě, o činnost vojáků v zahraničních misích apod. Z následných diskusí je patrný jejich vztah k armádě, i když sami svůj profesionální život prožili v jiných podmínkách, než má naše současná armáda.

Vojenské sdružení rehabilitovaných v Brně si váží podílu UO na organizaci „Kurzu 3. věku“. Ocenění si zaslouží zejména prorektor plk. Jaroslav Průcha a vedoucí oddělení vnějších vztahů pplk. Vladimír Šidla, ale rovněž i jednotliví lektoři za odpovědný přístup k přípravě přednášek a také pracovníci univerzitního klubu za ochotu a pomoc při jejich technickém zajištění.

Text: plk. v. v. Ivo HRAZDÍLEK, předseda VSR Brno, foto: Zdeňka DUBOVÁ

Různé

■ **Hledám lidi,** kteří by zapůjčili vojenské stany (potřebuji asi 30 až 40 ks) a centrály pro pořádání mistrovství Evropy v letecké akrobacii motorových letadel, jež se uskuteční 1. 9. – 11. 9. 2010 na letišti v Toužimi. Jste srdečně zváni. Kontakt: Vrba Martin, vrba.m@seznam.cz, mob.: 777 290 315, alc. 212 870 – směnný provoz H24

■ **Dojíždí** někdo denně do zaměstnání ve směru Olomouc–Brno? Kontakt: 739 844 933

■ **Koupím do sbírky** různá vojenská resortní vyznamenání, medaile a odznaky, současné i staré. Tel.: 605 745 922

Poděkování

Jménem rodiny Langhansových a jménem mým bychom chtěli poděkovat všem, kteří se přišli rozloučit s rotmistrem Renem Langhansem, příslušníkem 132. smíšeného dělostřeleckého oddílu Jince, který podlehl zákeřné nemoci dne 26. 12. 2009 ve věku 33 let.

Prap. Bc. Michal Vurm

Jak zasílat příspěvky do A reportu

Lze tak činit následujícími způsoby:
- intranetem: vlasta.kohoutova@avismo.acr, jaroslav.pajer@sis.acr, jaroslav.pajer@avismo.acr
- e-mailem: areport@centrum.cz
- poštou na adresu: Redakce A report, Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
- faxem na číslo: 973 215 933
- prostřednictvím intranetové sítě AČR (všichni pracovníci redakce mají svoji intranetovou adresu).

Nejvhodnější je texty zasílat v elektronické podobě jako dokument v textovém editoru Word bez jakýchkoli grafických úprav (pouze holý text). K e-mailu, kde kromě jména uvádějte i své telefonické spojení, článek připojte vždy jako přílohu. Fotografie zasílejte také elektronickou poštou ve větším rozlišení (o velikosti cca 500 kB až 1 MB) jako samostatné přílohy. Snímky nevkládejte do wordového dokumentu! Fotografie lze do redakce dodat i v klasické podobě na lesklém papíře o rozměrech minimálně 13 × 9 cm. Nevyžádané snímky redakce nevrací. O zaslání příspěvku je vhodné se nejdříve telefonicky nebo osobně dohodnout se šéfredaktorem či některým z redaktorů (viz spojení uvedené v tiráži).

Příspěvky spolupracovníků redakce, které byly v A reportu otištěny, jsou honorované takto:
- 1 normostrana textu (cca 1800 znaků včetně mezer): 150 až 250 Kč
- 1 fotografie: 100 až 200 Kč

Pokud má být honorář vyplacen, musí redakce obdržet o autorovi textu i autorovi snímků následující údaje:
- jméno a příjmení
- datum narození (ne rodné číslo)
- adresu bydliště

v případě VZP, o.z. i příslušníka AZ:
- číslo VÚ či VZ a město posádky
- číslo RFO, který je služebně vyplácí

v případě osoby mimo resort (kromě přísl. AZ):
- číslo účtu, na který má být honorář poslán
- název a číselný kód banky
- kopii průkazního lístku k tomuto účtu zaslat na faxové číslo 973 215 933.

Vzhledem k tomu, že není v silách redakce tato data zpětně zjišťovat, zasílejte je současně s článkem. Pokud tyto údaje nejsou k dispozici, nemůže redakce honorář cestou příslušného regionálního finančního úřadu odeslat.

A report

Vydává MO ČR – Prezentační a informační centrum MO
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 686
973 215 916
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Jaroslav Pajer

Jazyková úprava: Vlasta Kohoutová

Grafická úprava: Andrea Bělohlávková

Foto na titulní straně: Jan Kouba

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje PIC MO, Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Oľga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: EUROPRINT, a. s.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 16. 12. 2009

Toto číslo vyšlo dne: 18. 1. 2010

Kontakty

Jana Deckerová
tel.: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Martin Koller
tel.: 973 215 572
mobil: 724 071 112
e-mail: martin.koller@email.cz

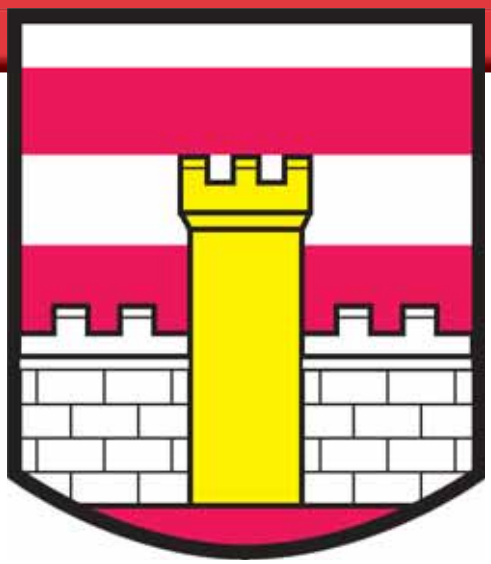
Jan Kouba
tel.: 973 215 664
mobil: 606 674 257

Pavel Lang
tel.: 973 215 868
mobil: 724 002 623
e-mail: pavellang@centrum.cz

Vladimír Marek
tel.: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.mare@post.cz

Jaroslav Pajer
tel.: 973 215 686
mobil: 724 033 412
e-mail: pajer.jaroslav@seznam.cz

Krajské vojenské velitelství BRNO



Vzniklo počátkem roku 2005 z 24. krajského vojenského velitelství. Je orgánem pro zabezpečení obrany a koordinaci úkolů při řešení krizových situací ve stanoveném teritoriu, tedy na území Jihomoravského kraje. Dále je vojenským správním úřadem vykonávajícím ve stanoveném územním obvodu státní správu. Plánuje a zabezpečuje mobilizační přípravy a samotné provádění mobilizace. Má rovněž na starost nábor nových profesionálů AČR z řad civilního obyvatelstva.

Krajské vojenské velitelství Brno je podřízeno Velitelství sil podpory ve Staré Boleslavi. Součástí KVV je pěší rota aktivních záloh.

Základ znaku KVV tvoří obdélníkový, dole vypuklý štít a obdobně jako v případě ostatních krajských vojenských velitelství hradby (bílé barvy) a věž s cimbuřím (žluté barvy). Ty odkazují na tisícileté tradice české státnosti a vojenské správy území. Symbolizují obranu a ochranu. Červenobílým provedením podkladu se hlásí ke znaku krajského města Brna a zároveň k pravému hornímu poli krajského znaku.

Znak pěší roty AZ u KVV Brno je proveden na žlutém, pozdně gotickém štítě s vypouklou horní hranou. Jeho červená pata je cimbuřovitě oddělena tak, že vytváří čtyři červené a tři žluté zuby. Ty symbolizují strážní činnost jako původní určení jednotky. Vzhůru letící zelený brněnský drak s červenobílými křídly odkazuje na sídlo velitelství. Zároveň symbolizuje sílu jako žádoucí vlastnost vojáka, jednotky i armády jako celku.



Pěší rota AZ u KVV Brno

Stranu připravil ve spolupráci s VHÚ Vladimír MAREK



Do výzbroje amerického námořnictva byl zařazen nový trimaran LCS-2 Independence třídy Littoral Combat Ship určený především k boji v litorální zóně moře.

Foto: US Navy